

Häfte B:
Fred och frihet
i globaliseringens tid

Kongress 2005

29 oktober – 3 november

Malmö

Häfte B

Fred och frihet i globaliseringens tid

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör internationella frågor, internationella organisationer samt försvars- och säkerhetspolitik (motionerna B1-B55).... 2

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör bistånd samt asyl- och flyktingpolitik (motionerna B56-B75).....87

**Socialdemokratiska partistyrelsen
överlämnar härmed till partiets 35e ordinarie kongress,
den 29 oktober–3 november 2005 i Malmö,
i stadgeenlig ordning inlämnade motioner samt partistyrelsens utlåtanden
och övriga förslag.**

Detta häfte är utgivet av Socialdemokraterna.
Tryck: EO Print, Stockholm
Layout och produktion: EO Print, Stockholm
Omslag: Gränslösdesign
ISBN: 91 532 0562 6

Fred och frihet i globaliseringens tid

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör internationella relationer, internationella organisationer samt försvars- och säkerhetspolitik

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B1:1-2, B2:1-7, B3:1 och 3-5 samt B4, (Mellanöstern)

Motion B1:1 (Karlskrona arbetarekommun) föreslår att socialdemokraterna tar avstånd från muren som byggs inne på annekterad mark samt genom de internationella kontakter som finns verkar för att muren ska rivas och att socialdemokraterna tar avstånd från de ökade bosättningarna inne på annekterad mark och genom sina internationella kontakter verkar för att bosättningarna stoppas. Motion B4 (Halmstads arbetarekommun) föreslår att partistyrelsen verkar för att öka FN:s närvaro i de av Israel ockuperade områdena. I motion B3:1 och 3-5 (Stockholms arbetarekommun) yrkas att Sverige verkar för ett internationellt ingripande i Västbanken, i dag utövas den internationella närvaron genom det civila samhället på ockuperade områden men för att skapa en rättvis fred måste ett internationellt ingripande och närvaro av fredsskapande styrkor inom ramen för FN komma till stånd eftersom Israel inte visar tecken på att lämna de ockuperade områdena måste omvärlden reagera, att Sverige agerar för att det olagliga byggandet av muren på Västbanken stoppas och att de delar av muren som redan är byggda rivs, att Sverige verkar för att FN-resolutionerna 242 och 338 förverkligas samt att påverka det israeliska arbetarepartiet i syfte att återföra fredsfrågorna på agendan. Motion B2:1-7 (Örebro arbetarekommun) yrkar att partikongressen uttrycker sitt stöd för den palestinska statsbildningen och ett i fria val tillsatt parlament för denna, att partikongressen uttalar att den av staten Israel uppförda muren eller barriären omedelbart rivs, att partikongressen uttalar att staten Israel måste lämna alla ockuperade områden och att Israel ska utrymma alla bosättningar på ockuperad mark såvida inte parterna gemensamt kommer överens om andra lösningar, att partikongressen uttalar att östra Jerusalem ska återlämnas till en palestinsk statsbildning såvida inte parterna kommer överens om en annan lösning, att partikongressen uttalar att av FN utsedda vapeninspektörer ges fritt tillträde att inspektera och genomföra destruktion av Israels kärnvapen i syfte att Mellersta Östern ska vara en kärnvapenfri zon – motsvarande avveckling av regionens eventuella andra massförstörelsevapen ska genomföras, att partikongressen uttalar att det ska ske en avväpning av såväl bosättare som olika palestinska organisationer, grupper och enskilda personer samt att partikongressen uttalar att palestinska politiska fångar i israeliska fängelser frisläpps såvida de inte efter opartiska domstolsförhandlingar kan fällas för konkreta våldsbrott.

De förslag som motionärerna för fram är i stora stycken redan den politik som det socialdemokratiska partiet och regeringen driver och har drivit i många år när det gäller Mellanöstern. Vår mål är en fredlig lösning på konflikten mellan Israel och Palestina som innebär två stater, sida vid sida inom säkra och erkända gränser. Vi vill att det ska upprättas en fred-

lig, demokratisk och livskraftig palestinsk stat, i enlighet med folkrättens principer. Vi vill samtidigt att Israels rätt att existera inom säkra och erkända gränser ska tillgodose och erkännas av Israels grannstater.

En hållbar fredsuppgörelse förutsätter vidare att frågan om Jerusalems status och flyktingfrågan löses genom förhandlingar mellan parterna med utgångspunkt i folkrätten. Vårt arbete bygger på folkrätten, där resolutionerna 242, 338 och 1397 är grundbultar. Både FN och EU har uttalat att de israeliska bosättningarna på ockuperad mark är i strid med folkrätten. Såväl Sverige som det socialdemokratiska partiet har i olika sammanhang framfört denna uppfattning i olika relevanta organ och sammanhang.

En fredlig, hållbar och rättvis lösning av den israelisk-palestinska konflikten skulle underlätta utvecklingen i riktning mot demokrati, stabilitet och ekonomiskt välstånd i hela Mellanösternregionen. För att uppnå det måste den israeliska ockupationen såväl som våldet från båda sidor upphöra. En avväpning av såväl bosättare som palestinska grupper som använder våld för att nå sitt mål bör genomföras. Direkta förhandlingar mellan parterna är det enda realistiska alternativet för att nå den lösningen. Israel har, som den starkare parten, ett större ansvar för att fredsförhandlingarna kommer igång igen. Det är bra om vi kan få internationella observatörer eller FN-styrkor, men FN-styrkor måste säkerhetsrådet fatta beslut om, och än så länge finns det ingen enighet om sådana. Sverige stöder dock alla tankar på observatörer och internationella monitorer. EU har förklarat sig villig att ställa upp med övervakare om en oberoende övervakningsmekanism kommer till stånd. Där bör Sverige delta.

FN:s generalförsamling har antagit en resolution om att Mellanöstern ska bli en kärnvapenfri zon. Resolutionen kräver att länderna skall tillåta inspektioner av IAEA:s vapeninspektörer. EU inkl. Sverige har röstat för. Frågan om palestinska politiska fångar i israeliska fångelser togs upp i förhandlingarna i Sharm-el-Sheikh i år. Där kom parterna överens om att ett stort antal palestinska politiska fångar skulle frigges. Hittills har dock inte alla frigetts enligt överenskommelsen, vilket naturligtvis måste ske.

Partistyrelsen anser att frågan om säkerhet är en ödesfråga för att konflikten i Mellanöstern ska kunna lösas. Kvinnor och barn, jordbrukare och studenter, alla som lever i Israel och Palestina måste kunna känna sig säkra för bomber och gevärskulor. Den israeliska regeringen har ansett att en mur måste byggas för att skydda sin befolkning mot självmordsbombare. De har rätt att bygga en sådan mur på sitt territorium, även om en långsiktig lösning inte byggs med betong utan genom hållbara förhandlingsresultat. Däremot är det inte acceptabelt att bygga muren på ockuperad palestinsk mark, något som sker idag. Enligt FN:s rapport från mars 2005 om muren ligger 10,1 procent av ockuperad palestinsk mark mellan själva muren och den så kallade gröna linjen, det vill säga de gränser som gäller enligt FN-resolutionerna. Den internationella domstolen ICC har slagit fast att detta inte är i överensstämmelse med internationell rätt. Såväl Sverige som det socialdemokratiska partiet har vid flera tillfällen protesterat mot att muren byggs på ockuperad palestinsk mark, både i mellanstatliga sammanhang respektive i partisammanhang och i media, och kommer att fortsätta att göra detta.

Slutligen vill partistyrelsen uppmärksamma motionärerna på att det israeliska arbetarpartiet aktivt arbetar med fredsfrågorna. Inte minst visades detta när de, tillsammans med vårt palestinska systerparti Fatah stod som värdar för Socialistinternationalens rådsmöte i Tel Aviv och Ramallah i maj 2005. Socialdemokraterna i Sverige stod dessutom som värd för ett möte i Stockholm 2004 för systerpartierna, där bland annat Genèveinitiativet diskuterades. Ett nytt möte om hur fredsprocessens ska komma igång igen sker i Stockholm i september 2005.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att motionerna B1:1-2, B4, B3:1 och 3-5 samt B2:1-7 anses besvarade med hänvisning till partistyrelsens utlåtande

Motion B1

Karlskrona arbetarekommun

Riv muren och stoppa bosättningarna i de palestinska områdena

750 kilometer och 10 meter hög. Antalet bosättningar i de palestinska områdena uppskattas till 380.000 människor.

Många faktorer spelar en stor roll i en framtida fredsprocess mellan israeler och palestinier. Det är dock starkt oroande att en mur byggs inne på palestinsk mark samt att antalet bosättningar som återfinns på annekterad mark fortsätter att öka. Det är viktigt att visa sitt avståndstagande gentemot denna utveckling. Samtidigt måste vi socialdemokrater sända starka signaler om att vi inte accepterar att murar byggs upp för att skilja människor åt. Vi tror att fred byggs genom samtal, förståelse och kompromissvilja.

Vi föreslår:

- 1) att socialdemokraterna tar avstånd från muren som byggs inne på annekterad mark samt genom de internationella kontakter som finns verkar för att muren ska rivas,
- 2) att socialdemokraterna tar avstånd från de ökade bosättningarna inne på annekterad mark och genom sina internationella kontakter verkar för att bosättningarna stoppas.

Suzanne Weigl, Lisa-Maria Ek och Ewa Lengstedt, Athena s-förening

Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B2

Örebro arbetarekommun

Fred i Mellersta Östern

I skrivandets stund rädde ånyo en hoppfull stämning om en positiv utveckling i Mellersta Östern eftersom den nya palestinska ledningen under USA:s överinseende för samtal med Israel. När denna motion ska behandlas på partikon-

gressen så kan denna positiva process ha fortsatt, fastnat eller avbrutits. Historien om Palestinakonflikten är nämligen också historien om svikna förhoppningar och icke infriade förväntningar.

Denna motion skrivs i syfte att SAP ska fortsätta med sitt engagemang i frågan. Utan en lösning av Palestina-konflikten kan inte fred, frihet och demokrati varaktigt etableras i Mellersta Östern. Palestina-konflikten fungeras som ett drivhus för terrorism och extremism. Demokrati i västerländsk mening kan aldrig vinna legitimitet i Mellersta Östern så länge Israels ockupation och koloniala bosättningspolitik tillåts fortgå. Om Israel anses utgöra Mellersta Österns demokratiska föredöme så är det inte konstigt att det är svårt att rekrytera demokratianhängare bland de som sympatiserar med de fördrivna och ockuperade.

Mellersta Östern är ett av de områden där Tredje världskriget kan inledas. Alla vet att staten Israel har kärnvapen och är berett att använda dem både i försvar mot angrepp med massförstörelsevapen och som en sista försvarslinje om det konventionella försvaret skulle svikta.

Sverige ingår i EU. Cyprisktiska republiken är medlem och Turkiet diskuterar som medlemsland. Mellersta Östern-konflikten befinner sig alltså inte allt för långt ifrån EU:s gränser. Israel deltar också i olika typer av "europeiskt" samarbete av kulturellt och idrottsligt slag. EU måste positionera sig till konflikten och Sverige är med och formulerar den europeiska ståndpunkten.

Ytterligare argument för varför Sverige och SAP fortlöpande behöver ha en uppfattning behöver knappast ges.

Att kritisera Israel och kräva rättvisa åt palestinierna har tyvärr allt för ofta stämpelplats som antisemitism. Givetvis existerar antisemitism och den dubbla antisemitismen, hatet mot både judar och araber, har en stark historisk förankring i Europa. Mycket av den europeiska främlingsfientligheten och rasismen av idag, även i Sverige, är riktad mot muslimska invandrare från Mellersta Östern och Nordafrika. Flera av dagens högerpopulistiska partier präglas samtidigt av dels judehat, dels arabhat och allmän islamofobi.

Förintelsen bör påminna oss om inte bara det judiska folkets lidanden, utan också om vad rädsla och okunnighet kring de "avvikande", de annorlunda och "de andra" kan leda till. Både bödlar och deras offer har genom historien haft olika religiös tillhörighet och etnicitet. Förintelsen var ett av vår tids värsta folkmord men knappast det enda och det sista.

Fred i Mellersta Östern skulle kunna visa vägen mot en ny världsordning av fred, försoning och ömsesidig förståelse. Det är Israel och inte palestinierna som har nyckeln till fred. Israel kan upphöra med bosättningarna på ockuperade områden. Israel kan lämna ockuperade områden. Israel kan erbjuda ekonomiskt samarbete för ömsesidig nytta för en palestinsk statsbildning. Israel kan riva Muren alltså den barriär som byggs på ockuperad mark mot palestinska områden.

Med hänvisning till ovanstående yrkas att partikongressen:

- 1) uttrycker sitt stöd för den palestinska statsbildningen och ett i fria val tillsatt parlament för denna,
- 2) uttalar att den av staten Israel uppförda muren eller barriären omedelbart rivs,

- 3) uttalar att staten Israel måste lämna alla ockuperade områden och att Israel ska utrymma alla bosättningar på ockuperad mark såvida inte parterna gemensamt kommer överens om andra lösningar,
- 4) uttalar att östra Jerusalem ska återlämnas till en palestinsk statsbildning såvida inte parterna gemensamt kommer överens om en annan lösning,
- 5) uttalar att av FN utsedda vapeninspektörer ges fritt tillträde att inspektera och genomföra destruktion av Israels kärnvapen i syfte att Mellert Östern ska vara en kärnvapenfri zon. Motsvarande avveckling av regionens eventuella andra massförstörelsevapen ska genomföras,
- 6) uttalar att det ska ske en avvapning av såväl bosättare som olika palestinska organisationer, grupper och enskilda personer. Enbart myndigheter, närmast polis och militär, utsedda av de israeliska och palestinska statsbildningarna ska inneha och hantera vapen inom respektive territorium,
- 7) uttalar att palestinska politiska fångar i israeliska fångelser frisläpps såvida de inte efter opartiska domstolsförhandlingar kan fällas för konkreta våldsbrott.

Henry Pettersson

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B3

Stockholms arbetarekommun

För rättvisa och fred i Mellanöstern – häv ockupationen

En långsiktigt hållbar och rättvis fred i Mellanöstern förutsätter bildandet av en på sina egna villkor självständig palestinsk stat och att Israels rätt att existera inom erkända och trygga gränser säkerställs. En suverän och demokratisk palestinsk stat är en förutsättning för såväl fred i regionen som säkerhet för Israel.

Händelseutvecklingen under en alltför lång tid har kännetecknats av en upptrappning av våldet. Israel har medvetet slagit sönder den palestinska infrastrukturen och underminerat självstyret på Västbanken. Civila palestinier dödas nästan dagligen, ledande politiker har fångslats eller mördats. Palestinska självmordsbombare har slagit till inne i Israel otaliga gånger. Denna våldsspiral måste brytas eftersom konsekvenserna för befolkningen är förödande på många olika sätt. Båda parter måste respektera mänskliga rättigheter, Genevekonventionen och internationell rätt.

Utvecklingen under den senaste tiden, med löften om tillbakadragande av israeliska trupper från Gaza, bygget av en fysisk mur/stängsel och självmordsdåd, underlättar inte en fredlig utveckling. Medvetet bygger Israel en mur som utestänger palestiniers möjligheter och rätten till arbete, rörelsefrihet och andra grundläggande mänskliga rättigheter. Avspärningarna leder i förlängningen till en utarmning och en ökad fattigdom för den palestinska befolkningen och att det palestinska samhället isoleras och paralyseras med splittrade familjer som följd.

EU har idag ett förmånligt handelsavtal med Israel som reglerar handeln med EU-området. I avtalet ges fördelar till Israel bl.a. genom tullfrihet för

olika typer av varor. I avtalet finns stadgar om respekt för mänskliga rättigheter och demokrati. Avtalet innebär således att om frihandelsavtalet inte följs eller uppfylls kan åtgärder vidtas i form av t.ex. handelsblockad inom avtalets ram.

Konflikten i Mellanöstern har en lång historia. I grunden handlar den om att två folk gör anspråk på samma land. Israel måste byta ockuperade landområden mot en långsiktig fred. Det handlar om att skapa förutsättningar för två självständiga stater inom erkända gränser. I grunden handlar det om att hävda folkrätten och att förverkliga FN:s säkerhetsråds resolutioner 242 och 338, det vill säga en lösning baserad på 1967 års gränser med två stater; Israel och Palestina. Ockupationen av Västbanken, Gaza och Östra Jerusalem måste upphöra. Bosättningar på ockuperade områden måste avvecklas. Detta är den enda rimliga grundvalen för en rättvis fred. Därifrån kan konkreta handlingar utgå för en överenskommelse om flyktingar, vattenkontroll och Jerusalems framtida status.

Det är således nödvändigt att omvärlden skapar ett starkt tryck för att åstadkomma en förändring inom närtid. Parterna har hittills visat sig oförmögna att lösa konflikten på egen hand.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi kongressen besluta:

- 1) att Sverige verkar för ett internationellt ingripande i Västbanken. I dag utövas den internationella närvaron genom det civila samhället på ockuperade områden. För att skapa en rättvis fred måste ett internationellt ingripande och närvaro av fredsskapande styrkor inom ramen för FN komma till stånd. Eftersom Israel inte visar tecken på att lämna de ockuperade områdena måste omvärlden agera,
- 2) att Sverige verkar för att vidtaga åtgärder inom ramen för handelsavtalet mellan EU och Israel om avtalet inte uppfylls,
- 3) att Sverige agerar för att den olagliga byggandet av muren på Västbanken stoppas och att de delar av muren som redan är byggda rivs,
- 4) att Sverige verkar för att FN-resolutionerna 242 och 338 förverkligas,
- 5) att påverka det israeliska arbetarepartiet i syfte att återföra fredsfrågorna på agendan.

Stockholm arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B4

Halmstads arbetarekommun

Palestina – solidaritet

Kärnproblemet, för de människor som bor i Palestina och Israel, är Israels folkrättsstridiga ockupation av de palestinska områdena. Denna ockupation måste upphöra för att fred och välfärd ska kunna byggas i Mellanöstern.

Under flera decennier har svensk socialdemokrati kunnat medverka till närmanden mellan företrädare för israeler och palestinier. Varje gång parterna närmat sig möjligheter till en fredsprocess så har krafter som inte vill fred lyckats sabotera processen. Denna ovilja till fred finns bland såväl palestinier som bland israeler.

Vad som däremot är otvetydigt är att ansvaret för kärnfrågan vilar på staten Israel. Ockupationen är ett av de främsta hindren för att livskraftiga palestinska institutioner ska kunna växa fram. Därmed hindras också goda palestinska krafter från att bygga för fred och framtid. Rädslan för våld och död är ständigt närvarande, bland alla människor i området. Den ena vedergällningen efterföljs av den andra. Vad krävs för att skapa den trygghet och stabilitet som krävs för att någon form av fredsprocess ska kunna få fäste? Vi menar att det internationella samfundet borde vara närvarande i större utsträckning. Idag är det i stor utsträckning enskilda människor och ideella organisationer som "bevakar" vad som sker. Det är bra, men otillräckligt. Därför menar vi att Sverige bör trycka på för att öka FN:s närvaro i de av Israel ockuperade palestinska områdena.

Vi föreslår:

- 1) att partistyrelsen verkar för att öka FN:s närvaro i de av Israel ockuperade områdena.

Östers s-förening

Halmstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B5 (ny Afrikapolitik)

Motion B5 (Stockholms arbetarekommun) föreslår att partistyrelsen får i uppdrag att verka för en förnyad och fördjupad Afrikapolitik.

Generellt går utvecklingen i världen åt rätt håll; fattigdomen minskar och välbästandet ökar. Men det gäller inte alla länder. I flera av Afrikas länder söder om Sahara går utvecklingen bakåt. Där ökar fattigdomen, där rasar hiv/aids-epidemin och där är de reella möjligheterna till tillväxt och välbästand i dag mycket små. Därför är det rätt att ha fokus på Afrika i vår nationella och internationella fattigdomsbekämpning.

Sverige arbetar redan i dag, genom utvecklingssamarbetet och på andra sätt, för att bidra till att stärka de afrikanska länderna och människorna. Det sedan 2003 av riksdagen fastslagna målet för utvecklingssamarbetet är att "bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor". Sverige arbetar även för att EU ska uppmärksamma Afrika, och då inte minst Afrikanska Unionen, i sitt utvecklingssamarbete, liksom för att millennieutvecklingsmålen riktade till oss rika länder ska drivas igenom även inom EU. Det gäller så väl ökade biståndsnivåer, som rättvisa handelsregler och avskaffade jordbrukssubventioner. Sverige arbetar också i bland annat WTO-sammanhang för att stärka fattiga länders inflytande och förhandlingskapacitet. Alla dessa satsningar tillkommer i första hand Afrika då en stor del av världens fattiga bor här.

Med detta sagt vill vi samtidigt mena att ett fortsatt fokus på svensk Afrikapolitik, med fördjupning och förnyelse där det krävs, är önskvärd och nödvändig.

Partistyrelsen föreslår kongressen att besluta:

- 1) att bifalla motion B5.

Motion B5

Stockholms arbetarekommun

Dags för en förnyad och fördjupad Afrikapolitik

Det finns många starka bilder som förmedlas från den pågående tragedin i Darfurområdet i Sudan som gjort stark intryck på mig. Det är en bild på ett utmärglat tiggande barn med stora ögon och en skål i handen som kontrasteras mot en välmående hjälparbetare. Dessa bilder är dels en representation av verkligheten så som det ser ut, dels en agitativ bild för att uppbåda stöd för biståndspolitiken. Bilden skulle också kunna representera det vita Europas förhållningssätt till det svarta Afrika. Europa vill se Afrika som hopplöst, hjälplöst och tiggande.

Det kraftlösa barnet kan representera det kraftlösa Afrika. Bilden av hjälplösa offer kontrasteras sedan mot tanken på oss europeer som hjälpande hjältar. På så sätt får man människor att först känna skuldkänslor och därefter ge bidrag. Därigenom har man dövat sitt samvete och känner att man "har gjort sitt". Men detta sätt att döva vårt samvete bygger på ett förlegat tanke-sätt. För det handlar inte om det hjälplösa barnet. Det handlar om oss själva.

Europas Afrikapolitik handlar således inte om Afrika, utan mera om Europa och europeiska föreställningar. Det råder ingen tvekan om att Afrika är fattigt och i behov av hjälp. Inte heller är det fel att skapa en realistisk bild av verkligheten för att människor ska komma till insikt. Men för alltför många är Afrika hotfullt, gätfullt och mörkt. Det är som om Afrika inte riktigt finns med i det nutida sammanhanget. Det finns bara till som idé för att ge en kontrast till Europa.

Det bor mer än 800 miljoner människor i Afrika; en sjundedel av jordens befolkning. Nästan alla afrikanska länder har varit kolonier fram till 1950-talet. Slaveri, apartheid, kolonialism och krig har varit Afrikas verklighet. Korruption, kalla kriget och instabilitet har varit Afrikas verklighet. Sjukdom, svält och katastrofer är Afrikas verklighet.

Många militära konflikter om territorier och gränser under Afrikas moderna historia har berott på de gränser från kolonial tid som dragits över Afrika. Förutom stormakternas globala, strategiska ställningstaganden motiverades ofta interventionerna i Afrika av tanken på kontinentens rika råvarutillgångar såsom diamanter och metaller, till exempel uran och koppar.

Det är detta historiska och komplexa sammanhang som Sveriges och Europas Afrikapolitik fortfarande bygger på. Det är helt klart att det brister i identifikationen mellan Europas och Afrikas folk. Samtidigt som man bygger murar i den spanska-marockanska gränsstaden Ceuta för att förhindra flyktingar från Afrika att ta sig till Europa, är EU:s Afrikapolitik en av de mest ambitiösa i världen.

Förhållandet kan inte beskrivas på annat sätt än ambivalent. EU är av historiska och geografiska skäl Afrikas viktigaste partner. EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik har bidragit till bättre konflikthantering i Afrika. EU har också givit starkt politiskt och ekonomiskt stöd till bildandet av Afrikanska Unionen.

Utgångspunkter för en förnyad och fördjupad afrikapolitik. Det är nästan tio år sedan Sverige antog en skrivelse med afrikapolitik i fokus. Ny partnerskap. Det är nu viktigare än någonsin att främja en politisk dialog som stöd till demokratiska processer och handel som stöd för ekonomisk utveckling.

EU:s stöd till forskning kring malaria, hiv/aids och TBC kan inte heller

underskattas.

EU-samarbetet är bra för Afrika, men det kan och måste bli bättre. EU:s biståndsdialog med afrikanska länder måste till exempel samordnas och effektiviseras. Dessa repetitiva förhandlingar från EU-länderna är tidsödande, resurkrävande och ineffektivt.

Det finns andra områden som EU-politiken skulle kunna förbättra. Ta till exempel EU:s engagemang i världshandeln. Där tvingas de fattiga länderna i Afrika att privatisera vatten och andra offentliga nyttigheter samt att genomföra långtgående liberaliseringar som kan komma att få ödesdigra konsekvenser.

Europas jordbrukspolitik har direkt negativa konsekvenser för Afrikas utveckling. Det handlar om dumpning av jordbruksprodukter och om handelshinder som missgynnar många afrikanska länder.

Det är mycket viktigt att EU:s Afrikapolitik fokuseras än mer på fattigdomsbekämpning, demokratiutveckling, stöd till afrikanska och, i vårt fall svenska civila organisationer.

Stöd till ett intensifierat arbete mot korruption är avgörande.

Det är dags att ta ett helhetsansvar och en fördjupad ansats för vår politik gentemot Afrika.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi partikongressen besluta:

- 1) att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för en förnyad och fördjupad Afrikapolitik.

Stockholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B6:1-4, B7:1-4 och B8:1-2 (Västsahara)

Motionerna B6:1-4 (Malmö arbetarekommun) yrkar att Sverige ska vara drivande inom EU och FN för att ge det västsahariska folket självbestämmande, inklusive att den av FN utlovade folkomröstningen måste genomföras snarast under övervakning av FN, att Sverige bör verka för att internationell media och internationella observatörer släpps in på ockuperad mark i Västsahara, att Serige ska uppmärksamma den humanitära situationen i de västsahariska flyktinglägren i Algeriet och såväl inom EU som FN påtala behovet av ökade anslag till mat och mediciner samt att Sverige och EU i sina kontakter med Marocko ska påtala både ockupationen av Västsahara, den saboterade folkomröstningen och kränkningarna av mänskliga rättigheter, frågor som även bör väga tungt vid beslut om eventuella handelsavtal och andra relationer med Marocko. I motion B7:1-4 (Stockholms arbetarekommun) yrkas att partikongressen uttalar sitt stöd för ett fritt Västsahara, att partikongressen beslutar att Sverige i FN ska aktualisera frågan om en mer aktiv insats för att det ursprungliga avtalet om folkomröstning genomdrivs, att partikongressen beslutar att Sverige ska verka för att såväl FNs som EUs stöd till humanitär hjälp till flyktinglägren höjs åtminstone till tidigare nivåer samt att partikongressen beslutar att Sverige deltar i det fredsbevarande arbetet som bedrivs i FNs regi, MINURSO. Motion B8 (enskild, Örnsköldsviks arbetarekommun) föreslår att partikongressen uppdrar åt regeringen att med kraft i både FN och

EU driva västsahariernas rätt till självbestämmande och kräva att den sedan länge utlovade folkomröstningen genomförs enligt de riktlinjer som också fastställts av FN samt att det humanitära stödet till flyktinglägren återställs när det gäller både mat och mediciner.

Sverige driver sedan länge i EU, FN och i kontakter med andra länder kraven på Västsaharas rätt till självbestämmande. Befolkningen i Västsahara måste själv, i en demokratisk folkomröstning, få bestämma vilken status Västsahara ska ha i förhållande till Marocko. Situationen för Västsaharas folk är oacceptabel och det är av största vikt att konflikten får en snar och fredlig lösning. Den demokratiska utvecklingen, rättsäkerhet och pressfrihet i regionen måste säkras. Sverige har varit mycket aktiv i frågan om den utlovade folkomröstningen. En process som tyvärr helt har stannat av.

FN har en central roll i frågan om Västsahara och Sverige har gett och fortsätter att ge FN sitt fulla stöd. Sverige har bland annat bidragit med 5 miljoner kronor till UNHCR:s och FN-missionen MINURSOs projekt för förtroendeskapande åtgärder i konfliktområdet. Sverige har tidigare även deltagit med civilpoliser och minröjningsinsatser.

Sverige driver på för ett mer aktivt deltagande av EU i lösningen av konflikten. EU:s möjligheter att göra så begränsas tyvärr av att det råder delade meningar om konflikten bland EU:s medlemsländer.

Sverige ser mycket allvarligt på den humanitära situationen i regionen och i flyktinglägren och är sedan lång tid tillbaka en viktig biståndsgivare och avser fortsätta vara det. Sverige bevakar också att det bistånd vi ger via multilaterala organisationer fortsätter och kommer flyktingarna till del. Biståndet till flyktinglägren har periodvis varierat i omfattning. Det har berott på att ansökningarna från organisationerna som arbetar i regionen har kommit in ojämnt.

Partistyrelsen anser att motionärernas förslag i stort sett är tillgodosedda genom den förda politiken.

Partistyrelsen föreslår kongressen att besluta:

- 1) att anse motionerna B6:1-4, B7:1-4 och B8:1-2 besvarade med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B6

Malmö arbetarekommun

Befria Västsaharas folk!

Internationell solidaritet är en grundbult i den socialdemokratiska ideologin. Därför är det självklart att vi ska stå upp för förtryckta människors rättigheter, oavsett var i världen de råkar befinna sig.

I landet Västsahara i Afrika pågår förtrycket och ockupationen sedan otaliga år tillbaka. Västsahara är nämligen Afrikas sista koloni. Efter att tidigare ha lytt under spansk överhöghet blev Västsahara äntligen fritt 1975. Friheten varade dock bara några dagar, innan grannlandet Marocko ryckte in med sina tungt beväpnade trupper och ockuperade landet. (Marockos kung hade redan tidigare gjort anspråk på landet, men detta har avvisats av både

Internationella domstolen i Haag och FN.) Huvuddelen av befolkningen drevs på flykt och bor alltsedan dess i flyktingläger i öknen i Algeriet. Förhållandena i lägren är svåra och det råder brist på vatten, mat och mediciner. De västsahariska flyktingarna är totalt beroende av internationell hjälp för sin överlevnad.

Inledningsvis försvarade sig västsaharierna mot sina ockupanter. Kampen leddes av Västsaharas befrielse rörelse, Polisario Front. 1991 övergick Polisario till fredlig kamp. Orsaken var att FN då gav västsaharierna nytt hopp genom att anta en positiv resolution om Västsahara. Innehållet gick ut på att en folkomröstning skulle hållas redan 1992, då västsaharierna själva skulle få avgöra sin framtid.

Sedan dess har Marocko lyckats sabotera genomförandet av folkomröstning 10 gånger. Under tiden har Marocko ändrat befolkningssammansättningen i Västsahara. Bland annat har cirka 10 000 västsaharier tvångsförflyttats till Marocko för att "marockaniseras" och tusentals andra har gripits och "försvunnit". Jämsides med detta har marockanska bosättningar upprättats i Västsahara och tiotusentals marockanska soldater har placerats i området för att vakta de västsaharier som bor kvar i de ockuperade områdena. Allt för försöka ändra utgången i en kommande folkomröstning.

Utöver detta pågår även exploatering av Västsaharas rika naturtillgångar – främst fosfat, olja och fisk. Marocko har inlett förhandlingar med bland annat Japan, Frankrike och USA om prospektering av naturtillgångarna, över huvudet på det västsahariska folket och i strid med FN.

Det är nu av yttersta vikt att Sverige intar en drivande roll i både EU och FN och kräver att FN:s tidigare antagna resolutioner i frågan snarast genomförs, i synnerhet gäller det den utlovade folkomröstningen. Kampen bör även gälla den humanitära situationen i Algeriets flyktingläger, som förvärras hela tiden. Det ekonomiska stödet från Europa har minskat under senare år, med påtagliga negativa effekter i form av mat- och medicinbrist i lägren. Detsamma gäller FN:s stöd.

Det finns också all anledning att verka för att internationell media och internationella observatörer snarast släpps in i Västsahara, i enlighet med tidigare FN-resolution. Särskilt Marockos kränkningar av västsahariernas mänskliga rättigheter i de ockuperade delarna bör uppmärksammas. Kränkningar som för övrigt, men inte i lika stor utsträckning, även drabbar Marockos egna medborgare eftersom Marocko är att betrakta som en diktatur.

Trycket mot Marockos ockupation ökar i världen. Det är nu 76 länder som erkänt Västsahara som ett land, senast Sydafrika. Sverige skulle, som första land i Europa, kunna ge ett erkännande åt västsahariernas fredliga kamp för att återfå det land som stals från dem av Marocko för 30 år sedan. Genom att inte erkänna Västsahara, legitimerar man Marockos orättmätiga krav på att räkna Västsahara som en del av Marocko. FN:s resolutioner har gång på gång slagit fast att ockupationen bryter mot internationell rätt och folkrätten.

Västsahariernas tålmod är inte oändligt. Om omvärlden ställer sig kall-sinnig till de rättmätiga kraven finns en överhängande risk att striderna åter blossar upp. Sverige bör i detta sammanhang arbeta förebyggande, i stället för att vänta tills katastrofen är ett faktum. Givetvis måste vi ge vårt stöd till västsahariernas långa fredliga kamp och göra allt för att undvika en ny blodig konflikt!

Vi kräver:

- 1) att Sverige skall vara drivande inom EU och FN för att ge det västsahariska folket självbestämmande. Den av FN utlovade folkomröstningen måste genomföras snarast möjligt under övervakning av FN,
- 2) att Sverige bör verka för att internationell media och internationella observatörer släpps in på ockuperad mark i Västsahara,
- 3) att Sverige skall uppmärksamma den humanitära situationen i de västsahariska flyktinglägren i Algeriet och såväl inom EU som FN påtala behovet av ökade anslag till mat och mediciner,
- 4) att Sverige och EU i sina kontakter med Marocko skall påtala både ockupationen av Västsahara, den saboterade folkomröstningen och kränkningarna av mänskliga rättigheter. Dessa frågor bör även väga tungt vid beslut om eventuella handelsavtal och andra relationer med Marocko.

Hillevi Larsson, Global (s)

Malmö arbetarekommun beslutade att anta motionen som sin egen.

Motion B7

Stockholms arbetarekommun

Alla folks frihet – hela världens fred

Västsahara- Saharawi Arab Democratic Republic

Alla folks frihet-hela världens fred är SSUs valspråk vars författare Carl Lindhagen riksdagsman är också kännetecknen för svensk arbetarrörelses internationella engagemang.

Sedan partikongressen 2001 tog beslut om att stödja FN:s ansträngningar för en fredlig lösning av konflikten om rätten till Väst-Saharas territorium, har den internationella politiken och arbetet delvis fått en ny inriktning på att bekämpa internationell terrorism. För oss som socialdemokrater är det viktigt att vi inte glömmer orsakerna till det våld vi drabbas av- de stora orättvisor många länder och deras medborgare lider under. Vi måste våga se och motarbeta orättvisorna både med politiska och ekonomiska medel. Sverige har trots att vi är ett litet land inte tvekat att engagera oss för fred och frihet oavsett vem vi riktat kraven mot. Det främsta exemplet är kanske vårt engagemang för Vietnams sak.

En kort historisk bakgrund för Väst-Sahara:

1884 blev området spansk koloni med gränser ritade av Frankrike, Spanien och Marocko 1900, 1904 och 1912. 1965 fattar FN principbeslut om avkolonisering. 1975 fattar Internationella Domstolen beslut om Västsahariernas rätt till en egen stat. 1976 lämnar Spanien – inte till Västsaharierna utan till Marocko och Mauretania som båda gör anspråk på territoriet. Dessa båda besätter olika delar av landet men Mauretania drar sig tillbaka 1979, samma år som OAU, den afrikanska samarbetsorganisationen engagerar sig för Västsahara. Strider pågår mellan Polisario- Frente Popular para la Liberación de Saguía el Hamra y de Rio Oro och den militärt övermäktiga marockanska

armén. 1981 börjar Marocko bygga en idag 1 800 kilometer lång befäst mur genom landet.

1985 inleds förhandlingar genom FNs och OAU:s försorg och 1989 kommer ett första beslut i FNs säkerhetsråd om "settlement proposals" som 1991 resulterar i en resolution och avtal om eld upphör med FN-övervakning i avvaktan på folkomröstning. Att organisera folkomröstningen har visat sig oerhört komplicerat eftersom Marocko ständigt ställt upp nya villkor för hur man ska upprätta "röstlängden" – det vill säga vilka skulle anses vara västsaharier- skulle även de marockaner som flyttat in i området efter 1976 få räknas, var bl a en svår fråga. Den första beräkningen visade på 84 251 personer men överklagades av 79 000 och en senare från år 2000 visade 86 425 röstberättigade men gav 131 038 överklaganden- en helt omöjlig situation för den FN-personal som hade fått i uppgift att förbereda valet. Marocko har upprepade tillfällen fått stöd av Frankrike i säkerhetsrådet som alltså inte kunnat driva igenom fattade beslut.

Sedan 1998 har generalsekreteraren lämnat 29 rapporter till säkerhetsrådet om situationen. 29 gånger har säkerhetsrådet förlängt FN-mandatet för att ge Marocko mer tid för att medverka till folkomröstningen som man fattade beslut om redan 1991.

Det handlar om ett litet folk där den totala befolkningen uppgår till cirka 461 000 invånare varav 155 000 är flyktingar med en medellivslängd på 45-47 år. Det finns ingen järnväg, få telefonlinjer. Ungefär hälften av befolkningen flydde från strider och förföljelser och bor fortfarande efter snart 30 år i flyktingläger i Algeriet, hänvisade till hjälp från frivilligorganisationer och FN:s flyktingorgan och EU:s biståndsverksamhet. Flyktingarna lever under svåra klimatiska förhållande i ofruktbar ökenterräng men har visat prov på stor organisationsförmåga vad gäller organisationen av ett "halvt" civilt samhälle med skolor och sjukvård på basnivå men också genom att ha byggt upp en politisk parlamentarisk samhällsorganisation med val till såväl lokala som nationella beslutsorganisationer. Man har särskilt uppmuntrat kvinnor att delta i beslutsprocessen.

Inne i lägren växer oron – arbets- och sysslolösheten utgör grogrund för fundamentalistiska strömningar särskilt bland ungdomen, andra söker sig ut till Europa som svart arbetskraft. FNs och EUs hjälpprogramms stöd till bland annat matprogrammen har skurits ned, bristsjukdomar börjar uppträda bland barnen och i generalsekreterarens senaste rapport från oktober 2004 sägs att läget förbättrats något vad avser matförsörjningen i augusti men att förnödenheterna ser ut att ta slut redan i november 2004 varför extra resurser skulle behövas.

Det socialdemokratiska kvinnodistriktet i Stockholm driver genom stöd från Olof Palme Center och SIDA ett vuxenutbildningsprojekt för kvinnor i flyktingläger i lägret Laayouan utanför staden Tindouf i Algeriet.

Vid besök där kan vi konstatera en alltmer utbredd pessimism över det uteblivna stödet från det internationella samfundet att driva fram den folkomröstning som låg till grund för eld upphör-avtalet från 1991-dvs det har redan gått tretton år sedan Marocko och Polisario träffade överenskommelse med stöd av FN om att organisera en omröstning om Västsahara.

Tyvärr tvingas Kofi Annan i sin senaste rapport konstatera att parterna nästan står längre från en lösning än tidigare men att den ljusning som finns är att man inlett "familjesök över gränsen" under sommaren. FN:s uppdrag förlängdes ännu en gång till 30 april 2005.

Hans tidigare personliga sändebud James Baker, tidigare USA:s utrikesminister, har i en intervju sagt att det inte finns något verkligt intresse från Marocko att medverka till en omröstning om hur Väst-Saharas framtid sannolikt på grund av att man inte tror sig få behålla Väst-Saharas territorium. Eftersom USA vill ha goda förbindelser både med Marocko och Algeriet vill inte heller USA blanda sig i ... Men 2003 fick ett franskt och ett anglo-amerikanskt bolag prospekteringsstillstånd för att söka efter mineraltillgångar respektive olja. Så än en gång kan ett litet folks intressen få stå tillbaka för det internationella kapitalets.

FN börjar också misströsta på en politisk nivå och i en tidigare rapport 2002 togs till och med upp alternativet att FN skulle helt släppa Västsahara – alltså en helt oacceptabel reträtt.

Men hittills har Västsaharas folk inte givit upp och det får inte heller vi göra. Ett alternativ att "lyfta" frågan inom FN från kapitel 6 där överenskommelse mellan parterna krävs och inga andra påtryckningsmedel står till buds till kapitel 7 där FN kan "påtvinga" parterna den lösning världssamfundet beslutar, borde ses som nästa steg för den svenska regeringen att driva för att medverka till att det lilla folkets rätt ska respekteras!

Vi kräver:

- 1) att partikongressen uttalar sitt stöd för ett fritt Väst-Sahara,
- 2) att partikongressen beslutar att Sverige i FN ska aktualisera frågan om en mer aktiv insats för att det ursprungliga avtalet om folkomröstning, genomdrivs,
- 3) att partikongressen beslutar att Sverige ska verka för att såväl FN:s som EU:s stöd till humanitär hjälp till flyktinglägren höjs åtminstone till tidigare nivåer,
- 4) att partikongressen beslutar att Sverige deltar i det fredsbevarande arbetet som bedrivs i FN:s regi, MINURSO.

Margrethe Höglund, Traneberg-Ålstens S-kvinnor

Stockholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B8

Örnsköldsviks arbetarekommun

Frihet åt VÄSTSAHARA – Afrikas sista koloni

På hösten 1975 ockuperade Marocko Västsahara och 170 000 västsaharier tvingades fly och bor sedan dess i flyktingläger i sydvästra delarna av Algeriet. Detta år har man förgäves väntat i 30 år på att återvända till sitt älskade hemland.

Under hela 1970- och 1980-talet utkämpade befrielseörelsen Polisario ett stundtals bittert ställningskrig mot ockupationsmakten Marocko. Idag har Marocko med utländsk hjälp t.o.m. byggt en mur som delat Västsahara i två delar, allt för att kunna stänga ute Polisario.

Allt sedan 1991 har FN-styrkan MINURSO försökt genomföra den avkoloniseringsprocess som den tidigare spanska kolonialregimen skulle ha påbörjat redan under 1960-talet.

Västsaharierna har alltså förgäves väntat på den folkomröstning där de demokratiskt skulle få välja självständighet eller integration med Marocko.

Eldupphör har proklamerats, men ingen folkomröstning har ägt rum. Avkoloniseringen har bjärt avstannat. Marocko har nu bitit sig fast i mer än två tredjedelar av Västsahara som de kontrollerar och lidandet för det västsahariska folket ute i öknen fortsätter; FN:s medlemsländer inklusive Sverige tittar på.

Västsaharas folk kräver ett människovärdigt liv där kampen för nationell frigörelse oupplösligen är intimt förbunden med strävan till social och ekonomisk frigörelse.

Arbetarrörelsens grundläggande moraliska värderingar förpliktar oss i varje fall att stå på de förtrycktas sida mot förtryckarna, när ett folk som västsaharierna kräver sin demokratiska frihet, friheten att själva bestämma sitt framtida öde.

För oss är det en självklar solidaritetshandling att hjälpa våra kamrater i Västsahara som kämpar för befrielse och rättvisa, det är helt enkelt ett generöst handslag.

Våra fiender är imperialism, rasism och fascism i alla dess former; vårt mål är förstås en värld i fred, frihet, gemenskap och oberoende. Precis som folket i Västsahara nu kämpat för i årtionden.

FNs grundprincip om rätten till självbestämmande ska även gälla detta folk!

Med anledning av ovanstående yrkar vi

- 1) att partikongressen uppdrar åt regeringen att med kraft i både FN och EU driva västsahariernas rätt till självbestämmande och kräva att den sedan länge utlovade folkomröstningen genomförs enligt de riktlinjer som också fastställts av FN,
- 2) att det humanitära stödet till flyktinglägren återställs när det gäller både mat och mediciner, ockupationen bryter ju både mot internationell rätt och folkrätten.

Stellan Bäcklund och Arne Berglund

Örnsköldsviks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B9:1-2 samt B10:1-2 (ekonomiska sanktioner mot Burma)

I motion B9:1-2 (Lunds arbetarekommun) föreslås att Sverige förespråkar sanktioner mot Burma genom EU och verkar för att dessa ska införas samt att Sverige verkar för sanktioner inom FN. I motion B10:1-2 (Lunds arbetarekommun) föreslås att sanktioner införs av EU och att Sverige förespråkar detta inom EU samt att Sverige verkar för sanktioner inom FN.

Partistyrelsen delar motionärernas oro över situationen i Burma där övergrepp och systematiska brott mot de mänskliga rättigheterna är omfattande. Arresteringar, tortyr och mord på politiskt olikänkade och fackligt aktiva; tvångs- och slavarbete; tvångsflyttningar och våldtäkter

som metod i förtrycket av och konflikter med etniska grupperingar; är bara några av de brott som begås. Regimens vägran att erkänna NLD:s (National League for Democracy) rättmätiga seger i de demokratiska val som hölls 1990, det faktum att NLD:s ledande företrädare Daw Aung Suu Kyi hålls i husarrest liksom bristen på dialog med oppositionen och minoritetsgrupper; är ytterligare tecken på regimens ovilja till förändring.

Det är partistyrelsens uppfattning att Sverige är ett av de länder som mest aktivt kritiserar den burmesiska regimen på internationell nivå i såväl FN som EU. Ett arbete som partistyrelsen fortsatt ämnar verka för så länge förtrycket pågår och tecken på förändring saknas. Den svenska regeringen har sedan tidigare uppmanat företag att vara extra vaksamma på om tvångsarbetskraft används i produktionen av de varor och material som köps in. Det är glädjande att se att SwedeWatchs senaste rapport påvisar en minskning av den svenska exporten och importen till Burma. Partistyrelsen uppmanar också ILO:s viktiga arbete mot tvångs- och slavarbete och respekt för de mänskliga rättigheterna i arbetslivet.

EU har infört en rad sanktioner mot Burma, vilka ytterligare skärptes så sent som i höstas. Sanktionerna syftar till att sätta press på regimen att avskaffa tvångs- och slavarbete och att ta upp samtalen med oppositionen, släppa Daw Aung Suu Kyi ur husarresten och frigge de politiska samvetsfångar som sitter fängslade. Sanktionerna innefattar bland annat vapembargo; förbud mot export av utrustning som kan användas till inre förtryck; uteslutning av Burma ur EU:s allmänna tullförmåner för utvecklingsländer; visumförbud och frysning av tillgångar för de ledande skikten inom regimen och militären samt deras familjemedlemmar; förbud mot bilateralt biståndssamarbete (med undantag för exempelvis humanitärt bistånd och insatser som främjar mänskliga rättigheter); samt förbud mot att ställa finansiering i form av exempelvis lån och att förvärva eller utöka ägande i namngivna statsägda företag. Vid ILO:s arbetskonferens i juni ställdes krav på omedelbara förstärkta åtgärder mot den burmesiska regimen från regeringarna, arbetsgivarna och de fackliga organisationerna, samt från olika internationella organisationer, inklusive FN. Partistyrelsen avser verka för att ILO:s begäran tillgodoses.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att anse motionerna B9:1-2 och B10:1-2 besvarade med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B9

Lunds arbetarekommun

Ekonomiska sanktioner mot Burma

Den burmesiska militärjuntan är en av de hårdaste som och äldsta som finns i världen. Ända sedan 1966 har denna brutala militärjunta förtryckt det burmesiska folket och sedan 1990 har juntan vägrat att godkänna det demokratiska val som genomfördes då och gav segern till partiparaply organisationen NLD (National League of Democracy) med nobel pris vinnaren Aung San Suu Kyi som ledare. NLD fick cirka 80 procent av rösterna, men detta har ignorerats av militärjuntan och dess generaler.

Nu försöker juntan att marknadsföra Burma som ett investerarvänligt land. Detta har man dels lyckats med då landet har blivit medlemmar i ASEAN och man kommer att ta över ordförandeskapet för denna organisation 2008. Marknadsföringen av Burma har även lett till att investeringar har skett i landet, men dessa investeringar kommer inte till folkets fördel, pengarna går direkt till generalernas fickor vilket har gjort Burma till det fjärde mest korrumperade landet i världen. Denna situation stärker militärjuntans grepp om det burmesiska folket.

Investeringar i landet leder till att förtrycket mot folket hårdnar. Två klara exempel är dels den gas pipeline som just nu håller på att byggas i västra Burma, eller det område som kallas för Arakan state. Längs den rutt som är planerad för pipelinen har soldater utfört en utrensning. Byar töms på sina invånare och de tvingas till slavarbete för att tillverka pipelinen. Det är även normalt att soldater går in i byar som befinner sig i samma område för att stjäla mat och husrum. Med dessa övergrepp på det redan förtryckta folket i Burma, sker ett övergrepp mot naturen. Enorma områden med skog håller på att skövlas och de kan aldrig återställas. Gasen som just nu hålls på att utvinna kommer inte att användas för det burmesiska folket. Gasen kommer att exporteras direkt till Bangladesh och Indien, även om de burmeser som bor i området skulle gynnas av fyndigheterna. Denna pipeline byggs idag tack vare investeringar från både Sydkorea och Indien.

Det andra exemplet är guldutvinningen i norra Burma, eller Chin state. Konsekvenserna av denna industri som är möjlig tack vare investeringar, är att nature och befolkningen blir lidande. För att snabbt kunna utvinna guld använder man sig av diverse miljöfarliga kemikalier. Dessa kemikalier har lett till grundvatten förgiftas och därmed försvinner ett av folkets viktigaste resurser, nämligen dricksvattnet.

Ekonomiska sanktioner skall inte ses som ett ekonomiskt verktyg som skall fälla juntan i Rangoon. De skall ses som ett politiskt verktyg som skall tvinga militärjuntan att föra samtal med den opposition som kräver ekonomiska sanktioner. Samtalen skall gynna ut i att militärjuntan erkänner det val som genomfördes 1990 och att Burma skall bli en demokrati. För att göra detta möjligt måste vi stödja oppositionen på alla sätt.

Därför är det vår åsikt att vi som socialdemokrater skall verka för:

- 1) att Sverige förespråkar sanktioner mot Burma genom EU och verkar för att dessa ska införas;
- 2) att Sverige verkar för sanktioner inom FN.

Lunds Socialdemokratiska Studentklubb

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B10

Lunds arbetarekommun

Inför ekonomiska sanktioner mot Burma

Den burmesiska militärjuntan är en av de hårdaste och äldsta som finns i världen. Ända sedan 1966 har denna militärjunta förtryckt det burmesiska folket och sedan 1990 har juntan vägrat att godkänna det demokratiska val som

genomfördes då NLD med A.S.S.K. som ledare fick över 80 procent av rösterna.

Nu försöker juntan att marknadsföra sig som ett investerarvänligt land, vilket har lett till investeringar i landet. Pengarna går direkt till generalernas fickor, då Burma är världens fjärde mest korrumperade land. Investeringar i landet leder också till att förtrycket mot folket hårdnar. Ett klart exempel är den gaspipeline som idag byggs i västra Burma. Byggandet har lett till folkförflyttningar och slavarbete längs den rutt där pipelinen är planerad. Även guldutvinning i Chinstate i norra Burma har lett till liknande förödande konsekvenser för naturen.

Ekonomiska sanktioner ska inte ses som ett ekonomiskt verktyg, men som ett politiskt verktyg som skall tvinga militärjuntan att föra samtal med oppositionen, som kräver att sanktioner skall införas.

Vi kräver:

- 1) att sanktioner införs av EU och att Sverige förespråkar detta inom EU,
- 2) att Sverige verkar för sanktioner inom FN.

SSU-Frihet, Lund.

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B11 (Folke Bernadotte)

Motion B11 (Södertälje arbetarekommun) föreslår att ett nationellt minnesmärke skapas över Folke Bernadottes liv och gärning och att ett initiativ till detta skall tas i Riksdagen samt att ett sådant minnesmärke förlagsvis placeras i Stockholm.

Det är viktigt att uppmärksamma och minnas Folke Bernadottes liv och gärning. Detta har också skett under de senaste åren. Ett minnesmärke, i form av en byst, invigdes i oktober 1998 i Riksdagen. Denna byst flyttades senare till en särskild FN-minneslund i anslutning till universitetsparken och kyrkogården i Uppsala. År 2002 inrättade regeringen Folke Bernadotteakademien på Sandö i Kramfors, bland annat för att hedra Folke Bernadotte. Akademien har en central uppgift för att stärka Sveriges förmåga att delta i internationella fredsinsatser och förbättra vår kompetens för krishantering. Dessa exempel på officiellt uppmärksammande av Folke Bernadottes gärning visar att minnet av hans insats hålls levande. Detta gäller i särskild hög grad den akademi som regeringen uppkallat efter honom och som på ett mycket praktiskt sätt håller minnet av Folke Bernadotte levande.

Partikongressen föreslår kongressen besluta:

- 1) att anse motion B11 besvarad med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B11

Södertälje arbetarekommun

”Om detta må ni berätta” – också!

Den 17 september 1948 mördades Folke Bernadotte på öppen gata i Jerusalem av den så kallade Stern-ligan. Han vistades i Israel på uppdrag av Förenta Nationerna, FN, som utsett honom till sin medlare i konflikten mellan israeler och palestinier. Under andra världskrigets slutskede organiserade Folke Bernadotte som ordförande i Svenska Röda Korset, den hjälpeexpedition, som räddade tiotusentals fångar ut ur nazistiska koncentrationsläger. Personalen i de vita svenska bussarna gjorde då heroiska insatser.

Vi föreslår :

- 1) att ett nationellt minnesmärke skapas över Folke Bernadottes liv och gärning. Ett initiativ bör tas i Sveriges Riksdag. Minnesmärket kan förslagsvis placeras i vår huvudstad Stockholm, allt för att kraftigt understryka hur vårt land värderar internationell diplomati och humanitär verksamhet.

Lennart Granath

Södertälje arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B12:1 och 3-5 samt B3:2 (bojkott av Israel)

I motionen B12:1 och 3-5 (enskild, Lunds arbetarekommun) föreslås att Sverige ska bojkotta och sätta embargo mot Israel, att Sverige ska bryta mot EU:s frihandelsavtal med Israel så länge vi är med i EU, att SSU och SAP ska driva dessa frågor i IUSY och SI samt att den socialdemokratiska arbetarrörelsen inte använder sig av varor från Israel under sina arrangemang. I motion B3:2 (Stockholms arbetarekommun) föreslås att Sverige verkar för att vidta åtgärder inom ramen för handelsavtalet mellan EU och Israel om avtalet inte uppfylls.

Bojkotter och embargo bör bara tillgripas som en absolut sista utväg när man förlorat hoppet om att all politisk dialog har upphört, och att inga som helst framsteg kan skönjas. Dessutom måste en bojkott vara brett förankrad i världssamfundet för att inte få motsatt effekt mot den avsedda. Inget av detta gäller för närvarande konflikten mellan Israel och Palestina. Israel har beslutat att dra sig tillbaka från den ockuperade Gazaremsan. Palestinierna har visat stor vilja till fortsatta samtal i en fredsprocess som bygger på den så kallade färdplanen för fred. En bojkott skulle försvåra dessa strävanden. Det är också viktigt att vi stödjer fredsrörelsen och våra systerpartier i Israel, som tror på förhandlingar och målet om en lösning med två stater, sida vid sida, inom säkra och erkända gränser. En handelsbojkott eller embargo skulle riskera att slå undan fötterna för fredsrörelsen, och få israelerna att sluta sig mot omvärlden istället för att be om omvärldens stöd för en lösning. Socialdemokraterna bör alltså inte driva krav på bojkott och embargo i SI. Inte heller bör arbetarrörelsen införa något generellt förbud mot varor från något enskilt land där vi inte deltar i en av EU eller FN beslutad bojkott

När det gäller EU:s frihandelsavtal med Israel täcks inte varor från bosättningarna i detta. Avtalet gäller bara varor som har sitt ursprung i staten Israels territorium. Israel försökte få igenom sin uppfattning att man kunde exportera varor från de ockuperade områdena, men detta sa EU nej till. Varor från bosättningar kan alltså inte införas till EU med hänvisning till de förmånliga villkor som Israels handelsavtal med EU erbjuder. EU gick också ut och varnade alla importörer i Europa för att de varor som visar sig komma från ockuperade områden inte omfattas av fördelaktiga tullbestämmelser. Därefter blev importörerna väldigt uppmärksamma på detta. Information har gått ut till alla tullverk, även det svenska. Den israeliska reaktionen har varit stark. Det här är bara ett av många exempel på att Sverige och EU har agerat för att upprätthålla respekten för lag och ordning också när det gäller handelsavtalet med Israel. Om avtalet fortsättningsvis inte uppfylls ska Sverige givetvis verka för att ytterligare åtgärder vidtas.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att avslå motion B12:1 och 3-5,
- 2) att anse motion B3:2 besvarad med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B12

Lunds arbetarekommun – enskild

Bojkotta varor från Israel!

Ariel Sharon har länge drivit en politik som förtrycker palestinier. Sedan staten föddes 1948 och även tidigare har palestinier blivit förnedrade. Den israeliska politiken går ut på att krossa det palestinska folket. På ockuperad palestinsk mark odlas varor som säljes av israeliska företag. Dessa exporteras och hamnar i din matbutik. Dessa pengar stödjer ockupationen av palestinsk mark. Det frihandelsavtal som finns mellan Israel och EU försvårar för den svenska utrikespolitiken. För att Sverige är tvungen att följa den Europeiska unionens avtal.

Därför kräver vi i SSU-Frihet:

- 1) att Sverige ska bojkotta och sätta embargo mot Israel,
- 2) att Sverige går ur EU för att driva självständig utrikespolitik,
- 3) att Sverige bryter mot EU:s frihandelsavtal med Israel så länge vi är med i EU,
- 4) att SSU och SAP verkar för motionens andemening i IUSY och Socialistinternationalen,
- 5) att den socialdemokratiska arbetarrörelsen inte använder sig av varor från Israel under sina arrangemang.

Lunds arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B13:1-2 och B14

Motion B13:1-2 (enskild, Lunds arbetarekommun) föreslår att regeringen ska utvisa USA:s ambassadör ur Sverige och att ambassadören inte är välkommen tillbaka förrän alla amerikanska ockupationer upphör och all amerikansk inblandning i andra folks angelägenheter avslutas. Motion B14 (enskild, Lunds arbetarekommun) föreslår att regeringen utvisar Israels ambassadör ur Sverige som en markering mot Israels politik mot palestinierna.

Möjligheten till dialog med ett lands representant genom dess ambassadör är en värdefull möjlighet som kan minska konfliktrisker och förklara både värdlandets och hemlandets syn på även mycket svåra frågor. Att markera politiskt missnöje genom att ta hem sin egen ambassadör eller att utvisa ett annat lands ambassadörer bidrar inte till en större förståelse för den egna ståndpunkten eller till ökade möjligheter för ändring i en viss policy som man ogillar. Tvärtom kan det bidra till att skärpa mot-sättningarna och försvara de lösningar som man vill uppnå. Dessutom tar man bort möjligheten till att framföra direkt kritik till ett lands representant om man finner det nödvändigt. Partistyrelsen delar inte motionärernas syn i denna fråga.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att avslå motionerna B13:1-2 och B14.

Motion B13

Lunds arbetarekommun – enskild

USA inte välkommen!

USA:s utrikespolitik har sedan ungefär två hundra år bestått av krig mot andra länder för att bekämpa uppror, påtvinga andra länder att importera amerikanska varor och säkra amerikanska företags tillgång till naturresurser utanför USAs gränser.

Kriget i Irak är ett exempel på en invasion för att säkra tillgången till olja. Exempel på andra länder där krig eller oönskad inblandning i politiken skett är Iran, Indonesien, Haiti, Chile, Colombia, Venezuela, Kuba, Uruguay, Pakistan och andra länder.

Den amerikanska utrikespolitiken har alltid varit mer eller mindre aggressiv och krigisk. Som socialdemokrater kan vi inte acceptera tortyr, svält och massakrer.

Därför kräver vi i SSU-Frihet:

- 1) att regeringen utvisar USA:s ambassadör ur Sverige,
- 2) att USAs ambassadör inte är välkommen tillbaka förrän alla amerikanska ockupationer upphör och all oacceptabel amerikansk inblandning i andra folks angelägenheter avslutas.

Lunds arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B14

Lunds arbetarekommun – enskild

Solidaritet med palestinierna – utvisa Israels ambassadör

Den israeliska staten har länge förtryckt palestinier systematiskt. Genom krig och trakasserier har ursprungsbefolkningen i det som idag kallas Israel förnedrats.

Solidaritet med förtryckta folk har länge varit en socialdemokratisk ledstjärna. Därför bör den socialdemokratiska arbetarrörelsen protestera mot Israel genom att kräva utvisning av dess ambassadör ur Sverige.

Vi i SSU-Frihet kräver därför:

- 1) att regeringen utvisar Israels ambassadör ur Sverige som en markering mot Israels politik mot palestinierna.

Lunds arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B15:1-3, B16, B17, B18:1-3, B19, B20, B21 och F15:6 (reformen av FN)

Motion B15:1-3 (Trosa arbetarekommun) föreslår att Sverige aktivt arbetar för att vetorätten borttages, att antalet medlemsstater i säkerhetsrådet utökas och rekryteras i enlighet med motionen samt att ett ekonomiskt säkerhetsråd inrättas för fattigdomsbekämpning.

I motion B16 (Gävleborgs partidistrikt) yrkas att partiet ska verka för att Sverige aktivt arbetar för att vetorätten alltmer begränsas och att fler medlemsländer får möjlighet att delta i säkerhetsrådets verksamhet. Motion B17 (Ovanåker arbetarekommun) yrkar partiet ska verka för att Sverige aktivt arbetar för att vetorätten alltmer begränsas och att fler medlemsländer får möjlighet att delta i säkerhetsrådets verksamhet. I motion B18:1-3 (Udevalla arbetarekommun) yrkas att Sverige arbetar aktivt för att vetorätten borttages, att antalet medlemsländer i säkerhetsrådet utökas och rekryteras i enlighet med motionen samt att ett ekonomiskt säkerhetsråd inrättas för fattigdomsbekämpning. Motion B19 (enskild, Malmö arbetarekommun) kräver att SAP utarbetar ett förslag till reformering av FN i enlighet med motionens anda. Motionerna B20 (Gävleborgs partidistrikt) och B21 (Ovanåkers arbetarekommun) föreslår att partiet ska verka för att Sverige aktivt arbetar för att frågorna om mänsklig säkerhet och fattigdomsbekämpning får en reell plats i FN:s organisation. medlemmar. I motion F15:6 (enskild, Lidingö arbetarekommun) föreslås att partiet ska verka för att FN ska spela en större roll vid förebyggande av större katastrofer och vid inträffade större katastrofer.

Partistyrelsen anser att FN är den viktigaste internationella organisationen i dagens värld. Att FN har så många medlemsstater i kombination med att organisationen arbetar med ett så brett fält av frågor gör FN som organisation unikt. FN:s styrka är dock helt beroende av medlemsstaternas engagemang. Organisationens möjlighet att främja fred och säkerhet bygger också på att FN är anpassat till dagens värld. Detta är inte alltid fallet, vilket exempelvis sammansättningen av permanenta medlemmar i FN:s

säkerhetsråd visar. Konstruktionen, byggd på segrarna i andra världskriget, är inte längre representativ. Därför har Sverige sedan länge drivit frågan om en reform av säkerhetsrådet. Stora regioner som i dag inte har en självklar plats i rådet måste ges större utrymme i rådets beslutsfattande.

För att en reform av säkerhetsrådet ska bli möjlig krävs en utvidgning av antalet säkerhetsrådsplatser. Partistyrelsen delar inte förslaget i B15 gällande att länder som befinner sig i konflikt automatiskt ska få en säkerhetsrådsplats. Säkerhetsrådets sammansättning bör baseras på principer om geografisk spridning, representativitet och legitimitet.

Vetorätten i säkerhetsrådet förlamar ibland FN i angelägna frågor. Partistyrelsen delar motionärernas oro över detta. Sverige arbetar därför sedan länge med att främja en vetofri kultur inom säkerhetsrådet. Att verkligen använda sin vetorätt ska anses som ett misslyckade och inte ett reellt alternativ. Vårt mål är att vetot ska avskaffas, men viktigast för närvarande är att vetorätten inte utvidgas till eventuella nya medlemmar.

Efter ett rådslag i partiet arbetade partistyrelsens internationella arbetsgrupp fram ett förslag till internationellt program. Detta skall behandlas på förtroenderådet i september 2005. Där skrivs angående FN:s reformering bland annat:

” Förändra FN:s beslutsordning

FN har ansvaret för internationell fred och säkerhet och beslut fattas i säkerhetsrådet. Dess konstruktion bygger på situationen efter andra världskriget och är i dag inte representativ för hur världen ser ut. På grund av vetorätten är dessutom säkerhetsrådet blockerat i vissa konflikter. Av samma skäl är det mycket svårt att nå tillräcklig enighet om nödvändiga reformer.

Vår vision är en helt annan beslutsordning för folkrätten och internationell lag. Vi vill se ett effektivt säkerhetsråd som kan ta sitt fulla ansvar för internationell fred och säkerhet. Beslut ska kunna fattas med kvalificerad majoritet i rådet eller generalförsamlingen och vetot ska avskaffas. Samsyn och enigt agerande är önskvärt, men sällan bättre än inget agerande alls.

För att bli legitimt och mer relevant behöver säkerhetsrådet utvidgas och bättre representera världens folk. Stormaktsdominansen ska brytas och alla stater kunna utöva inflytande, även om det är naturligt att demokratier ges starkare förtroenden, liksom de stater som mest aktivt bidrar till FN, dess budget och insatser. Generalförsamlingen, säkerhetsrådet och det ekonomiska beslutsorgan som vi önskar bör öppnas för insyn och initiativ från internationella folkrörelser och folkvalda parlament.

En utvidgning av rådet får inte tillåtas innebära ytterligare maktförskjutning till den rika delen av världen. Ytterligare permanenta medlemmar vore också en återvändsgränd för reformer, i synnerhet om även dessa får vetorätt. En balans mellan olika regionala perspektiv är mycket viktig, men tillfredstills inte genom enbart mer makt åt regionala stormakter.

EU och eventuellt andra regionala organ kan få ökat ansvar för effektiv samordning i FN. I ekonomiskt beslutsfattande är EU en allt viktigare röst.”

Partistyrelsen anser att man i ett sådant sammanhang bör se över den samlade europeiska representationen.

Partistyrelsen är enig med motionärerna om att fattigdomsbekämpning och mänsklig säkerhet ska få en reell plats i FN:s organisation. Det finns redan i dag ett stort antal organisationer inom FN-systemet som arbetar med detta. Arbetet kan dock effektiviseras

Utöver ett bättre och starkare arbete för fattigdomsbekämpning inom FN anser partistyrelsen att styrningen av det internationella ekonomiska systemet behöver förbättras för att främja en positiv global utveckling. Flera olika förslag har presenterats. 1995 föreslog Kommissionen om globalt samarbete, ledd av Ingvar Carlsson och Shridath Ramphal, att FN:s ekonomiska och sociala råd (ECOSOC) skulle ersättas med ett ekonomiskt säkerhetsråd. I den diskussion om FN-reform som pågått i anslutning till FN:s 60-års jubileum har även framförts tankar som att ECOSOC ska förändras till att bli mer inriktat på global utveckling, behandla aktuella utvecklingshot och kontinuerligt bevaka hur stater uppfyller millenniemålen. Partistyrelsen anser att Sverige bör fortsätta att i internationella sammanhang driva förslag om att förbättra styrningen av det ekonomiska systemet till förmån för en positiv global utveckling.

FN behöver reformeras också på många andra områden och Sverige är sedan länge mycket aktivt i detta reformarbete. Vårt engagemang styrs av synen på att FN:s arbete måste präglas av kopplingen mellan mänskliga rättigheter, utveckling och konflikter. Partistyrelsen håller inte med förslaget i motion B19 om att SAP ska utarbeta ett nytt förslag på FN-reform. Detta har nyligen gjorts, då frågan diskuterades grundligt i det internationella rådslag som SAP genomförde våren 2005. Rådslagsrapporten behandlas vid förtroenderådet 2005.

Utvecklingen av folkrätten pågår kontinuerlig. Sverige vill se en modern folkrätt som sätter människors säkerhet lika högt som staters säkerhet. I motion B19 menas att folkrätten ska gälla oavsett om det är en stat eller någon annan som är ansvarig för övergrepp. Folkrätten, där de mänskliga rättigheterna ingår, är dock ett regelverk som är skrivet just för att reglera staters ansvar gentemot varandra och gentemot sina medborgare. Andra regelverk gäller för icke-statliga aktörer som begår övergrepp.

Partistyrelsen konstaterar att det krävs ett effektivt och rättssäkert internationellt regelverk för att möta terrorism och organiserad brottslighet. Den Internationella brottmålsdomstolen måste ges bättre möjligheter att verka. Att få samtliga stater att underteckna och ratificera konventionen om upprättande av Internationella brottmålsdomstolen är ett sätt att ge domstolen större möjlighet att agera. Därför försöker Sverige påverka länder som ännu ej undertecknat och ratificerat konventionen att göra detta snarast. När det gäller frågan om att FN ska spela en större roll vid större katastrofer är partistyrelsen enig med motionären. Förenta Nationerna har en viktig sammanhållande och samordnande roll att spela vid katastrofer och organisationens arbete vid katastrofer bör därmed stärkas.

Partikongressen föreslår kongressen besluta:

- 1) att bifalla motion B15:1, B16, B17, B18:1 och F15:6,
- 2) att avslå motion B19,
- 3) att anse motionerna B15:2-3, B18:2-3, B20 och B21 besvarade med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B15

Trosa arbetarekommun

Vetorätt hinder för en demokratisk utveckling och ny världsordning

Säkerhetsrådet speglar inte den verklighet vi lever i, och har inte så gjort sedan det kalla krigets dagar. Handlingsförklaring och motsättningar har kommit till uttryck genom utnyttjandet av vetorätten och har förvärrat den eller de konflikter som varit igång eller under uppseglande. Vetorätten bör inte bara minska i betydelse utan den måste tas bort helt. Det är enda sättet om vi skall kämpa för en värld styrd på folkrättens grunder.

Säkerhetsrådets medlemsstater bör också utökas med fler permanenta och roterande medlemmar. Länder som befinner sig i inbördeskrig, krig eller konflikt med varandra skall automatiskt bli medlem i säkerhetsrådet fram till att konflikten är över. Och vid rekryteringen av nya medlemmar till säkerhetsrådet bör den geografiska spridningen ses över så att säkerhetsrådet när alla jorden hörn För att bekämpa fattigdomen som är en av huvudorsakerna till krig och terrorism bildas ett ekonomiskt säkerhetsråd som enbart arbetar med FN:s millenniemål som syftar till att halvera världsfattigdomen fram till år 2015. Då kan FN:s devis "Vi, världens folk" få en betydelse som omfattar alla folken. En rad frågor kring världsfattigdomen kräver globala överenskommelser, många organisationer och institutioner som Internationella valutafonden, Världsbanken och Världshandelsorganisationen kan göra en insats, men de har sina regler att följa och kan inte ta på sig ansvaret som det globala folkhemmets styrelse. Det kan endast FN och därför måste FN:s roll stärkas.

Jag föreslår

- 1) att Sverige aktivt arbetar för att vetorätten borttages,
- 2) att antalet medlemsstater i säkerhetsrådet utökas och rekryteras i enlighet med motionen,
- 3) att ett ekonomiskt säkerhetsråd inrättas för fattigdomsbekämpning.

Greger Tidlund

Trosa arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B16

Gävleborgs partidistrikt

Vetorätten är ett hinder för global säkerhet

När Förenta Nationerna bildades var syftet att skapa ett internationellt världssamfund som skulle kunna garantera en global säkerhet. Med tanke på denna uppgift skapades Säkerhetsrådet som gavs stora befogenheter i FN:s stadgar. Rådet skulle verka för fred och säkerhet i världen.

Säkerhetsrådet består av femton medlemsländer. Tio av dessa platser alterneras mellan olika länder och byte sker vartannat år. Fem länder är så kallat ständiga medlemmar: Frankrike, Kina, Ryssland, USA och Storbritannien.

Säkerhetsrådet har befogenheter att besluta om aktioner och intervenser i frågor som hotar internationell fred och säkerhet. Det räcker att nio länder är överens för att ett beslut ska röstas igenom. Fem av dessa länder måste

vara de ständiga medlemsländerna. Om en av de ständiga medlemmarna är emot ett förslag faller beslutet. Detta kallas vetorätt.

Historien har visat att vetorätten allvarligt underminerat säkerhetsrådets möjligheter att agera i olika staters konflikter och därmed undergrävs också FN:s auktoritet som en garant för fred och säkerhet.

I dagens läge är det otidsenligt att några få av världens länder ska ha status och befogenheter som sträcker sig långt utöver andra länders. Självklart är varje land och varje folk lika mycket värda och ska ges samma möjligheter till inflytande i världen.

Vetorätten skapar problem för ett rättvist säkerhetsarbete och bör därför ifrågasättas.

Systemet med det ständiga medlemskapet bör också omprövas och säkerhetsrådet utökas så fler länder får möjlighet att delta i ansvaret för den globala säkerheten.

Vi föreslår därför den socialdemokratiska kongressen:

- 1) att anta motionen och verka för att Sverige aktivt arbetar för att vetorätten alltmer begränsas samt att fler medlemsländer får möjlighet att delta i säkerhetsrådets verksamhet.

Distriktsstyrelsen, Gävleborgs partidistrikt

Motion B17

Ovanåkers arbetarekommun

Vetorätten är ett hinder för global säkerhet

När Förenta Nationerna bildades var syftet att skapa ett internationellt världssamfund som skulle kunna garantera en Global säkerhet. Med tanke på denna uppgift skapades Säkerhetsrådet som gavs stora befogenheter i FN:s stadgar. Rådet skulle verka för fred och säkerhet i världen.

Säkerhetsrådet består av femton medlemsländer. Tio av dessa platser alterneras mellan olika länder och byte sker vartannat år. Fem länder är så kallat ständiga medlemmar: Frankrike, Kina, Ryssland, USA och Storbritannien.

Säkerhetsrådet har befogenheter att besluta om aktioner och intervensera i frågor som hotar internationell fred och säkerhet.

Det räcker att nio länder är överens för att ett beslut ska röstas igenom. Fem av dessa länder måste vara de ständiga medlemsländerna. Om en av de ständiga medlemmarna är emot ett förslag faller beslutet. Detta kallas vetorätt.

Historien har visat att vetorätten allvarligt underminerat säkerhetsrådets möjligheter att agera i olika staters konflikter och därmed undergrävs också FN:s auktoritet som en garant för fred och säkerhet.

I dagens läge är det otidsenligt att några få av världens länder ska ha status och befogenheter som sträcker sig långt utöver andra länders. Självklart är varje land och varje folk lika mycket värda och ska ges samma möjligheter till inflytande i världen.

Vetorätten skapar problem för ett rättvist säkerhetsarbete och bör därför ifrågasättas.

Systemet med det ständiga medlemskapet bör också omprövas och Säkerhetsrådet utökas så fler länder får möjlighet att delta i ansvaret för den Globala säkerheten.

Vi föreslår därför den socialdemokratiska kongressen

- 1) att anta motionen och verka för att Sverige aktivt arbetar för att vetorätten alltmer begränsas samt att fler medlemsländer får möjlighet att delta i säkerhetsrådets verksamhet.

Yoomi Renström

Ovanåkers arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B18

Uddevalla arbetarekommun

FN: s uppdatering

Förenta Nationernas Säkerhetsråd är inte anpassat till den verklighet vi lever i idag. Vetorätten är en av största problem bakom FN: s handlingsförlamning. Krig och konflikter har blivit långdragna, utvecklingen av demokratin går trögt och den nya världsordningen gagnar enbart ett fåtal länder.

För att folkrådet skall kunna sättas på sin spets måste vetorätten försvinna helt och hållet.

Säkerhetsrådets medlemsstater bör också utökas med fler permanenta och roterande medlemmar och vid rekryteringen av nya medlemmar till säkerhetsrådet bör den geografiska spridningen ses över så att säkerhetsrådet når alla jordens hörn.

Ett ekonomiskt säkerhetsråd måste bildas för att genom fattigdomsbekämpning eliminera riskerna för krig, terrorism, traficking, mm ... och arbeta aktivt med FN:s millenniemål som syftar till att halvera världsfattigdomen fram till år 2015. FN:s roll måste stärkas.

Jag yrkar därför:

- 1) att Sverige arbetar aktivt för att vetorätten borttages,
- 2) att antalet medlemsstater i säkerhetsrådet utökas och rekryteras i enlighet med motionen,
- 3) att ett ekonomiskt säkerhetsråd inrättas för fattigdomsbekämpning.

Uddevalla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B19

Malmö arbetarekommun – enskild

Reformering av FN

Sverige har sedan FN:s grundande varit en av dess främsta tillskyndare. Arbetet mot en mer rättvis värld har främst bedrivits genom FN. Att FN som organisation är i behov av förändring är det idag ett fåtal som förnekar, ej heller att behovet av organisationen är lika starkt eller kanske starkare idag än någonsin.

De frågor FN bör ha beslutande makt över är framförallt beslut om sanktioner och militärt våld. FN behöver givetvis också ha befogenhet och resur-

ser att verkställa besluten vilket sker genom medlemsstaters medverkan. Säkerhetsrådets struktur är en kvarleva från tiden efter andra världskriget och är i starkt behov av reformering så att dagens värld bättre återspeglas. Det kan gälla t ex att fler nationer blir permanenta medlemmar såsom till exempel Tyskland, Japan, Brasilien och Indien. Det är inte rimligt att USA, Kina, Ryssland, Frankrike och Storbritannien för evigt är privilegierade, permanenta medlemmar med vetorätt. Särskilt som säkerhetsrådets medlemmar är utvalda av Roosevelt, Churchill och Stalin – i egenskap av andra världskrigets segerherrar – så långt tillbaka i tiden som 1945.

En tänkbar förändring är att beslut fattas med kvalificerad majoritet istället för enhällighet. Dagens vetorätt innebär att hela FN blockeras när t.ex. USA eller Kina (dessutom en diktatur!) lägger in veto i frågor där de har ett nationellt intresse. Om de permanenta medlemmarna utökas är det ännu viktigare att vetorätten tas bort, annars finns risk för handlingsförlamning.

FNs generalförsamling bör kunna fatta beslut både med majoritet med dagens röstregler, där varje land har en röst, och rimligtvis även med regler där ländernas folkmängd tas med i bilden. Förslagsvis kunde man skapa en modell som i EU där man gör en sammanvägning av principen att alla länder ska samma inflytande och principen att inflytandet ska stå i proportion till folkmängden. Ger man generalförsamlingen möjlighet att fatta bindande beslut bör man i konsekvensens namn fundera över säkerhetsrådets framtida roll. Idag är ju säkerhetsrådet den enda instans inom FN som kan fatta bindande beslut och sätta handling bakom orden. En FN-konstitution som fastställer maktfördelning mellan FN och medlemsstaterna behövs.

EU är en viktig aktör i internationella frågor och bör rimligen ha en plats i säkerhetsrådet. Det blir dock svårt att tvinga bort Storbritannien och Frankrike. De kommer inte att lämna frivilligt och detta riskerar att leda till att de kan gå emot EU-linjen i FN:s säkerhetsråd. Långsiktigt kommer EU som permanent medlem att leda till mer ambitiösa försök att komma överens mellan EU-länderna, vilket kommer att öka Europas inflytande i världen.

En viktig fråga är om det finns situationer där det är rätt att använda militärt våld utan att det är självförsvar och utan stöd i ett beslut i säkerhetsrådet. Så långt som möjligt måste FN:s beslut följas, annars riskerar FN:s ställning i världen att undermineras. Frågan är om det är bättre att den starkes rätt råder i världen, vilket är alternativet till FN? Samtidigt kan man inte komma ifrån att FN:s omoderna och ineffektiva organisation alltför ofta gör FN handlingsförlamat på grund av att ett enda land kan blockera FN för att hålla sig väl med den ena sidan i en konflikt. Exempelvis när Ryssland stödde Serbien i kriget i f.d. Jugoslavien och när USA gång på gång förhindrar ett ingripande i konflikten i Mellanöstern för att hålla sig väl med Israel. Om det finns något undantag så är det sådana fall eller när det rör sig om folkmord, och världssamfundet bara står och tittar på medan otaliga civila mördas. Ett exempel är folkmordet i Rwanda som FN passivt åsåg. Pinsamt nog har mordandet i Darfur kommit att handla om ifall det kan betecknas som folkmord (vilket kräver FN-ingripande) eller bara är "dödande i största allmänhet". För att komma till rätta med dessa situationer av passivitet och handlingsförlamning behöver vi reformera FN och därmed komma till rätta med vetoproblemet.

Internationell lag (folkrätten) måste fortsätta utvecklas för att än mer handla om enskilda individers och beslutsfattares ansvar istället för staters. Varhelst människors rättigheter kränks bör folkrätten gälla, oavsett om det är en stat eller någon annan som är ansvarig för övergreppen!

Vid krigsförbrytelser, brott mot mänskligheten och folkmord ska utlämning till en internationell domstol eller annat lands domstol kunna ske från det egna landet. Det bör tilläggas att människor ska utlämnas oavsett vilket land de kommer ifrån. Det är orimligt att USA vägrar att utlämna amerikaner misstänkta för dessa brott till den internationella brottsmålsdomstolen samtidigt som de kräver att andra länder ska utlämna sina medborgare till USA utan vare sig redovisade misstankar eller bevis.

Den internationella terrorismen är ett begrepp med vagt innehåll. Här krävs tydlighet. Terrorhandlingar riktade mot civila är inte acceptabla oavsett ändamålet. Detta gäller givetvis i än högre grad när stater står bakom handlingarna, exempelvis Israels utomrättsliga dödande av palestinier. Världssamfundet bör inte som USA ensidigt bekämpa terrorism med utökad vapenarsenal och "Stjärnornas krig". Lika viktigt som att ringa in terroristerna är det att arbeta för demokrati, rättvis fördelning i världen och mot ockupation och förtryck. Diktatur, fattigdom, förtryck och desperation är nämligen en grogrund för såväl extremism som desperata dåd.

Vi kräver:

- 1) att SAP utarbetar ett förslag till reformering av FN i enlighet med motionens anda.

Hillevi Larsson och Jamal El-Haj, Fabriks 3:ans S-fackklubb och Global (s)

Malmö arbetarekommun beslöt att skicka motionen som enskild till partikongressen.

Motion B20

Gävleborgs partidistrikt

Ett ekonomiskt säkerhetsråd för mänsklig säkerhet

Global säkerhet handlar inte längre bara om militär säkerhet mellan olika stater. Säkerhetsperspektivet har, och måste, vidgas till att även omfatta individers säkerhet. I den betydelsen innebär begreppet global säkerhet att ingen människa på vår jord ska behöva leva under livsberövande omständigheter eller livshotande situationer.

För att uppnå global säkerhet måste man arbeta på två plan; förebyggande och intervenerande vid akuta situationer. För att arbeta förebyggande behöver man komma åt de bakomliggande orsakerna till att väpnad konflikt uppstår. Detta innebär bland annat att arbeta med utbildning, hälsa- och sjukvård, demokrati, mänskliga rättigheter men framför allt att bekämpa den stora fattigdomen. Om en konflikt ändå uppstår måste det internationella samfundet reagera och intervensera för att hindra kränkningar av de mänskliga rättigheterna och övergrepp som folkmord.

I dag existerar ett säkerhetsråd med befogenheter att fatta beslut om intervenering, men var finns det råd som ska diskutera och ta beslut om de förebyggande åtgärderna?

Vid millennieskiftet utformades ett målprogram i syfte att halvera världsfattigdomen, det så kallade FN:s Millenniemål. Dessa mål kan förefalla vara högt ställda, men om inte kraftfulla åtgärder och resurser sätts in kommer de aldrig att bli annat än visioner.

Att ha ett säkerhetsråd mot väpnade konflikter men inget form av råd för

att förebygga att konflikter uppstår är att medvetet offra människor i krig för att slippa ta tag i svåra och stora problem.

Vi anser att det behövs ett formellt forum motsvarande säkerhetsrådet med befogenheter att fatta beslut som kan förebygga konflikter, arbeta för människors säkerhet och verka för intentionerna i FN's Millenniemål.

Vi föreslår därför den socialdemokratiska kongressen:

- 1) att anta motionen och att verka för att Sverige aktivt arbetar för att frågorna om mänsklig säkerhet och fattigdomsbekämpning får en reell plats i FN's organisation.

Distriktsstyrelsen, Gävleborgs partidistrikt

Motion B21

Ovanåkers arbetarekommun

Ett ekonomiskt säkerhetsråd för mänsklig säkerhet

Global säkerhet handlar inte längre bara om militär säkerhet mellan olika stater. Säkerhetsperspektivet har, och måste, vidgas till att även omfatta individers säkerhet. I den betydelsen innebär begreppet Global säkerhet att ingen människa på vår jord ska behöva leva under livsberövande omständigheter eller livshotande situationer.

För att uppnå Global säkerhet måste man arbeta på två plan; förebyggande och intervenserande vid akuta situationer. För att arbeta förebyggande behöver man komma åt de bakomliggande orsakerna till att väpnad konflikt uppstår. Detta innebär bland annat att arbeta med utbildning, hälsa- och sjukvård, demokrati, mänskliga rättigheter men framför allt att bekämpa den stora fattigdomen. Om en konflikt ändå uppstår måste det internationella samfundet reagera och intervensera för att hindra kränkningar av de mänskliga rättigheterna och övergrepp som folkmord.

Idag existerar ett säkerhetsråd med befogenheter att fatta beslut om intervensering, men var finns det råd som ska diskutera och ta beslut om de förebyggande åtgärderna?

Vid millennieskiftet utformades ett målprogram i syfte att halvera världsfattigdomen, det så kallade FN's Millenniemål. Dessa mål kan förefalla vara högt ställda, men om inte kraftfulla åtgärder och resurser sätts in kommer de aldrig att bli annat än visioner.

Att ha ett säkerhetsråd mot väpnade konflikter men inget form av råd för att förebygga att konflikter uppstår är att medvetet offra människor i krig för att slippa ta tag i svåra och stora problem.

Vi anser att det behövs ett formellt forum motsvarande säkerhetsrådet med befogenheter att fatta beslut som kan förebygga konflikter, arbeta för människors säkerhet och verka för intentionerna i FN's Millenniemål.

Vi föreslår därför den socialdemokratiska kongressen

att anta motionen och att verka för att Sverige aktivt arbetar för att frågorna om mänsklig säkerhet och fattigdomsbekämpning får en reell plats i FN's organisation.

Yoomi Renström

Ovanåkers arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B22:1-3, B23:1-3, B24:1-2, B25:1-3, B26:2-3, B27:1-2, B28:1-3, B29:1-3, B30, B31, B32 och B33:1-2 (Europapolitik)

I motionerna B22:1-3 (Södertälje arbetarekommun) och B23:1-3 (Umeå arbetarekommun) yrkas att partistyrelsen startar en brett upplagd studieverksamhet kring frågan hur kapitalets globalisering påverkar sysselsättning och välfärd samt vilken roll Sverige, EU och internationella organ skulle kunna ha i denna fråga, att partistyrelsen i samråd med fackföreningsrörelsen tar fram ett handlingsprogram för hur Sverige på bästa sätt ska kunna använda den plattform som medlemskapet innebär samt hur arbetet med EU-frågor ska förankras inom arbetarrörelsen, och att riksdagsgruppen får i uppdrag att i normalfallet hantera EU-frågor i riksdagen på samma sätt som andra frågor. I motion B24:1-2 (Jönköpings arbetarekommun) föreslås att ett rådslag genomförs i partiet kring Europapolitiken samt att partiet utifrån rådslaget arbetar fram ett Europaprogram. Motion B25:1-3 (Helsingborgs arbetarekommun) yrkar att partiet utarbetar ett bredd rådslag som har till syfte att binda ihop den lokala, regionala och nationella politiken med EU-politiken, att detta rådslag leder fram till ett europapolitiskt program samt att partiet tillsätter en europapolitisk arbetsgrupp med bred facklig-politisk representation för att leda folkbildnings-, organisations- och programarbetet med europafrågorna i partiet. I motion B26:2-3 (Norrköpings arbetarekommun) yrkas att partiet behöver utveckla sin Europapolitik, och särskilt kopplingarna till den nationella och regionala politiken, vilket bör ske genom ett brett rådslag om Europapolitikens sakfrågor som bör leda fram till ett europapolitiskt program samt att partiet tillsätter en Europapolitisk arbetsgrupp med bred facklig-politisk representation för att leda folkbildnings-, organisations- och programarbete om europafrågor i partiet. Motion B27 (Lunds arbetarekommun) föreslår att partiet skriver ett europapolitiskt program samt att en Europapolitisk arbetsgrupp tillsätts med bred facklig och politisk representation och med uppdraget att organisera ett brett folkbildnings- och programarbete. Motion B28 (Norrtälje arbetarekommun) vill att partiet tillsätter en arbetsgrupp med uppgift att ta fram Europaprogram för arbete, miljö och rättvisa, att programmet sänds på remiss till grundorganisationerna samt att programmet fastställs av kongressen i god tid före nästa nomineringsomgång och val till EU-parlamentet. Motion B29 (Stockholms arbetarekommun) yrkar att partistyrelsen får i uppdrag att tillsätta en bred arbetsgrupp, som med Sören Thunells valutvärdering som grund utformar en förnyad svensk Europapolitik som utgår från vårt partiprograms grundläggande värderingar, med betoning på arbetsmarknaden och en hållbar tillväxt, att arbetsgruppen också får i uppgift att ta fram en plan för att föra ut Europapolitikens viktiga sakfrågor i en dialog med medlemmar och väljare inom partiet och fackföreningsrörelsen samt att arbetsgruppen också prövar frågan om hur man organisatoriskt bäst håller ihop arbetarrörelsen i synen på en progressiv EU-politik där EU-ansvariga i varje partidistrikt kan vara en väg. I motion B30 (Huddinge arbetarekommun) yrkas att partistyrelsen ges i uppdrag att utarbeta ett program för att lyfta upp jämställdhetsfrågor i EUs alla organ och även i andra internationella sammanhang. Motion B31 (Norrköpings arbetarekommun) vill att partistyrelsen ges i uppdrag att ta initiativ till en bred medlemsaktivitet

syftande till att formulera partiets framtida europapolitik. Motion B32 (Sundbybergs arbetarekommun) föreslår att partikongressen grundligt diskuterar hur EU ska bli en positiv faktor för Sveriges framtid och att gränslinjerna mellan de nationella besluten i riksdagen och de inom EU:s olika organ får en framträdande plats i valprogrammet år 2006 – ingen väljare ska behöva vara frågande till i vilka frågor beslutanderätten flyttas till EU, eller om vilka uppgifter unionen kommer att ha i framtiden. Motion B33:1-2 (Haninge arbetarekommun) yrkar att partistyrelsen tar fram gemensamma politiska riktlinjer för partiets EU-politik i Europaparlamentet, Riksdagen och i regeringen samt att partistyrelsen i arbetet med dessa riktlinjer genomför ett rådslag med medlemmarna. .

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om behovet av en genomgripande diskussion om partiets framtida europapolitik. Den av partistyrelsen tillsatta EU-gruppen, med bred representation från partiet och LO, gav under våren partiexpeditionen i uppdrag att under hösten 2005 redovisa idéer kring hur en för arbetarrörelsen gemensam studie- och diskussionsverksamhet kan läggas upp.

Partistyrelsens utgångspunkt är att redan under 2005 med ledning av det arbete som EU-gruppen initierat planera för en mer omfattande folkbildningssatsning om Europafrågor. Ambitionen är att kunna sätta igång på allvar hösten 2006 eller tidigt 2007 och att satsningen ska pågå under ett antal år. Partistyrelsen anser det viktigt att kommande partiinsatser utformas på ett sådant sätt att de möter den nyfikenhet kring Europafrågor som många av våra medlemmar ger uttryck för. I denna process för att utveckla partiets europapolitik ingår jämställdhetsfrågorna som en given del.

Partistyrelsen anser vidare att en brett upplagd studie- och diskussionsverksamhet om möjligt bör kombineras med kraftigt utökade partikontakter med partivänner runt om i Europa. Socialdemokratin i Sverige och i Europa har allt att vinna på mer vardagliga kontakter och politiska samtal.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att bifalla motion B31,
- 2) att anse övriga motioner B22:1-3, B23:1-3, B24:1-2, B25:1-3, B26:2-3, B27:1-2, B28:1-3, B29:1-3, B30, B32 och B33:1-2 besvarade med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B22

Södertälje arbetarekommun

Sverige – en del av Europa och världen

På 1980-talet beslutade land efter land att kapitalet skulle få flyta fritt inom och mellan länderna. Det innebar en enorm maktöverföring till kortsiktiga kapitalintressen. Sverige var ett av de sista länderna att ta detta steg. Ingvar Carlsson har beskrivit hur den så kallade november-revolutionen ägde rum utan någon som helst debatt inom partiet eller dess ledning.

Vad avregleringarna av kapital- och valutamarknaderna innebär för våra möjligheter att klara sysselsättning och välfärd är det fortfarande få som diskuterar i vårt parti. Samtidigt som vi blir allt mer beroende av de internationella storföretagen ser vi hur dessa företag blir allt mindre beroende av att vara i vårt land. Vad vi än anser i frågan om hur avregleringen genomfördes, så kan inte historien rullas tillbaka. Vi har att leva med att kapitalet är lättroligt och att stora arbetsplatser kan försvinna.

Det måste vara en av arbetarrörelsens viktigaste uppgifter att inventera och överväga vilka åtgärder som kan vidtas för att öka de internationella företagens intresse av Sverige. Men den maktförskjutning som skett till dessa företags fördel kan inte bara hanteras på nationell nivå. Det behövs internationella minimiregler för vad företagen får och inte får göra. EU är ingalunda en lösning för att få till stånd sådana regler, men Europa har en viktig roll i ett internationellt arbete.

Det är nu 10 år sedan Sverige sa ja att bli medlem i EU. Splittringen inom vårt parti under folkomröstningen ointetgjorde därefter en konstruktiv debatt vad vi skulle använda EU till. Det verkade som om många trodde att man kunde minska sprickan genom passivitet. När vi sedan skulle ta ställning till euron var därför förutsättningarna dåliga för att på nytt diskutera EU-frågor.

Det är bara att konstatera att arbetarrörelsen har misslyckats med att förklara själva syftet med EU och att skapa en bred delaktighet i EU-frågor. Det hjälpte inte, att Sverige hade ett mycket framgångsrikt ordförandehalvår och att svenska politiska och fackliga företrädare har varit framgångsrika i Europa, om det inte samtidigt fanns en folklig förankring för arbetet.

Efter den andra folkomröstningen borde villkoren för att diskutera EU och internationella frågor nu vara väsentligt bättre. Det förutsätter dock att hela arbetarrörelsen inte bara accepterar vad som händer, utan också tar till sig folkets budskap. Vi måste erkänna att vi har tagit alldeles för mycket för givet. Vi måste förstå att människor inte har känt att EU varit deras angelägenhet och inse det logiska i att folket sa: Nu räcker det!

Samtidigt visar den stora väljarundersökningen i samband med folkomröstningen att en stor majoritet vill att vi ska vara kvar i EU. Inte minst EU:s utvidgning har också gjort att alltfler partimedlemmar som röstade nej 1994 idag accepterar ett svenskt medlemskap. Partiet borde därför nu kunna enas kring tanken, att vi så bra som möjligt ska försöka använda den plattform som medlemskapet innebär.

En rimlig utgångspunkt bör då vara att utgå från hur andra länder ser på EU-samarbetet. För praktiskt taget alla politiker och fackliga ledare i Europa är EU en förening till vilken länderna överlätit beslutsfattande i vissa frågor – nämligen de som länderna förlorat eller riskera att förlora kontrollen över. Det är i dessa frågor, som man varit beredd att avstå från nationell suveränitet.

Miljöfrågan är ett typexempel. När 90 procent av luftföroreningarna kommer från länder utanför det egna, åtgärdas detta miljöproblem bäst om man gemensamt kommer överens om skärpta minimiregler för utsläppen. Här tror vi att nästan alla inser att EU har en viktig uppgift.

Företagens internationalisering har på samma sätt lett till krav på gemensamma minimiregler – inom exempelvis arbetsmiljöområdet – för att de internationella storföretagen inte ska kunna spela ut löntagare mot varandra när investeringar ska göras. Sådana krav tror vi också de flesta är överens

om. Men här har vi hitintills haft ett stort problem. Hur drivs de frågor som bara kan få en lösning i samverkan med andra länder? Jo, politiker och fackliga företrädare förhandlar med kollegor i andra länder. Och ofta är de framgångsrika. Men hur ska medborgare och medlemmar kunna berömma resultatet av en förhandling som de inte ens har känt till?

På den politiska sidan måste, som en första åtgärd, våra folkvalda engageras i en helt annan utsträckning i de frågor där EU har den slutliga beslutanderätten. Varför kan vi inte göra som i Finland, där man i riksdagen inte gör någon skillnad på om en fråga slutgiltigt ska avgöras på nationell nivå eller i EU. Även på den fackliga sidan finns anledning till självkritik. Varför särskiljs ofta EU-frågor från andra fackliga frågor? EU är ju bara en ny arena som är tillgänglig. Men det är samma sakområden vi har att ta ställning till. Det här att särskilja EU-frågor från nationella frågor bidrar till att EU uppfattas som ett elitprojekt, dåligt förankrat i medborgares och medlemmars vardag. Det är då naturligt att många medlemmar över huvud taget ifrågasätter internationell verksamhet. Hur mycket bättre vore det inte om medborgare och medlemmarna sa: Se nu till att minimireglerna för buller skärps i EU så att inte vårt företag kan hota med att sluta investera här i Sverige, därför att det är så dyrt att bygga in maskinerna! Hur mycket starkare skulle vi inte bli om människor sa: Se nu till att vara med på de mötesplatser vi behöver ha tillträde till även utanför Sverige! – Ta med våra tankar, prata med de andra, bygg broar och sök få till stånd allianser med politiker och fackliga företrädare i Europa och den övriga världen!

Vi föreslår kongressen:

- 1) att partistyrelsen startar en brett upplagd studieverksamhet kring frågan hur kapitalets globalisering påverkar sysselsättning och välfärd samt vilken roll Sverige, EU och internationella organ skulle kunna ha i denna fråga,
- 2) att partistyrelsen i samråd med fackföreningsrörelsen ta fram ett handlingsprogram för hur Sverige på bästa sätt ska kunna använda den plattform som medlemskapet innebär samt hur arbetet med EU-frågor ska förankras inom arbetarrörelsen
- 3) att uppdra till riksdagsgruppen att EU-frågor i normalfallet ska hanteras i riksdagen på samma sätt som andra frågor.

Östertälje socialdemokratiska förening

Södertälje arbetarekommun beslutade att anta motionen som sin egen.

Motion B23

Umeå arbetarekommun

Sverige – en del av Europa och världen

På 80-talet beslutade land efter land att kapitalet skulle få flyta fritt inom och mellan länderna. Det innebär en enorm maktöverföring till kortsiktiga kapitalintressen. Sverige var ett av de sista länderna att ta detta steg. Ingvar Carlsson har beskrivit hur den så kallade novemberrevolutionen ägde rum utan någon som helst debatt inom partiet eller dess ledning.

Vad avregleringarna av kapital- och valutamarknaderna innebär för våra möjligheter att klara sysselsättning och välfärd är det fortfarande få som diskuterar i vårt parti. Samtidigt som vi blir allt mer beroende av de globala storföretagen ser vi hur dessa företag blir allt mindre beroende av att vara i vårt land. Vad vi än anser i frågan om hur avregleringen genomfördes, kan inte historien rullas tillbaka. Vi har att leva med att kapitalet är lätttröligt och att stora arbetsplatser kan försvinna.

Det måste vara arbetarrörelsens viktigaste uppgifter att inventera och överväga vilka åtgärder som kan vidtas för att öka de globala företagens intresse av Sverige. Men den maktförskjutning som skett till de globala storföretagens fördel kan inte bara hanteras på nationell nivå. Det behövs internationella minimiregler för vad företagen får och inte får göra. EU är ingalunda en lösning för att få till stånd sådana regler, men Europa har en viktig roll i ett internationellt arbete.

Det är nu tio år sedan Sverige sa ja till att bli medlem i EU. Splittringen inom vårt parti under folkomröstningen oimintetgjorde därefter en konstruktiv debatt vad vi skulle använda EU till. Det verkade som om ledande företrädare för arbetarrörelsen trodde att man kunde minska sprickan genom passivitet. När vi sedan skulle ta ställning till euron var därför förutsättningarna dåliga för att på nytt diskutera EU-frågor.

Det är bara att konstatera att de politiska och fackliga ledarskapen i Sverige har misslyckats med att förklara själva syftet med EU och att skapa en bred delaktighet i EU-frågor. Det hjälpte inte, att Sverige hade ett mycket framgångsrikt ordförandehalvår och att svenska politiska och fackliga företrädare har varit framgångsrika i Europa, om det inte samtidigt fanns en folklig förankring för arbetet.

Efter den andra folkomröstningen borde villkoren för att diskutera EU och internationella frågor nu vara väsentligt bättre. Det förutsätter dock att "ja-sidan" inte bara accepterar vad som händer, utan också att man tar till sig folkets budskap. Partiet måste erkänna att det har tagit alldeles för mycket för givet. Partiledningen måste förstå att människor inte har känt att EU varit deras angelägenhet. Den måste inse att det logiska i att folket sa: Nu räcker det!

Samtidigt visar den stora väljarundersökningen i samband med folkomröstningen att en stor majoritet vill att vi ska vara kvar i EU. Hela partiet borde därför nu kunna enas kring tanken att vi nu så bra som möjligt ska försöka använda den plattform som medlemskapet innebär. En rimlig utgångspunkt bör då vara att utgå från hur andra länder ser på EU-samarbetet. För praktiskt taget alla politiker och fackliga ledare i Europa är EU en förening till vilken länderna överlätit beslutsfattande i vissa frågor – nämligen de som länderna förlorat eller riskera att förlora kontrollen över. Det är i dessa frågor, som man varit beredd att avstå från nationell suveränitet.

Miljöfrågan är ett typexempel. När nittio procent av luftföreningarna kommer från länder utanför det egna, åtgärdas detta miljöproblem bäst om man gemensamt kommer överens om skärpta minimiregler för utsläppen. Här tror vi att nästan alla inser att EU har en viktig uppgift.

Företagens internationalisering har på samma sätt lett till krav på gemensamma minimiregler inom exempelvis arbetsmiljöområdet för att de internationella storföretagen inte ska kunna spela ut löntagare mot varandra när investeringar ska göras. Sådana krav tror vi också de flesta är överens om. Men här har vi hitintills haft ett stort problem. Hur drivs de frågor som bara

kan få en lösning i samverkan med andra länder? Jo, politiker och fackliga företrädare förhandlar med kollegor i andra länder. Och ofta är de framgångsrika. Men hur ska medborgare och medlemmar kunna berömma resultatet av en förhandling som de inte ens har känt till.

På den politiska sidan måste, som första åtgärd, våra folkvalda engageras i en helt annan utsträckning i de frågor där EU har den slutliga beslutanderätten. Varför kan vi inte göra som i Finland, där man i riksdagen inte gör någon skillnad på om en fråga slutgiltigt ska avgöras på nationell nivå eller i EU. Även på den fackliga sidan finns anledning till självkritik. Varför särskiljs ofta EU-frågor från andra fackliga frågor? EU är ju bara en ny arena som är tillgänglig. Men det är samma sakområden vi har att ta ställning till.

Det här att särskilja EU-frågor från nationella frågor bidrar till att EU uppfattas som ett elitprojekt, dåligt förankrat i medborgares och medlemmars vardag. Det är då naturligt att många medlemmar överhuvudtaget ifrågasätter internationell verksamhet. Hur mycket bättre vore det inte om medborgare och medlemmarna sa: ”Se nu till att minimireglerna för buller skärps i EU så att inte vårt företag kan hota med att sluta investera här i Sverige, därför att det är så dyrt att bygga in maskinerna.” Hur mycket starkare skulle vi inte bli om människor sa: ”Se nu till att vara med på de mötesplatser vi behöver ha tillträde till även utanför Sverige. Ta med våra tankar, prata med de andra, bygg broar och sök få till stånd allianser med politiker och fackliga företrädare i Europa och den övriga världen!”

Vi föreslår kongressen

- 1) att partistyrelsen startar en studieverksamhet kring frågan om hur kapitalets globalisering påverkar sysselsättning och välfärd samt vilka åtgärder som kan vidtas för att öka de globala företagens intresse för Sverige,
- 2) att partistyrelsen tillsammans med fackföreningsrörelsen upprättar en handlingsplan för hur arbetet med EU-frågor ska förankras inom arbetarrörelsen,
- 3) att EU-frågor i normalfallet ska hanteras i riksdagen på samma sätt som andra frågor.

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B24

Jönköpings arbetarekommun

Europapolitiken

Sedan Sverige anslöt sig till Europeiska unionen 1995 har stödet för det Europeiska samarbetet minskat. Valdeltagandet i Europaparlamentsvalet har, från en redan låg nivå i valet 1995, successivt sjunkit och vilket ur demokratisk synpunkt är väldigt allvarligt. Legitimiteten för både parlamentets och ministerrådets arbete riskerar på sikt att undermineras. Därför är ett av de viktigaste uppdragen för det socialdemokratiska partiet att vända den utvecklingen till en mer offensiv och optimistisk syn på europasamarbetet.

En orsak till den negativa utvecklingen är att vi i allt för liten omfattning arbetar med europapolitiken som ett naturligt inslag i den socialdemokratis-

ka politiken. För socialdemokratien måste det vara självklart att diskutera och formulera en slagkraftig och radikal europapolitik. Vår uppfattning är att vi idag inte kan se en sådan politik. Våra sympatisörer upplever en otydlighet i europapolitiken och har svårt att se den hänga samman med den politik vi driver nationellt.

En annan orsak till det låga förtroendet för EU är bristen på tydliga värderingar i politiken. Socialdemokratien måste våga visa vägen och beskriva en utveckling av ett Europa som präglas av våra grundläggande värderingar. Våra grundläggande värderingar kan inte undantas i det europeiska arbetet för då blir resultatet att människor ifrågasätter EU så tydligt att man väljer att inte delta i valen.

Vi ser även en utarmning av det nationella parlamentets uppdrag och befogenheter vilket skapar en osäkerhet om nationalstaternas framtida roll. I den debatt som varit i partiet har uppfattningarna varit delade om vilken nivå som samarbetet ska ha. Detta skapar en otydlighet som vi måste komma bort ifrån och partiet måste samlas kring hur vi vill utforma samarbetet. Debatten om den nya EU-konstitutionen är en fråga som exemplifierar detta vilket även det leder till osäkerhet bland våra sympatisörer.

Vår uppfattning är att vi bör fortsätta det mellanstatliga samarbetet. Av det skälet ser vi ingen särskild anledning till att vi håller särskilda val av ledamöter i europaparlamentet.

Styrelsen för Jönköpings arbetarekommun föreslår:

- 1) att ett rådslag genomförs i partiet kring Europapolitiken,
- 2) att partiet utifrån rådslaget arbetar fram ett Europaprogram,
- 3) att de svenska Europaparlamentarikerna utses av Sveriges riksdag i förhållande till röstetalen i valen till riksdagen.

Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B25

Helsingborgs arbetarekommun

Europapolitiken

Efter resultaten i folkomröstningen om euron och i valet till Europaparlamentet behövs en bred diskussion om hur partiets EU-politik ska utformas. Alltför länge har den politik vi bedrivit i EU betraktats som utrikespolitik där de arbetsformer som används inom diplomatin stått som förebild. I verkligheten sker lagstiftning i EU inom flera viktiga områden. Detta gäller till exempel handeln på den inre marknaden, miljöpolitik, arbetsmiljö, arbetsrätt, konsumentfrågor och transportfrågor.

Stora förändringar har skett under senare år. EU har utvidgats till 25 medlemsländer. Flera av de nya medlemsländerna lydde för inte så länge sedan under kommunistisk diktatur. Ytterliggare länder står på kö för att bli medlemmar. Ett förslag till ny konstitution har undertecknats av de 25 regeringscheferna i syfte att utveckla samarbetet i det nya utvidgade EU. I de nationella parlamenten, som Sveriges Riksdag, spelar EU-frågorna en allt större roll.

Vi behöver nu i svensk arbetarrörelse en ordentlig diskussion om hur vi vill att arbetet i EU ska utvecklas i framtiden. Mycket av den politik vi fört är djupt förankrad, som till exempel att vi inte önskar en framtida superstat utan ett samarbete där medlemsländer genom enhällighet tilldelar EU de befogenheter som EU ska ha. Samtidigt vill att EU ska kunna använda dessa tilldelade befogenheter på ett effektivt sätt. Därför har medlemsländerna kommit överens om att lagstiftning med kvalificerad majoritet i Rådet och medbeslutande för Europaparlamentet ska vara den vanligast förekommande sättet på vilket lagstiftning i EU sker.

Inför de kommande åren behöver vi diskutera en mängd frågor. Hur stort kan EU bli? Vilka krav ska vi ställa på nya medlemsländer? Vilken roll ska EU spela i globala sammanhang då det gäller miljöpolitik, världshandel och förmågan att lösa konflikter runt om i världen? Hur klarar vi ekonomin och sysselsättningen när medlemsländerna utsätts för en allt hårdare konkurrens från låglöneländer? Hur klarar vi att behålla goda villkor på arbetsmarknaden för löntagarna? Hur binder vi ihop politiken lokalt, regionalt, nationellt med den politik vi för i EU?

Dessa och andra frågor behöver vi diskutera inom arbetarrörelsen för att vi ska kunna utforma en politik som vi möta väljarna med i kommande val. I denna diskussion bör fackföreningsrörelsen också delta.

Yrkanden:

- 1) att partiet utarbetar ett brett rådslag som har tillsyfte att binda ihop den lokala, regionala och nationella politiken med EU-politiken,
- 2) att detta rådslag leder fram till ett europapolitiskt program,
- 3) att partiet tillsätter en europapolitisk arbetsgrupp med bred facklig-politisk representation för att leda folkbildnings-, organisations- och programarbetet med europafrågorna i partiet.

Jan Andersson, Centrums s-förening

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B26

Norrköpings arbetarekommun

Europapolitiken

Både Eurofolkomröstningen 2003 och EU-parlamentsvalet 2004 har visat att socialdemokratiens profil i Europafrågor är otydlig. Ändå är enigheten stor om att EU behövs och kommer att bestå för överskådlig tid, och att Sverige ska vara med. Enigheten är också bred om att EU har en rad brister som måste åtgärdas, och om att säga nej till en långtgående federal utveckling i riktning mot en superstat eller ett Europas Förenta Stater. EU ska fortsätta vara en typ av gemenskap, där självständiga medlemsstater på viktiga, men begränsade områden överlåter besluts- och lagstiftningsmakt inom vissa gränsöverskridande frågor. EUs grundvalar, fördragen, är och ska förbli en mellanstatlig modell.

Inom denna ram måste dock unionen kunna fatta effektiva beslut, där en kvalificerad majoritet av medlemsstaterna kan lagstifta tillsammans med det direkt folkvalda Europaparlamentet. EUs unika karaktär bevaras bäst genom

att EU även i framtiden bara ska kunna få nya befogenheter av enhälliga medlemsstater, s k tilldelade befogenheter, aldrig själv kunna ta sig makt på nya områden.

För att säkra denna modell måste de nationella parlamentens roll som fördragets herrar och som närhetsprincipens väktare slås fast. Vidare måste vetorätten för varje medlemsland gälla på de områden som berör kärnan i den nationella suveräniteten, dvs principerna för utrikespolitiken, eventuellt skapande av ett gemensamt försvar, avgifterna till unionen (ingen direkt beskattningsrätt för EU gentemot medlemsstaterna eller deras medborgare) och framförallt fördragen, och därmed eventuella framtida förändringar av EUs maktbefogenheter.

Inom denna brett accepterade ram finns dock en rad framtidsfrågor som måste diskuteras djupare i arbetarrörelsen. Det handlar om hur EUs framtida roll inom utrikes- och säkerhetspolitiken ska se ut, om hur vi ska hantera de skatter som alltmer påverkas av den fria rörligheten, om hur vi skyddar löntagarnas rättigheter i en alltmer gränsöverskridande ekonomi, om hur EU kan bli ett vapen för tillväxt och fler jobb, om var gränserna går mellan den inre marknadens regler och de välfärdsområden som måste kunna fortsätta att regleras nationellt osv.

Yrkanden:

- 1) att grunden för socialdemokratiens Europaengagemang även fortsatt är medlemskap i ett EU med både över- och mellanstatliga befogenheter, men där makten över fördragen, dvs grunderna för EUs framtida utveckling, ligger hos medlemsstaterna med vetorätt för de nationella parlamenten vid fördragsändringar;
- 2) att partiet behöver utveckla sin Europapolitik, och särskilt kopplingarna till den nationella och regionala politiken, vilket bör ske genom ett brett rådslag om Europapolitikens sakfrågor som bör leda fram till ett Europapolitiskt program;
- 3) att partiet tillsätter en Europapolitisk arbetsgrupp med bred facklig-politisk representation för att leda folkbildnings-, organisations- och programarbetet om Europafrågor i partiet.

Göran Färm, Borgers s-förening

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B27

Lunds arbetarekommun

Vad vill svensk socialdemokrati i Europa?

Det är hög tid att socialdemokratin formulerar sin Europapolitik, en egen berättelse om EU-medlemskapet och samarbetet, som tar sin utgångspunkt i idéerna om jämlikhet, arbete åt alla och välfärd. Ett sammanhållet Europapolitiskt program som förmår överbrygga klyftan inom rörelsen och vinna respekt hos och entusiasmera de egna väljarna och sympatisörerna.

Därmed är det underförstått att socialdemokratin i Sverige hittills inte har formulerat sin egen Europavision. Alltsedan den något brådstörtade ansökan om medlemskap har vår hållning i hög grad präglats av inställningen att

här till är vi nödda och tvungna.

Svenska socialdemokrater har förvisso diskuterat Europapolitik. Men diskussionen har varit starkt polariserad och några riktigt allvarliga försök att överbrygga den har inte gjorts.

De socialdemokratiska kongresserna har mest kommit att bekräfta en färdig politik, positioner som lagts fast i det pågående samarbetet och av partiledning och regering. Någon bred diskussion om ett socialdemokratiskt, framåtsyftande Europaprogram har inte förts.

Visionära socialdemokrater på den europeiska kontinenten, Jaques Delors är den mest kände, har förvisso satt sin prägel på EU-projektet. Men, försiktigt uttryckt, är det inte bara socialdemokrater som utvecklat EU. Projektet bär en nyliberal prägel.

Ett Europapolitiskt program

Svensk arbetarrörelse måste nu mejsla ut en egen politisk plattform, ett program som handlar om vad vi vill med samarbetet och Europa.

En viktig utgångspunkt måste vara att den breda skepsisen, för att inte säga motståndet mot EU, skall tas på allvar och medlemmarna aktivt involveras i programarbetet.

Bakslagen i val efter val beror inte på att folket är oinformerat eller okunnigt utan främst på faktiska brister i samarbetets inriktning och oklarheter om vad svensk arbetarrörelse vill. Den socialdemokratiska partikongressen bör alltså besluta att ett Europapolitiskt program skall utarbetas och att ett brett rådslag om Europapolitiken skall genomföras som ett led i programarbetet.

En sådan bred diskussion och en precisering av socialdemokratins ståndpunkter i viktiga sakfrågor bör kunna överbrygga klyftan inom arbetarrörelsen, även om självklart meningsskiljaktigheter kommer att kvarstå. Utan att föregripa själva programarbetet känns det viktigt att redan i denna motion ha synpunkter på innehållet i ett sådant program, utöver vad som redan anförts.

Ett EU på medlemsstaternas och medborgarnas villkor

Det finns inget realistiskt alternativ som innebär utträde ur unionen eller nedläggning av EU-samarbetet. Om det bröt ihop skulle vi tvingas uppfinna det igen. Och faktum är att väldigt få starka EU-skeptiker eller nej-till-EMU-röstare på allvar vill gå ur EU. Däremot menar de att överstatligheten gått för långt och vill begränsa den, mer eller mindre långtgående.

Det viktigaste vänsterargumentet för EU, vid sidan av fredsargumentet, är att nationalstaterna förlorar kompetens och styrka genom globaliseringen. Alltför många frågor måste lösas via gränsöverskridande politiskt och fackligt samarbete. Det är ett ofrånkomligt och övertygande argument.

Problemet är emellertid att EU också bidragit och bidrar till att alldeles i onödan plocka av medlemsstaternas kompetens och befogenheter. Det som hänt på alkoholpolitikens område är bara ett ovanligt tydligt och aktuellt exempel. Det som kan hända på arbetsmarknaden – om tjänstedirektivet blir som liberalerna önskar – är ett annat. Ytterligare andra exempel, aktuella när detta skrivs, kan hämtas från elmarknaden, finansmarknadsområdet eller området offentlig upphandling.

Den här utvecklingen, där den fria marknaden väger tyngre än det nationella självbestämmandet, drivs på av dem som drömmer om Europas förenta stater eller den Europeiska superstaten och av liberaler som ser den fria marknaden som politikens fulländning.

Men EU måste vara ett i grunden mellanstatligt samarbete, en union där självständiga medlemsstater på begränsade områden – när internationalisering och globalisering kräver det för att balansera de ”fria” marknadskrafterna – överlåter besluts- och lagstiftningsmakt till Europanivån. EU skall så långt möjligt stärka medlemsstaterna på deras egna villkor, men inte sikta på en Europeisk superstat eller allmänt främja privatiseringar och en oreglerad marknad.

För att uttrycka det annorlunda; närhetsprincipen måste råda inte bara i teorin utan också i verkligheten. Det innebär att inga beslut där medlemsstaterna själva, eller deras kommuner och regioner, kan åstadkomma bättre resultat, ska flyttas till EU-nivån.

EU måste också i denna anda, med utgångspunkt från att överstatligheten redan gått för långt på ett flertal områden, aktivt pröva vilka befogenheter som kan återföras till medlemsstaterna, till kommuner och medborgare.

Demokratin måste stärkas. EU:s beslutsmodeller är märkliga demokratiska hybrider, om än samtidigt ganska imponerande anordningar, som ett resultat av europeisk pragmatism, politisk ingenjörskonst och ständiga kompromisser.

Modellerna ger dock, i långt högre grad än de nationella parlamenten, makt till ministrar, tjänstemän – i Bryssel och Stockholm – och till lobbyister. En del lagstiftning sker också, vilket är unikt, utan folkvalda parlamentariker, och utan insyn för medier och opposition.

Medlemsstaternas medverkan i beslutsprocessen är outvecklad. EU-nämndens roll i den svenska riksdagen är diffus. Möjligheterna för riksdagen att utöva någon rimlig form av kontrollmakt, som när nationella beslut fattas, är begränsad, eftersom 25 medlemsstater är inblandade i besluten. Europaparlamentets roll är oftast bara rådgivande och indirekt.

Överstatligheten skall begränsas till de områden där det inte finns andra, politiskt effektiva alternativ. Men på de områden där överstatliga beslut skall fattas måste såväl Europaparlamentets som de nationella parlamentens ställning stärkas och besluten fattas efter öppen debatt och med full insyn

Vid sidan av konstitutionen och samarbetets inriktning och tyngdpunkt är det en rad andra europeiska framtidsfrågor som pochar på uppmärksamhet, som måste diskuteras djupare i arbetarrörelsen och ägnas uppmärksamhet i ett program.

Det handlar som exempel om EU:s framtida roll inom utrikes- och säkerhetspolitiken, om de skatter som alltmer påverkas av den fria rörligheten och där gränsöverskridande marknadskrafter i praktiken redan begränsar den nationella suveräniteten, om fackliga rättigheter i en alltmer globaliserad ekonomi och om EU:s roll för tillväxt och full sysselsättning.

Folkomröstning – men sen då?

Många EU-kritiker tar nu sats för att få en folkomröstning om förslaget till nytt EU-fördrag. Det finns argument för en sådan, bland annat att sakfrågorna då skulle få betydligt mer uppmärksamhet.

Men en folkomröstning skulle också än en gång sända ner alla partimedlemmar i ja- och nej-krigets skyttegravar. Och om resultatet i omröstningen blev nej, skulle ändå den frågan återstå att besvara: Vad gör vi nu då? Alternativet att lägga ner EU-samarbetet finns inte.

Det är inte den slutgiltiga konstitutionen för EU. Vill man förändra den och EU i en annan riktning måste man ha genomtänkta och väl förankrade

alternativ att föra fram. Mot den bakgrunden framstår det som den angelägnaste uppgiften för oss socialdemokrater att snarast svara på frågan; Vad vill vi med Europa och EU?

Yrkanden:

- 1) att det socialdemokratiska partiet skriver ett Europapolitiskt program,
- 2) att en Europapolitisk arbetsgrupp tillsätts med bred facklig och politisk representation och med uppdraget att organisera ett brett folkbildnings- och programarbete.

Bo Bernhardsson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B28

Norrtälje arbetarekommun

Aktivera EU-politiken och debatten

Valet till EU-parlamentet den 13 juni 2004 blev en varningssignal. Socialdemokratin tappade representation och valdeltagandet blev oacceptabelt lågt. Orsakerna till detta kan vara flera. Vi vill peka på att den politiska diskussionen i stort sett uteblev. I stället kom vår interna debatt mest att handla om vilka kandidater som var EU-positiva eller EU-kritiker.

Så här kan det inte fortsätta. Vi kan se rader av områden där vi socialdemokrater både kan och vill vara aktiva.

Låt oss ge några exempel.

Överproduktion av jordbruksprodukter som leder till lågprisdumping i utvecklingsländer med katastrofal utslagning av lokal produktion är helt oacceptabel. Stöd till odling och produktion av tobak är ett annat exempel. Fler exempel finns.

Europas vägar fylls av långtradare som transporterar varor med önskad miljöpåverkan som resultat. Östersjöns torskfiske hotar hela torskbeståndet. Vårt stora inland hotas av total död till följd av föroreningar och så vidare.

Vi vädjar till partistyrelsen att sätta innehållet i EUs politik högst upp på dagordningen och med kraft avisar och motverkar all persondebatt om ja och nej.

Vi hemställer att partikongressen beslutar:

- 1) att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att ta fram Europaprogram för arbete, miljö och rättvisa,
- 2) att programmet sänds på remiss till grundorganisationerna,
- 3) att programmet fastställs av kongressen i god tid före nästa nomineringsomgång och val till EU-parlamentet.

Norrtälje arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B29

Stockholms arbetarekommun

En vision för Europa och Sverige

Sverige har varit medlem i EU i tio år. Ändå har inte medlemskapet fullt ut accepterats av medborgarna vilket inte minst märks i ointresset att delta i valen till Europaparlamentet.

Det är en fara för demokratin om väljarna vänder ryggen till en politisk nivå där en viktig del av deras framtid formas. EU och EU-politiken ligger för långt från väljarna får vi ofta höra som förklaring. Det är inte sant. Politiken i EU påverkar direkt i vardagen. Det handlar om kommunernas möjligheter att välja entreprenörer, om kraven på sopanläggningar, om var och hur vi får lämna tillbaka förpackningar och elektroniskt skrot, om abborren ska komma tillbaka till vår barndoms insjöar och hur vi ska kunna lita på att barnens leksaker inte är farliga och inte heller maten vi äter.

Just nu är EU i ett viktigt skede när de 15 gamla medlemsländerna ska lära sig samexistens med de tio nya från tidigare Östeuropa. Det gör enastående möjligheter för ny samverkan för länderna runt Östersjön men ger också totalt sett en stor gemensam marknad som borgar för tillväxt och jobb i alla EUs medlemsländer.

Socialdemokraterna i EU har nu en chans att driva på för en framtida hållbar ekonomisk utveckling byggd på en utvecklad europeisk social modell också till de nya medlemsländerna. Det är inte fråga om en "blåkopia" av oss längre, – snarare en ny vision, som kan bättre inkludera de nya före detta öst-diktaturerna, att känna sej mer "som hemma,". Men för oss socialdemokrater är visionen att skapa en sådan utveckling utan en nyliberal hållning.

Ett annat viktigt inslag är den demografiska utvecklingen i Europa. I flera medlemsländer tvingas arbetskraft redan vid 50-55 års ålder i pension.. Samtidigt visar siffror i prognoser att det inte skulle räcka med ens fördubblad invandring för att klara det faktum att hälften av arbetskraften är över 50 år inom cirka 10 år.

Detta måste klaras ut. Vi behöver utveckla en ny i ordets egentliga mening flexibel arbetsmarknadsstrategi för hur man förenar de yngres och de äldres kunskaper och förmåga. Man bör bland annat återigen aktivera främjandelagen för att mobilisera arbetsmarknadens parter och arbetsmarknadsverket att samverka för att äldre, handikappade och invandrare får full förankring på arbetsmarknaden.

Föreningen anser att det är viktigt att redan nu forma en tydlig vision för vad vi socialdemokrater vill med medlemskapet i EU och hur vi använder den nivån för att minska orättvisorna och öka välfärden såväl i Sverige som i övriga EU. Vi måste tala med väljarna om vad vi vill och vad vi gör i EU och klargöra när våra visioner kommer på skam på grund av den högerpolitik som just nu förs inom unionen. Det duger inte att vänta till nästa EU-valrörelse.

Mot bakgrund av det ovanstående yrkar Första maj-föreningen att partikongressen ger partistyrelsen i uppdrag:

- 1) att tillsätta en bred arbetsgrupp, som med Sören Thunells valutvärdering som grund utformar en förnyad svensk Europapolitik som utgår från vårt partiprograms grundläggande värderingar, med betoning på arbetsmarknaden och en hållbar tillväxt,

- 2) att arbetsgruppen också får i uppgift att ta fram en plan för att föra ut Europapolitikens viktiga sakfrågor i en dialog med medlemmar och väljare inom partiet och i fackföreningsrörelsen,
- 3) att arbetsgruppen också prövar frågan om hur man organisatoriskt bäst håller ihop arbetarrörelsen i synen på en progressiv EU-politik där EU-ansvariga i varje partidistrikt kan vara en väg.

Första maj-föreningen i Bryssel

Stockholms arbetarekommun beslutade att anta motionen som sin egen.

Motion B30

Huddinge arbetarekommun

Jämställdhet i EU-arbetet

Vi kan känna oss stolta även om vi inte är nöjda med vad vi har åstadkommit genom att träget arbeta för ökad jämställdhet i Sverige. Vår familjepolitik har gjort det möjligt att förena familjeliv med yrkes och karriärmöjligheter. De steg vi har tagit med fri skolmat varje dag i skolan, barn- och studiebidrag, barnomsorg till alla, generös föräldraförsäkring, maxtaxa, äldreomsorg mm har bidragit till att Sverige idag har den största andelen förvärvsarbetande kvinnor i Europa. Dessa satsningar har också genererat en hög tillväxt i vårt land. Även på demokratins område kan vi känna oss stolta. Vi är 50 procent kvinnor i regeringen och vi har 45 procent kvinnor i riksdagen. Tyvärr har inte det privata näringslivet anammat jämställdhetstänkandet i sina toppskick som bolagens styrelser mm, men bara diskussionen och ibland kravet om lagstiftning sätter fingret på problemet och bidrar till en utveckling. Vi kan också se att övriga EU-länder inte har kommit lika långt som vi i jämställdhetsarbetet.

Vi får inte slå oss inte till ro med hur vi har det bara i vårt land. Genom vårt medlemskap i den Europeiska Unionen kan vi också påverka de frågor som är gemensamma och berör oss. Vi har erfarenhet att kampen för jämställdhet har fört oss framåt och ökat vår välfärd för såväl kvinnor som män i Sverige. För att vinna morgondagens frågor behöver vi arbeta ännu mer för att få en ökad jämställdhet i alla EUs medlemsländer. Vi behöver mer av kvinnliga perspektiv på frågorna som behandla i EU och i de olika organen, som Europeiska centralbanken till exempel. Vi behöver se fler kvinnor i maktens alla korridorer för att kunna få med kvinnoperspektiv på EU-besluten, som angår oss alla.

Vi socialdemokrater i Sverige behöver arbeta mer intensivt och dela med oss av våra erfarenheter till våra systrar och bröder i Europa. För att klara Lissabonstrategins målsättning krävs en ökad jämställdhet i alla EUs medlemsländer.

EU ska vara den mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbase-rade ekonomin i världen år 2010, byggd på social trygghet och hållbar utveckling, beslutade EU:s då 15 statsministrar i Lissabon 2000. För att nå dit krävs en strategi med åtgärder inom en mängd olika områden såsom att öka sysselsättningen, hålla nere inflationen, förbättra förutsättningar för en väl fungerande inre marknad, öka produktiviteten, tillförsäkra tillgång till Internet i hela samhället, minska sociala klyftor och införa ekologiskt perspektiv. Kvin-

nor och mäns delaktighet i arbetslivet måste öka om målet skall nås. Jämställdhet är därför ett måste.

De fyra friheter vi talar om i EU-sammanhang för kapital, varor, tjänster och personer bör även inbegripa frågor och utmaningar kring jämställdhet. Nationsgränserna får inte hindra förändringar så att fler kvinnor kan komma ut i arbetslivet och bidra till tillväxten. Med en ökad satsning på jämställdhetsfrågor, genom att satsa på kvinnors arbete, frihet och rättvisa, kan vi förbättra villkoren för alla medborgare i EU:s medlemsländer, men också visa på vägar för övriga världen.

I Sverige har vi den politiska viljan till förändring, det är vår styrkeposition i dagsläget. Den hämtar vi från de politiska framsteg för kvinnor som vi hittills lyckats uppnå i Sverige och som vi nu kan kämpa för inom den Europeiska unionen. Det är därför angeläget att Sverige fortsätter jämställdhetsarbetet och förelär kvinnor till olika chefsposter i EUs organ där vi har rätt att lägga fram kandidater.

Även om vi arbetar mer på det internationella planet får vi inte glömma att det finns en hel del uppgifter att ta itu med här hemma. Vår arbetsmarknad är fortfarande starkt könssegregerad. Kvinnor arbetar framför allt med att ge god omsorg till barn, gamla och sjuka. Det är kvinnor som lär ut viktiga kunskaper i skolan. Det är kvinnor som betalar ut ersättning till dem som är sjuka eller studerar. Männen arbetar företrädesvis inom industrin och i den privata tjänstesektorn. För att få en mer rättvis lönesättning och bättre arbetsmiljö och större möjligheter till befordringsgångar behöver den könssegregerade arbetsmarknaden brytas. På lång sikt behövs opinionsbildning så att vi ser annorlunda på vårt yrkesval. På kort sikt behövs fler brytprojekt och en ökad medvetenhet hos våra yrkesvägledare.

Världen är större än Sverige och EU. Det räcker inte längre med att "bara" kämpa för rättvisa i Sverige med svenska förhållanden. Svenska kvinnor och män behöver vara med och skapa framtidens nya ideal, värderingar och förhoppningar i medlems- och kandidatländerna i EU. Tillsammans ska vi sedan fortsätta driva kampen för hela lönen och halva makten för kvinnor i alla länder. Tillsammans med andra feminister i Polen, Finland och Spanien och andra länder blir vi starkare och kan arbeta än mer för att öka jämställdheten i Europa och världen. Det vinner vi alla på.

Det Europeiska rådet antog i december 2000 det femte handlingsprogrammet för jämställdhet. Programmet gäller för åren 2001 – 2005. Under 2004 diskuterade ministerrådet att inrätta ett europeiskt jämställdhetsinstitut. Institutets uppgifter ska närmare utredas. I diskussionerna har det bland annat föreslagits att institutet ska få en informerande roll och arbeta för att jämställdhetsperspektivet integreras i EU:s verksamhet. Vi hoppas verkligen att institutet snart kan bildas. Glädjande nog kan konstateras att kvinnorna i EU-medlemsstaterna har fått det bättre. Fler har fått jobb och egen inkomst, av fyra miljoner nya jobb i EU mellan 1999 och 2001 gick 70 procent till kvinnor, mest i form av heltidsarbeten. Ett eget arbete ger egen lön som ger frihet för kvinnorna som då kan kräva rättvisa. Arbete, frihet, rättvisa, dessa krav har vi drivit i Sverige länge. Nu är det hög tid för oss socialdemokrater att höja ribban och jobba mer riktat mot övriga världen. EU är en bra början.

Yrkande:

- 1) att partistyrelsen ges i uppdrag att utarbeta ett program för att lyfta upp jämställdhetsfrågor i EUs alla organ och även i andra internationella sammanhang.

Christina Axelsson

Huddinge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B31

Norrköpings arbetarekommun

Den framtida europapolitiken

Den socialdemokratiska hållningen till det samarbete som länge funnits i Europa har skiftat över tid. Från kol- och stålunionens dagar fram till slutet av EG/införandet av EU, har partiet varit negativt till ett svenskt deltagande i det europeiska samarbetet. Med hänvisning till den svenska neutraliteten och alliansfriheten valde man att samarbete i de forum som enbart verkade på mellanstatlig nivå. Efter Berlinmurens fall 1989 svängde den socialdemokratiska uppfattningen. Europa var inte längre uppdelat i öst och väst utan nu fanns möjligheter till samverkan i hela Europa. Ingvar Carlsson lämnade in Sveriges ansökan om medlemskap 1991.

1994 blev det folkomröstning som med knapp majoritet uppmanande riksdagens ledamöter att rösta för ett svenskt medlemskap i den europeiska unionen. Den första januari 1995 blev Sverige medlemsland i EU. Vi finns med i de fem grundpelare som EU vilar på: parlamentet, kommissionen, domstolen, revisionen och ministerrådet. Vi har sedan 1995 haft inflytande över utformningen av det framtida Europa.

Folkomröstningen om den gemensamma valutan, eller mer formellt det svenska deltagandet i den tredje fasen av EMU, slutade med ett otvetydigt ställningstagande mot ett svenskt anslutande till den tredje fasen av EMU. Min uppfattning är att folkomröstningsresultatet inte enbart speglar uppfattningen kring den monetära unionen utan också kan ses som ett misstroende till EU i sin helhet och med det Sveriges del av byggandet av det framtida Europa.

Här har vi som parti ett stort problem. En överväldigande majoritet av ombuden på den socialdemokratiska extrakongressen röstade för att partiets officiella uppfattning skulle vara att förespråka att Sverige skulle ansluta sig till det tredje steget i EMU. Majoriteten av de socialdemokratiska medlemmarna var positivt inställda till EMU. Det svenska folket valde att gå i motsatt riktning.

Jag är övertygad om att en stor förklaring till detta är att det finns en brist på en socialdemokratisk europapolitik. Vi har inte lyckats att förmedla varför vi vill delta i byggandet av Europa, på vilket sätt vi vill göra det och vad vi vill få ut av det. Det finns en socialdemokratisk uppfattning om europafrågor – men den är alldeles för otydlig. Den är otydlig för våra medlemmar men i ännu större grad otydlig för våra väljare. Om vi inte lyckas föra ut vad vi vill med det svenska deltagandet inom EU så riskerar vi en situation där det inte finns en folklig legitimitet kring europabygget som sådant. Ett bevis för detta är valdeltagandet i valet till europaparlamentet som är förfärligt låga.

För att det ska bli många bärare av den socialdemokratiska idén behövs det en inre diskussion inom partiet för att diskutera vår vision om det framtida Europa.

Med anledning av ovanstående yrkar jag:

- 1) att partistyrelsen ges i uppdrag att ta initiativ till en bred medlemsaktivitet syftande till att formulera partiets framtida europapolitik

Billy Gustafsson Mattias Ottosson

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B32

Sundbybergs arbetarekommun

Sammanhållet valprogram 2006 för Sverige och Europa

I partiets program inför valet 2006 bör som en röd tråd löpa frågeställningar om Sveriges framtid i Europa. Detta innebär, att i programmet bör ingå åtgärder för att hela Sverige ska kunna blomstra och utveckla samtidigt som medlemskapet i EU förankras mer än tidigare. Detta innebär, att väljarna av valprogrammet ska kunna få en säker uppfattning om vad som är partiets politik för kommunerna, landstingen, riksdagen och EU. Vilka politiska frågor ska behandlas av vår svenska riksdag och vilka frågor är det som ska beslutas av EU?

Då vi inte tänker ha någon folkomröstning om EUs nya grundlag, bör det helt klart framgå, att Sverige genom att som planerat anta den nya konstitutionen genom riksdagsbeslut till hösten inte har gett upp sin egen grundlag. Att upplysningsarbetet kring EU:s verksamhet varit under all kritik, framgår till exempel av att många orter i Norrland, där "motståndet" är som störst till EU samtidigt är den landsdel, som fått de allra största EU-bidragen för ökad sysselsättning och haft den största nyttan av medlemskapet.

Jag föreslår därför:

- 1) att partikongressen grundligt diskuterar, hur EU skall bli en positiv faktor för Sveriges framtid och att gränslinjerna mellan de nationella besluten i riksdagen och de inom EU:s olika organ får en framträdande plats i valprogrammet år 2006. Ingen väljare skall behöva vara frågande till i vilka frågor beslutanderätten flyttas till EU, eller om vilka uppgifter unionen kommer att ha i framtiden

Sjunne Andreasson, Hallonbergen-Ör-Ursvik s-förening

Sundbybergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B33

Haninge arbetarekommun

EU-motion

Sveriges socialdemokratiska arbetareparti har ställt sig positivt både till svenskt medlemskap i europeiska unionen och ja till att Sverige ska införa euron som valuta. Partiet har också förbundit sig att respektera de folkomröstningar som genomförts i dessa frågor.

Tyvärr har partiets arbete med att utforma politiken på EU-nivå präglats av slitningar i de ovanstående frågorna. Det har ibland fått till följd att vi undvikit att diskutera vilken politik vi i sak står för på EU-nivå. Dessutom händer det ibland att politiken går isär mellan s-grupperna i EU-parlament, regering och riksdag. För att vi ska kunna föra en tydlig politik som kan nå framgång på EU-nivå måste vi gemensamt utforma politiska riktlinjer om hur vi vill utveckla EU-samarbetet på olika sakpolitiska områden som miljö, arbetsmarknad och inre marknad. Om vi inte gör detta riskerar vi att försvagas gentemot de politiska krafter som inte delar våra värderingar. Ett samordnat agerande skulle däremot stärka oss betydligt.

Dessutom tror vi att ett arbete med att ta fram socialdemokraternas politik på EU-nivå på ett antal olika sakområden skulle engagera många medlemmar i vårt parti. Ett sådant bredare engagemang är nödvändigt om vi vill att vår politik även på EU-nivå ska ha en bred förankring i partiet. Ett nytt rådslag om EU-frågor bör därför genomföras under den kommande kongressperioden.

Vi hemställer partikongressen besluta att:

- 1) att partistyrelsen tar fram gemensamma politiska riktlinjer för partiets EU-politik i Europaparlamentet, Riksdagen och i regeringsarbetet.
- 2) att partistyrelsen i arbetet med dessa riktlinjer genomför ett rådslag med medlemmarna.

Åsa Westlund och Anders Lindberg

Haninge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B34, B35, B36, B37, B38, B39, B40, B41 och B26:1 (förslaget till konstitutionellt fördrag för Europeiska unionen m.m.)

I motion B34 (Härjedalens arbetarekommun) föreslås att det genomförs en folkomröstning om EU:s nya grundlag i Sverige. Motion B35 (enskild, Karlskrona arbetarekommun) yrkas att partiet medverkar till att Sverige genomför en folkomröstning angående den nya EU-grundlagen med det snaraste. Motion B36 (enskild, Simrishamns arbetarekommun) föreslår att en folkomröstning ska genomföras vad gäller den nya EU-konstitutionen.

I motion B37 (enskild, Örebro arbetarekommun) yrkas att svenska folket i en folkomröstning får ta ställning till "Konstitutionen för Europa, det vill säga EU:s grundlag.

I motion B38 (enskild, Västerås arbetarekommun) yrkas att kongressen beslutar att låta folket före riksdagsbeslut i val ta ställning till EU:s nya grundlag. Motion B39 (enskild, Jönköpings arbetarekommun) yrkar att frågan om den nya EU-konstitutionen tas upp i 2006 års valrörelse. I motion B40 (Oskarshamns arbetarekommun) yrkas att en landsomfattande utbildning i EU:s grundlag genomförs. I motion B41 (enskild, Malmö arbetarekommun) yrkas att frågan om ett gemensamt försvar tas bort ur konstitutionen. I motion B26:1 (Norrköpings arbetarekommun) yrkas att grunden för socialdemokratins Europaengagemang även fortsatt är medlemskap i ett EU med både över- och mellanstatliga befogenheter, men där makten över fördragen, det vill säga grunderna för EU:s framtida utveckling, ligger hos medlemsstaterna med vetorätt för de nationella parlamenten vid fördragsändringar.

Partistyrelsens uppfattning är att förslaget till konstitutionellt fördrag sammantaget skulle stärka EU:s öppenhet, demokratiska legitimitet och effektivitet. På försvarsområdet innebär förslaget till konstitutionellt fördrag i praktiken inte någon förändring för Sverige jämfört med dagens bestämmelser. Varje land har fortsatt vetorätt i denna fråga, och Sverige är ett av flera EU-länder som utesluter inrättandet av ett gemensamt försvar.

Förslaget till konstitutionellt fördrag innebär enligt partistyrelsens mening sammantaget inte några genomgripande förändringar av unionens befogenheter som till exempel gör att den svenska grundlagen måste ändras. Det ställningstagande som gjordes i folkomröstningen 1994 inför det svenska EU-medlemskapet ifrågasätts därmed inte. Partistyrelsen konstaterar att flera av EU:s medlemsstater kommer eller har redan behandlat fördraget i sina parlament, medan däremot ett mindre antal länder folkomröstar. Några länder har sagt nej i sina folkomröstningar. Som ett resultat av EU:s rådsmöte i juni 2005 kommer därför behandling av det konstitutionella fördraget att skjutas upp. För Sveriges del innebär det att inget riksdagsbeslut kommer att tas förrän efter nästa val, om frågan fortfarande är aktuell då.

I anslutning till kraven om folkomröstning vill partistyrelsen erinra om att det under våren år 2005 har vidtagits förberedelser för att kräva en allmän omröstning om partiets inställning till en folkomröstning om konstitutionen. Partistyrelsen kan konstatera att stadgarnas regler om allmän omröstning förutsätter att partistyrelsen fastställer regler för hur en sådan ska genomföras. Då sådana regler saknas i dag bör kongressen ge partistyrelsen i uppdrag att utforma sådana. Förslag om ett sådant uppdrag har därför lagts i anslutning till förslaget till stadgar.

För att sprida information om förslaget till konstitutionellt fördrag har en rad aktiviteter genomförts. Partiexpeditionen producerade i mars månad ett material om fördraget, med fakta om innehållet och en politisk kommentar av partisekreteraren. Riksdagsledamöter och EU-parlamentariker har vidare ställt sig till förfogande för möten och samtal om fördraget ute i partiorganisationen. Aktuellt i Politiken och tidskriften Tiden har särskilt lyft fram EU- och fördragsfrågan för kunskapspridning och debatt. Via Europaparlamentsgruppen har LO-förbundens webbsatsning "Europaportalen" fått stöd genom annonsering, deltagande och informationsspridning. Partiexpeditionen finansierar också tillsammans med Europaparlamentsgruppen sju EU-regionombudsmän med placering runt

om i landet. Därutöver har partiexpeditionen hjälpt till att sprida annat material, inte minst från den statliga EU 2004-kommitté som inrättades på initiativ av regeringen för att stimulera en bred, offentlig debatt.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att avslå motionerna B34, B35, B36, B37, B38, B39 och B40,
- 2) att anse motion B26:1 besvarad med hänvisning till partistyrelsens utlåtande

Motion B34

Härjedalens arbetarekommun

Folkomröstning om EUs nya grundlag

Är partiprogrammet som antogs 2001 förenligt med EU: s nya grundlag? Kan partiet riskera sitt förtroende hos väljarna om man försvarar en grundlag som vill förverkliga liberala ekonomiska principer och mera tar parti för företagens krav på frihet från begränsande regler än medborgarnas hälsa och säkerhet?

Eller ska vi överge skrivningen i vårt partiprogram om att ”Ekonomiska intressen har aldrig rätt att sätta gränser för demokratin; demokratin har alltid rätten att ange villkoren för ekonomin och sätta gränser för marknaden”?

Vad kommer att hända när EU: s nya grundlag börjar gälla och EU-domstolens beslut kommer att gälla över svensk lag? Kommer stopplagen för försäljning av sjukhus att köras över? Kommer Systembolaget och Apoteksbolaget överleva EU: s krav på en icke snedvriden konkurrens? Om snus stoppas i folkhälsans namn varför stoppas inte den så gott som fria införseln av alkohol?

Om lagen kan få sådana konsekvenser bör svenska folket få möjlighet att få en allsidig information och tid att debattera tänkbara följder av EU- grundlagen. En rimlig begäran i en demokrati och som kan ge vårt parti tid att verka för en grundlag som ger medborgarna makt att sätta gränser för marknaden. Först med den makten kanske EU-projektet kan vinna sina innevånarens respekt och deltagande.

Därför föreslår Svegs s-förening att partikongressen ska besluta om:

- 1) att det genomförs en folkomröstning om EU: s nya grundlag i Sverige.

Jonny Springe

Härjedalens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B35

Karlskrona arbetarekommun – enskild

Folkomröstning om EU:s nya grundlag

I nio (9) länder genomför man folkomröstningar om EU:s nya grundlag. Det svenska folket bör få samma chans.

Det är inte sant att det inte är några dramatiska förändringar som kommer att ske.

De två grundläggande skälen till en folkomröstning är just att det kommer att bli mycket allvarliga förändringar av vår politik och vårt folkstyre samt att våra väljare och våra folkvalda därmed inte går i takt i EU-frågorna.

Sveriges grundlag utgår från att ”all offentlig makt utgår från folket”. Om vi undertecknar konventet kommer detta inte att gälla längre. Genom att vetorätten avskaffas på många områden (31 olika för att vara exakt) kan Sverige påtvingas beslut som de svenska folkvalda inte vill ha. EU-lag sätts över svensk lag, vilket innebär att domarna i EU-domstolen enligt grundlagen får rätt att besluta att en lag som stiftas i Sveriges riksdag är olaglig. EU blir en så kallad juridisk person vilket innebär att EU själv kan ingå avtal utan att fråga de nationella parlamenten.

Om riksdagen antar EU-grundlagen innebär det att den lämnar ifrån sig delar av sin makt och därmed det folks makt som den representerar.

EU kan genom förslaget själv ta beslut om att ge sig själv mer makt utan att höra medlemmarna – det vill säga riksdagen (parlamentet) eller folket – genom den så kallade flexibilitetsklausulen. I framtiden kan alltså EU tillskansa sig hur mycket mer makt som helst i olika frågor bara regeringarna är eniga.

De viktigaste förändringarna enligt vår mening mot tidigare fördrag är att:

- Vetorätten avskaffas på många områden
- EU blir en juridisk person
- EU-lag sätts över svensk lag
- EU får rätt att öka sina egna befogenheter
- De större ländernas makt ökar på de små ländernas bekostnad
- EU blir en militärallians
- Vi riskerar att tvingas in i EMU bakvägen

Väljare och valda går inte i takt i EU – frågor. De allmänna valen handlar mest om inrikespolitiska frågor och EU-frågorna kommer väldigt sällan upp till en större debatt. Den representativa demokratin fungerar inte som den ska i EU-frågor. Förtroendeklyftan mellan våra folkvalda och väljare i EU-frågor visade sig senast i EMU-valet 2003, då 75 procent av riksdagsledamöterna sa ja till EMU medan bara 42 procent av svenska folket röstade så. Dessutom stod inte den nya grundlagen på dagordningen då riksdagsledamöterna valdes 2002. Det blev således aldrig tillfälle för de svenska väljarna att diskutera frågan.

Det är därför rimligt att det svenska folket får tycka till vid valurnorna om hur framtidens maktförhållanden mellan EU, vårt parlament och folket ska vara.

Med hänsyn till ovanstående föreslår vi partikongressen att besluta

- 1) att det socialdemokratiska partiet medverkar till att Sverige genomför en folkomröstning angående den nya EU-grundlagen med det snaraste.

Eva-Britt Dahlström och Annacarin Leufstedt

Karlskrona arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till partikongressen.

Motion B36

Simrishamns arbetarekommun – enskild

Folkomrösta om EU-konstitutionen!

Medlemskapet i EU har inneburit en betydande maktförskjutning ifrån vårt eget parlament, riksdagen, och till EU och dess organisation. Besluten fattas allt längre bort ifrån folket, trots att den politiska målsättningen är den motsatta.

Den nya EU-konstitutionen skulle dessutom innebära ytterligare stora steg i denna felaktiga riktning.

Vad vi behöver i dag är inte ökade avstånd mellan politiker/besluten och väljarna/folket, utan precis tvärtom. Närhetsprincipen måste gälla även här och i längden går det ytterst ut över demokratin. Tron på denna och intresset för att bry sig och engagera sig. Vi får som bekant redan i dag ytterst oroande besked om vart vi är på väg i form av det låga valdeltagandet vid EU-valen, intresset för EU och så vidare.

Det svenska folket gav också ett mycket klart besked hur man ville ha det vid folkomröstningen om EU-valutan. Till detta kommer att en majoritet av svenska folket också tycker att vi borde folkomrösta om den nya konstitutionen. Att i detta läge vända folket ryggen och dessutom fortsätta på motsatt väg är givetvis inte bra ur en mängd aspekter. Det är inte bra för demokratin, det är inte bra för förtroendet, det är inte bra för EU och det är inte bra för vårt socialdemokratiska parti!

I synnerhet måste vårt parti gå försiktigt fram och även lyssna och ta till oss vad folket vill. Om vi inte gått med på folkomröstning vad gäller valutan hade ju partiet kört över folkviljan även i denna fråga, då partiet som bekant även då hade en annan uppfattning än vad folket klart gav uttryck för!

Sverige har också en viktig internationell hållning att värna vad gäller vårt oberoende, vår försvarspolitik, syn på krig och fred och vår utrikespolitik. Det är faktiskt viktigt att vi inte helt glömmer bort Olof Palmes gärningar, kamp och politiska viljeinriktning!

Det skulle vara en stor fördel om partiet skulle kunna visa sig stort nog – för att förhoppningsvis kunna bli än större! – att våga lyssna till folket även denna gång vad gäller en viktig händelse för vårt land och då inte minst internationellt. Många av våra partivänner i andra länder har som bekant valt denna väg. Skulle vårt parti okänsligt till varje pris stå fast vid sin hållning, som någon orubblig naturlag, skulle missnöjet växa sig allt starkare, splittringen öka och avståndet mellan det som faktiskt är vårt parti och den rent formella statsapparaten regeringen växa på ett ytterst olyckligt sätt. Det krävs lyhördhet och nya metoder i dag. Då kan vi också tillsammans se partiet växa sig starkare och det är något som vi i dag verkligen behöver!

Det är bara till att hoppas på att folkviljan vinner och att Jens Orbacks ord "Inget är hugget i sten" verkligen är äkta och betyder något?! Ord som användes då han mottog alla namnunderskrifterna gällande kravet på just en folkomröstning om EU-konstitutionen!

Mot denna bakgrund föreslås partikongressen besluta;

- 1) att en folkomröstning ska genomföras vad gäller den nya EU-konstitutionen.

Christer Grankvist

Simrishamns arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B37

Örebro arbetarekommun – enskild

Folkomröstning om EUs grundlag

Regeringen har den 29/10 2004 i Rom genom Göran Persson och Laila Freivalds godkänt förslaget till EU:s grundlag, eller som den egentligen heter "Konstitutionen för Europa".

Den innebär mycket stora förändringar av hur EU kommer att styras i framtiden och fördelningen av makt och inflytande.

EUs makt kommer att på många sätt ökas på medlemsländernas bekostnad. De större ländernas inflytande kommer att öka och de små länderna får mindre inflytande. Även EU-parlamentet (EUs riksdag) får mer makt. Från att ha varit ett samarbete mellan fria nationer med vetorätt så ändras inriktningen mot något som på många sätt liknar en statsbildning.

Det finns inom de flesta partier, inte minst vårt, en stark opposition mot detta. Att regeringen tänker låta riksdagen godkänna EUs grundlag redan i december 2005 utan folkomröstning är egendomligt. Men statsministern försvarade detta ställningstagande vid en frågestund i riksdagen.

Om vårt parti vill fortsätta att värna om demokratin är det därför en konstig inställning av statsministern och regeringen.

Efter att ha genomgått en medlemsutbildning vill jag referera från häftet "Vår ideologi" i utbildningsmaterialet. Under rubriken demokrati lyder andra meningen: "Den som bekänner sig till socialdemokraterna erkänner givetvis demokratin som folkets möjlighet att styra ett land"

Öppningsorden i vår grundlag lyder: "All offentlig makt utgår ifrån folket."

Att varken låta väljarna ta ställning genom en folkomröstning eller att göra EU-grundlagen till en valfråga i kommande riksdagsval anser jag rimma illa med ovanstående lydelse och grundvalar.

Som vi väl känner till så är varken regeringen eller riksdagen representativ mot väljarkårens inställning i frågan.

Att låta socialdemokraterna, genom regeringen, var ansvarigt för att driva igenom denna enormt viktiga fråga för landets framtid helt utan möjlighet för väljarna att påverka kommer att skada vårt anseende som parti.

Det vill jag inte medverka till. Därför föreslår jag:

- 1) att svenska folket i en folkomröstning får ta ställning till "Konstitutionen för Europa" det vill säga EUs grundlag.

Michael Larsson, Örebro Norra s-förening

Örebro arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B38

Västerås arbetarekommun

Låt folket bestämma om EUs nya grundlag

Riksdagens beslut om EUs nya konstitutionella fördrag bör inte tas förrän efter en folkomröstning eller efter nästa val. En så viktig fråga som en ny grundlag för EU kan inte av demokratiska skäl avgöras utan att folket fått möjlighet att i val framföra sin åsikt.

Det höga valdeltagande i folkomröstningarna om anslutningen till EU och i EMU-frågan är en seger för demokratin. Däremot är valdeltagandet till Europaparlamentet en katastrof för den representativa demokratin. Synen på hur mycket makt som svenska folket är beredda att överlämna till EU skiljer sig markant från en majoritet av valda politiker.

Eftersom EUs grundlag inte behandlats i valrörelsen till riksdagen har inte nuvarande riksdagsledamöter något mandat att fatta beslut över folkets huvuden. Ett riksdagsbeslut utan folklig förankring är farlig för demokratin och ökar politikerföraktet.

EUs framtid är ingen fråga för ett fåtal politiker utan måste förankras hos det svenska folket.

Det åstadkommer man inte genom att väljarna sitter på läktarna och förvägras deltaga genom ett direkt inflytande.

Låt oss i Sverige som i många andra länder ge folket ett demokratiskt inflytande över vår framtid i EU.

Med anledning av ovanstående yrkar jag

- 1) att kongressen beslutar att låta folket före riksdagsbeslut i val ta ställning till EUs nya grundlag.

Yngve Wernersson

Västerås arbetarekommun har beslutat att motionen sänds som enskild till partikongressen.

Motion B39

Jönköpings arbetarekommun – enskild

EU-konstitutionen

För att den nya EU-grundlagen ska träda i kraft den 1 januari 2007 krävs först att den godkänns av samtliga 25 medlemsländer. Nio länder ska folkomrösta om EU-grundlagen. Spanien och Luxemburg är först ut, vars befolkningar förväntas rösta ja. Utfallet av folkomröstningarna i Frankrike och Storbritannien är mer osäkert. I båda länderna finns ett utbrett motstånd mot förslaget. Formellt sett räcker det med att ett enda land säger nej för att grundlagsförslaget skall falla.

I Sverige har riksdagen som bekant avvisat kraven på folkomröstning. Istället ska partierna uppmuntra till en bred diskussion om den nya EU-konstitutionen.

Frågan är hur stort engagemang det blir i den diskussionen?

Riksdagsmajoriteten planerar nämligen att fatta beslut om EU-grundlagen redan hösten 2005, alltså i god tid före nästa riksdagsval som ju äger rum

först hösten 2006. Varför ska medborgarna engagera sig i en diskussion om EU-grundlagen där deras synpunkter inte tillmäts betydelse?

Alla vet ju att fem partier i riksdagen redan sagt att de tänker rösta ja till konstitutionen.

Riksdagsbeslutet om EU-konstitutionen bör skjutas upp till efter riksdagsvalet hösten 2006. Ett sådant uppskov garanterar att vi inför nästa val får en bred debatt om EU-konstitutionen och partierna tvingas att redovisa sina ståndpunkter inför väljarna. Min motivering är att vi måste bryta tendensen att behandla EU-frågorna som helt avskilda från inrikespolitiken.

En nyvald riksdag som efter septembervalet 2006 godkänner EU-konstitutionen kan göra det med gott samvete. Den har då ett helt annat mandat än den riksdag som valdes 2002 och som aldrig behövt redovisa sina åsikter för väljarna.

Så resonerar man som socialdemokrat. Anslutningen till det nya EU-fördraget är en viktig fråga och viktiga frågor ska belysas i en valrörelse som ger väljarna möjlighet att komma till tals. Förfarandet har också den fördelen att det minskar risken för framtida svekdebatter om att konstitutionen kupats igenom.

Försöken att smussla undan grundlagsförslaget i god tid före valet 2006 är oklokt. Dom som är kritiska till EU kommer få vatten på sin kvarn. Många väljare kommer att undra om det inte är något skumt med en konstitution som inte tål att diskuteras i en valrörelse.

Mot bakgrund av ovan anförda föreslår jag:

- 1) att frågan om den nya EU-konstitutionen tas upp i 2006 års valrörelse.

Leif Andersson

Jönköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till partikongressen.

Motion B40

Oskarshamns arbetarekommun

Folkbildning angående EUs nya grundlagsförslag

Historiskt har ABF varit utförare av bl a politisk skolning av Socialdemokratiska Arbetarpartiets medlemmar. Det ställdes krav på de som kandiderade på valbar plats i fullmäktige, nämnder och styrelser. Detta har varit till gagn för partiet och samhället i övrigt. Numera är det sällsynt med sådana studiecirklar vilket jag tycker är tragiskt både för partiet och ABF.

Därför uppmanar jag socialdemokraterna lokalt, regionalt samt på rikspanet att satsa på en landsomfattande utbildning av EUs grundlag som skall ligga till grund för en folkomröstning.

Min uppfattning är, om grundlagen är till nytta för befolkningen så finns det all anledning att gå ut med en folkbildningskampanj till hela befolkningen. Alternativet är att förslag på förbättringar eller förändringar av lagtexter kommer in till partiet. Detta innebär också att befolkningen känner sig mera delaktiga i utformningen av EUs grundlag.

Jag hemställer att partikongressen uttalar sig för:

- 1) att satsa på en landsomfattande utbildning om EUs grundlag.

Ingvar Larsson

Oskarshamns arbetarekommuns beslöt att bifalla första att-satsen och därmed anta motionen som sin egen (avslag motionärens andra att-sats: att detta ska ligga till grund för en folkomröstning).

Motion B41

Malmö arbetarekommun – enskild

Förslag till konstitution för Europa

I debatten om förslaget till konstitution för Europa hävdas att förslaget egentligen inte innehåller några förändringar, väsentliga förändringar, gentemot de nuvarande fördragen.

Dessutom hävdas att konstitutionen ska vara mer lättförståelig vilket är svårt att hålla med om när man försöker utläsa beslutsformer och var gränserna för EU:s befogenheter går.

Ett exempel är skrivningarna om gemensam utrikes- säkerhets- och försvarspolitik.

I artikel 1-11, punkt 4 som handlar om befogenhetskriterier står det:

”Unionen skall ha befogenhet att fastställa och genomföra en gemensam utrikes och säkerhetspolitik, inbegripet den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik”

I artikel 1-15 punkt 1, förstärks skrivningen:

”Unionens befogenhet i fråga om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla utrikespolitiska områden och alla frågor som rör unionens säkerhet, inbegripet ett gradvist fastställande av en gemensam försvarspolitik som kan leda till ett gemensamt försvar”.

Nu kan vi konstatera att först ska en gemensam försvarspolitik utformas gradvis, för att i nästa steg gälla en befogenhet i alla frågor som rör unionens säkerhet och att det kan leda till ett gemensamt försvar,

Slutligen, i artikel 1-40 punkt 2, så anges målet för försvarspolitiken:

”Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall omfatta den gradvisa utformningen av unionens gemensamma försvarspolitik. Den kommer att leda till ett gemensamt försvar, så snart som Europeiska rådet enhälligt har beslutat om detta. Europeiska rådet skall då rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser”.

Sammanfattningsvis så kan vi konstatera att förslaget innebär enligt artikel:

- en gradvis utformning av en gemensam försvarspolitik
- som kan leda till ett gemensamt försvar
- vilket skall leda till ett gemensamt försvar så snart som rådet är enigt.

Punkt 3 måste betraktas som ett mål, ett gemensamt försvar, vilket, om Sverige accepterar skrivningen innebär att vi frångår vår alliansfrihet och helt förändrar vår säkerhetspolitiska inriktning. Att det krävs ett enhälligt beslut handlar bara om formen för beslutet. Målet är ett gemensamt försvar.

Vi socialdemokrater måste avvisa en sådan skrivning och vi föreslår kongressen besluta:

- 1) att frågan om ett gemensamt försvar tas bort ur konstitutionen.

Lennart Bergström, Klagshamns s-förening

Malmö arbetarekommun beslöt att skicka motionen som enskild till partikongressen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B24:3, B42 och B43 (valet till Europaparlamentet)

I motion B24:3 (Jönköpings arbetarekommun) yrkas att de svenska Europaparlamentarikerna utses av Sveriges riksdag i förhållande till röstetalen i valen till riksdagen. I motion B42 (Sollentuna arbetarekommun, enskild) yrkas att direktvalen till EU-parlamentet avskaffas vid nästa revidering av EU-grundlagen. I motion B43 (Haninge arbetarekommun) yrkas att försöksverksamhet genomförs där en del av riksdagen ska väljas i samband med valet till Europaparlamentet 2009.

Den 10 september 1952 höll kol- och stålgemenskapens gemensamma församling sitt första möte. 1962 antog denna församling en resolution om namnbyte, men det dröjde ända till 1987 innan Romfördragets "Församlingen" byttes ut mot "Europaparlamentet". Sedan 1979 fördelas platserna i Europaparlamentet genom direkta val.

Sedan Europaparlamentets föregångare inrättades 1952 har det kommit att få allt mer inflytande. Från att vid inrättandet helt ha fungerat som ett rådgivande organ är Europaparlamentet i dag en betydande kraft i EU:s beslutsfattande. Med de förslag som finns i förslaget till nytt konstitutionellt fördrag stärks det folkvalda Europaparlamentets inflytande ytterligare i och med att det som huvudregel ska vara medbeslutande i de frågor som avgörs på EU-nivå.

Europaparlamentets allt större inflytande i EU:s beslutsprocess, samt det faktum att beslut på EU-nivå ofta sätter ramar för det nationella, regionala och kommunala politiska arbetet stärker enligt partistyrelsen motiven för de direkta valen till detta parlament.

Med valen till Europaparlamentet har svenska väljare möjlighet att välja representanter på fyra politiska nivåer, den lokala, regionala, nationella och europeiska nivån. Partistyrelsen anser inte att det vore demokratiskt försvarbart eller önskvärt att begränsa möjligheterna för väljarna att utse sina representanter på någon av dessa nivåer.

Att låta en del av riksdagen utses i samband med Europaparlamentsvalet på det sätt som föreslås i motion B43 anser partistyrelsen hat små förutsättningar att bli lyckat. En viktig utgångspunkt vid val är att valsystemet ska vara enkelt för väljarna att förstå. Att välja delar av riksdagen i samband med ett annat val, på en annan valdag än resterande ledamöter och med en längre mandatperiod skulle med stor sannolikhet skapa oklarheter för väljarna. Det skulle också leda till att förutsättningarna att utkräva ansvar av riksdagen försämrats.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att avslå motionerna B24:3, B42 och B43.

Motion B42

Sollentuna arbetarekommun – enskild

Avskaffa direktvalen till EU-parlamentet!

Ännu färre av svenskarna än tidigare deltog i det senaste EU-parlamentsvalet 2004. Ett sjunkande valdeltagande är mönstret i hela EU.

Alltmer mindre relevant blir beteckningen »folkvalt« EU-parlament. Om EU-parlamentet ska bestå bör direktvalen avskaffas och i stället bör det utses av ländernas folkförsamlingar.

Med bakgrund i ovanstående föreslår jag partikongressen att besluta

- 1) att vid nästa revidering av den kommande EU-grundlagen avskaffa direktvalen till EU-parlamentet.

Alfonso Ramírez, Edsbergs s-förening

Sollentuna arbetarekommun beslöt att skicka motionen som enskild till kongressen.

Motion B43

Haninge arbetarekommun

EU kan bli ett föredöme vad gäller demokrati, grannsämja och inflytande för minoriteter och invandrare.

Europas historia är grym och blodig. I hundratals år har olika länder och grupper jagat och dödat varandra. Miljontals oskyldiga människor i Europa har drabbats, bara för att de haft ett annat språk, en annan etnisk tillhörighet, en annan politisk och religiös uppfattning än de som haft makten för tillfället. Makthavarna har velat integrera /assimilera och döda motstridiga.

Efter andra världskriget började olika "fria" organisationer i Västeuropa arbeta för att förhindra ännu ett storkrig eller kommunistiskt, odemokratiskt maktövertagande. I slutet av 40-talet kom de flesta länderna i Europa med i detta arbete. Forna fiender ville nu lära sig att samarbeta och arbeta förebyggande för att förhindra krig. Dagens EU började utvecklas.

I detta europeiska fredsarbete glömde man emellertid bort de miljoner och åter miljoner människor som tillhör de minoriteter, som man har under århundraden velat utplåna/integrera. Inte heller efterkrigstidens arbetskraftsinvandrare och senare decenniernas flyktingar fick sådan representation som dessa grupper upplever som meningsfull i det nya Europa, varken på nationell eller europeisk nivå.

Den europeiska historien och även de senare årens terror och folkmord har visat att det alltid är farligt att utestänga några grupper från demokratiskt inflytande. EU och dess medlemsländer kan rätta till dessa misstag nu, i efterhand. Detta måste ske för att inte äventyra framtida europeisk stabilitet och samarbete. Sverige och övriga nordiska länder kan vara vägvisare och söka metoder för sådant demokratisk inflytande som minoriteter och invandrare upplever som meningsfullt.

Valdeltagandet vid Europaparlamentets val försommaren 2004 var orovande svagt. Även valrörelsen inför Europaparlaments val var svagt i hela Europa, och man fick en uppfattning om att det rörde sig om ett val som

maktavarna betraktade som oviktigt. Som vanligt är även vid andra val var minoriteterna och invandrarna minst intresserade av att rösta.

Utveckla demokratin

Uppfattningen om demokrati varierar. Den politiska demokratin inom EU måste vara öppen och ärlig. Valresultatet, oavsett om det har uppkommit genom majoritets – eller proportionell metod, måste leda till ansvarstagande. För att öka intresset för Europa parlamentets val, bör de nationella parlamentens sammansättning delvis knytas till detta val. Man skulle i Norden relativt enkelt under några valperioder kunna prova att låta väljarna i samband med Europaparlamentets val också välja exempelvis 15 % av det nationella parlamentet, från gemensamt valdistrikt och proportionellt personval.

I Sverige skulle man kunna inkludera frågan i en författningsutredning, delvis som försöksverksamhet. Det är möjligt att i samband med Europaparlamentets val 2009 välja 15 % av Sveriges Riksdag. I det sammanhanget bör minoriteters och invandrades motivation ökas genom att riksdagsmän väljs från ett valdistrikt som omfattar hela Sverige, i proportionellt personval och med låg personlig – och partitroskel. Stora minoriteter och invandrargrupper i Sverige och utlandssvenskar får härigenom bättre möjlighet att välja sina representanter till riksdagen.

För att en försöksverksamhet skulle få godkännande i övriga Europa bör man försöka förmå andra länder att göra motsvarande försök och studier. Med opinionsbildning och lyckad försöksverksamhet i Norden övertygas andra Europeiska länder att införa samma typ av valsystem.

För att öka den europeiska integrationen bör även 15 % av Europaparlamentet väljas från hela Europa omfattande valdistrikt. Detta ökar minoriteters möjligheter och det generella intresset för europeiska frågor. Nationalister och extremister får härigenom mindre lockande argument.

Undertecknade föreslår:

- 1) att partikongressen antar motionen och ger partistyrelsen och riksdagsgruppen i uppdrag att skyndsamt arbeta enligt motionens förslag.

Oiva Kilpeläinen

Haninge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionen B44 (inrättande av kris- och katastrofcentrum i EU)

Motionen B44 (Salems arbetarekommun) yrkar att kongressen beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag att uppmana regeringen att utforma förslag om ett gemensamt kris- och katastrofcentrum inom EU, som vidarebefordras till EU-kommissionen.

Tsunami-katastrofen har pekat på brister i vår nationella förmåga att hantera kriser som berör svenska medborgare utomlands. Motsvarande brister torde finnas på andra håll i Europa. Katastrofen visade även att de verktyg som finns för samordning av medlemsstaternas räddningsinsatser endast användes i begränsad omfattning när det gällde att undsätta egna medborgare utanför EU:s territorium.

Inom EU finns i dag ett mellanstatligt samarbete på räddningstjänstområdet. Det syftar dels till kompetensutveckling, dels till att genom den så kallade gemenskapsmekanismen samordna medlemsstaternas insatser vid större olyckor. Bland annat har gemenskapsmekanismen använts för att förstärka svenska resurser efter stormen Gudrun i södra Sverige. Mekanismen kan även användas utanför EU:s territorium, och användes till exempel under jordbävningen i Bam i Iran. EU har i dag inga egna räddningstjänstresurser.

Arbetet med samordning och kompetensutveckling bör fortsatt utvecklas, så att EU:s medlemsstater bättre kan bistå såväl egna medborgare som hjälpbehövande i andra länder. Resurserna bör dock finnas kvar hos medlemsstaterna, så att samarbetet bibehåller sin mellanstatliga karaktär. Sverige håller för närvarande på att skapa ett centrum i Kristinehamn för just internationella räddningstjänstinsatser.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att avslå motion B44 med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B44

Salems arbetarekommun

Inrättande av kris- och katastrofcentrum i EU

Med alla intryck och erfarenheter av flodvågskatastrofen i Sydostasien, finns det anledning att eftertänksamt utveckla nationella och internationella organisatoriska insatser för att förbättra krisberedskapen. Det handlar inte enbart om naturkatastrofer – även större olyckshändelser, terrorhändelser, sabotage och översvämningar utgör allvarliga hot.

Efter flodvågskatastrofen presenterade försvars- och utrikesministrarna i DN (14 januari) en rad förslag till en förbättrad kris- och katastroforganisation. Bland annat att krav på att EU måste få en bättre samordning om något allvarligt händer i Europa och i resten av världen. Samma uppfattning framfördes av dåvarande ansvarige EU-kommissionären.

Slutsatsen är att ett enskilt land inte kan klara av en krissituation lika bra som om flera länder samarbetar. Bra ambitioner men som bör konkretiseras.

Utöver förbättrade nationella insatser i respektive EU-länder – bör EU upprätta ett kris- och katastrofcentrum i centrala Europa – förslagsvis i anslutning till en militärflygplats. Detta centrum utrustas med större fältsjukhus, mindre mobila sjukhus/enheter och sjukvårdsutrustning som snabbt kan lastas ombord på transportflygplan. Vidare praktisk utrustning som; bandfordon, maskiner, verktyg och elektronik mm som via flyg, lastbil, tåg och fartyg kan fraktas till kris- och katastrofområden. Centret bemannas av en ”brandkårsstyrka” dvs utbildad personal som kan utökas vid akuta situationer.

Hur detta centrum ska finansieras inom ramen för EUs budget kan diskuteras.

Förmodligen en mycket dyrbar investering att bygga upp och underhålla, men här är det relevant att jämföra vad samtliga medlemsländer satsar på militära verksamheter.

Alltså, en investering för framtiden som kan rädda oändliga mänskliga, materiella- och miljövärden.

Om detta blir verklighet bör ett sådant centrum stå till förfogande för globala kriser och katastrofer i enskilda länder och i samverkan med FN-insatser.

Därmed yrkas

- 1) att kongressen beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag att uppmana regeringen att utforma förslag, med ovan beskrivna inriktning, som vidarebefordras till EU-kommissionen.

Salems arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionen B45 (firande av Europadagen)

I motion B45 (Malmö arbetarekommun) yrkas att Europadagen görs till allmän flaggdag.

De allmänna flaggdagarna regleras i förordning (1982:270) om allmänna flaggdagar. De är i dag 17 till antalet, och bland dem märks bland annat FN-dagen. Förordningen innebär ingen skyldighet utan endast en rekommendation att flagga dessa dagar.

Inga formella hinder finns för flaggning på andra dagar, eller med andra flaggor som till exempel Europeiska unionens. Att hissa den svenska flaggan den 9 maj för att fira Europadagen är alltså fullt möjligt redan idag.

Partistyrelsen har dock förståelse för att dagens förordning av allmänna flaggdagar kan uppfattas som inkonsekvent eftersom bland de angivna dagarna märks FN-dagen, men inte Europadagen.

1985 beslutade de dåvarande EG-länderna att fira den 9 maj till minne av samarbetets födelse 1950. Eftersom FN-dagen är allmän flaggdag finns skäl att också inkludera Europadagen bland de allmänna flaggdagarna, i syfte att tydligare markera firandet av tillkomsten av det samarbete som Sverige sedan mer än tio år är en del av.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) bifalla motion B45.

Motion B45

Malmö arbetarekommun

Firande av Europadagen

Sverige har varit medlem av EU i drygt tio år, men Europadagen den 9 maj har hittills inte uppmärksammats i någon större utsträckning. Sverige hör till de EU-länder där EU-skepsisen är som störst, och för flertalet svenskar är EU synonymt med krångliga regler om storleken och formen på exempelvis gurkor. Det stora EU-ointresset visade sig inte minst i det låga val-deltagandet i valet till Europaparlamentet 2004. Det är därför hög tid att vi nu framhäver EU:s positiva sidor! Ett uppmärksammande av Europadagen är ett sätt att få svenskarna att känna större samhörighet med sina europeiska systrar och bröder.

Europadagen firas till minnet av EU:s (dåvarande kol- och stålunionens) tillkomst den 9 maj 1950. Den firas sedan 1986 varje år i hela Europa med olika evenemang som betonar samarbetet mellan Europas folk. Sedan år 2000 genomförs i Västsverige årligen projektet "Europa-veckan". Syftet med detta projekt är, förutom att uppmärksamma Europadagen, att framhäva kulturell mångfald och rikedom i Europa.

Just nu pågår runtom i Europa debatter och folkomröstningar angående förslaget till ny EU-konstitution. I Sverige har intresset hittills varit ganska svalt för denna fråga. Därför är det viktigt att denna fråga uppmärksammas. Ett firande av Europadagen tror vi är ett bra sätt att uppmärksamma konstitutionen och andra viktiga EU-frågor på. Genom att torra politiska frågor varvas med festligheter och kulturevenemang, blir folk förhoppningsvis mer intresserade av EU.

Malmö är Sveriges port till Europa, och en stad som verkligen borde vara i förgrunden när det gäller EU-frågor. Därför anser vi att Europadagen ska uppmärksammas minst lika mycket här som man har gjort i Västsverige de senaste fem åren.

Malmö socialdemokratiska studentklubb (MSSK) yrkar därför:

1) att Europadagen görs till allmän flaggdag.

Theo Caldwell, Malmö Socialdemokratiska Studentklubb

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B46:1-9 (Globaliseringen)

Motion B46:1-9 (Lidingö arbetarekommun) föreslår olika åtgärder för att utveckla den globala demokratin på blandekonomin grund. Motionären föreslår att partistyrelsen får i uppdrag att initiera arbetet med en långsiktig europeisk och global strategi för en globalisering av demokratin på blandekonomin grund, att verka för fackföreningsrörelsens rätt att förhandla och driva igenom kollektivavtal med hjälp av fackliga stridsåtgärder oberoende av alla nationsgränser, att radikalt öka den del av Sveriges ekonomiska bistånd som via fackföreningsrörelsen och andra demokratiska folkrörelser går till studiecirkel i demokrati på basplanet i framförallt länder där demokrati saknas eller är bristfällig, att främja och utveckla stödet till demokratirörelser över hela världen, att via EU och FN, samt genom direkt ekonomiskt bistånd och upplysning stödja projekt för utveckling av lokala ekonomier som en motvikt till globala koncerner, banker och kreditinstitut, att verka för en global demokrati som är överordnad den makt som grundar sig i ägandet av kapital, att verka för en global demokratisk samverkan som möjliggör effektiv beskattning av det globalt rörliga kapitalet, att söka stöd för utformningen av en sådan strategi inom arbetarrörelsen i de övriga nordiska länderna, inom det Europeiska Socialdemokratiska Partiet, ESP och inom Socialistinternationalen, SI, samt att engagera hela den svenska arbetarrörelsen på alla nivåer långsiktigt i kampen för en globalisering av demokratin, arbetarrörelsens stora uppdrag i vår tid.

De frågor som motionären tar upp behandlas detaljerat i förslaget till internationellt program för socialdemokraterna, som ska behandlas på förtrönderådet i september 2005. Där skrivs bland annat:

”Ständig förändring är inget nytt eller ovälkommet för en progressiv rörelse. Det nya är istället snabbheten och att beroendet av varandra är så djupgående. Denna globalisering erbjuder stora positiva möjligheter, men också problem och stora utmaningar.

Därför behöver socialdemokratin ständigt pröva och ompröva hur vi ska kunna genomföra vår politik. Dagens sammanvävda värld ställer nationalstaten inför nya utmaningar. Dätidens utmaningar handlade om kolonial frigörelse, det kalla kriget, kapprustning och mellanstatliga konflikter. Nationalstatens självständighet kom då naturligt i fokus.

Globaliseringen har gjort att vi inte enbart kan lita till nationella lösningar. I stället måste hållbar utveckling och säkerhet åstadkommas gemensamt. Samtidigt är demokratin i kommuner, stater och regionalt samarbete oundgängliga byggstenar i bättre samhällen och en bättre värld. I stället för att ersätta eller underminera demokratin måste internationell samverkan syfta till att bygga vidare på och stärka demokratin i samhällen och på beslutsnivåer där den saknas.”

Partistyrelsen delar i stora delar motionärens analys, men ser problem med en del av förslagen till åtgärder.

Såväl Socialistinternationalen som Europeiska Socialdemokraters Parti har gjort omfattande arbete med skrifter, diskussioner och seminarier om just en global strategi för en globalisering av demokratin på blandekonomins grund. Socialistinternationalen antog vid sin kongress i Brasilien 2003 ett program med namnet: The Social Democratic Approach to Governance in a Global Society. ESP tar upp liknande frågor i programmet Changing the future som antogs 2004. Arbetet är således inte bara initierat, utan pågående och med konkreta förslag framtagna. I ESP, SI och arbetarrörelsens nordiska organisation SAMAK finns ett stöd för dessa strategier om demokratisering av globaliseringen på blandekonomins grund. Ett nytt steg togs 2003 då SI, ESP och Europaparlamentets (s)-grupp bildade Global Progressive Forum, en NGO som ska underlätta mötet med andra internationella rörelser och driva globala progressiva och rättvisefrågor. GPF deltog bland annat med en HIV/AIDS kampanj på mötet med World Social Forum i Indien 2005. Men fler insatser behövs. Partistyrelsen delar motionärens förslag att hela den svenska arbetarrörelsen måste engageras i kampen för en globalisering av demokratin.

Ett sätt att göra detta är som motionären föreslår att starkare än idag stödda demokratirörelser över hela världen och demokratistöd genom fackföreningsrörelsen, folkrörelser och inte minst politiska partiet. Det sker redan idag, men stödet är litet och bör ökas. Bistånd går idag också till utveckling av lokala ekonomier, till små- och medelstora företag och till mikrokrediter. Däremot anser inte partistyrelsen att detta ska ses som en motvikt till globala koncerner, utan som komplement. Även företag i u-länder ska uppmuntras till att växa globalt. Precis som motionären föreslår är det viktigt att fackföreningsrörelsen får rätt att förhandla och driva igenom kollektivavtal oberoende av nationsgränser.

Däremot delar inte partistyrelsen motionärens krav på ett överstatligt FN med Generalförsamlingen som världsparlament och FN:s säkerhets-

råd som världsregering. Fortfarande är nationerna den lämpligaste nivån för politiskt ansvarsutkrävande och styrning. Partistyrelsen tror inte heller på genomförbarheten av idén att införa global beskattning. Globala skatter måste i princip vara världsomspännande för att fungera, och även om det politiska engagemanget har ökat finns inte förutsättningarna att genomföra sådana skatter idag. Därmed inte sagt att inte världssamfundet måste hitta sätt att gemensamt bekosta utvecklingsinsatser för att till exempel utrota fattigdomen. Ett sådant sätt är att sätta starkare press på länderna att uppfylla FN:s krav om 0,7% av BNI i bistånd, samt införa rättvisare regler för handel.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att bifalla motion B46:2-4 samt 8-9,
- 2) att avslå motion B46:6-7,
- 3) att anse motion B46:1 och 5 besvarad med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B46

Lidingö arbetarekommun

Global demokrati på blandekonomin grund

Arbetarrörelsens stora uppdrag i vår tid är att globalisera demokratin. Vår historiska erfarenhet säger oss att den demokrati som vilar på blandekonomin grund är den allra bäst fungerande demokratin, det är den demokratin som...

- har den allra bästa förankringen bland medborgarna,
- bäst tillvaratar olika socialgruppers intressen,
- bäst främjar en långsiktig, ekologiskt hållbar ekonomisk tillväxt,
- bäst främjar den jämlikhet mellan kvinnor och män, mellan olika intressen, kulturer, religioner, etniska grupper och nationaliteter som är förutsättningen för en fredlig framtid för hela mänskligheten.

Blandekonomin främsta kännetecken är...

- att demokratin är överordnad den makt som grundar sig i ägandet av kapital
- att det råder marknadsekonomi och maktbalans på arbetsmarknaden mellan kapitalägare och lönearbetare
- att ett gemensamt, i huvudsak skattefinansierat, socialt system garanterar medborgarnas välfärd och grundläggande behov som utbildning och sjukvård

Blandekonomin har främst kommit att förknippas med "den svenska modellen" eller "den nordiska modellen". Det är naturligt eftersom blandekonomin är som mest utvecklad i de nordiska länderna. Därför har svensk arbetarrörelse ett särskilt ansvar för en vidareutveckling och en globalisering av demokratin på blandekonomisk grund.

Samtidigt är begreppet "den svenska modellen" också missvisande eftersom blandekonomin som modell är universell och kan tillämpas i alla länder, över hela världen och även på global nivå. Enklast uttryckt utgör blandekonomin en kompromiss mellan de båda extrema ytterligheterna kapitalism och

kommunism – två ideologier som i sin renodlade form inte fungerar i praktiken.

Den positiva historiska erfarenheten av blandekonomin delar vi i de nordiska länderna med stora delar av övriga Europa och EUs medlemsländer samt med länder som Kanada, Australien och Nya Zeeland. Men blandekonomin präglar, i större eller mindre utsträckning, de flesta nationella demokratier. Många demokratiska politiska rörelser över hela världen strävar efter att stärka inslagen av blandekonomi i sina egna länder med de nordiska länderna som förebild, exempelvis de regeringsbärande partierna i stora och inflytelserika länder som Brasilien och Sydafrika. Världens största politiska organisation, Socialistinternationalen, står bakom idéerna om en demokrati på blandekonomins grund.

Ekonomins globalisering. Under de senaste decennierna har emellertid förutsättningarna för en fungerande demokratisk blandekonomi inom den enskilda nationalstatens ram förändrats radikalt, genom att ekonomin globaliseras i allt snabbare takt. Stora företag fusioneras, expanderar och utvecklas till globala koncerner som inte tar hänsyn till nationella intressen. De globala koncernerna styrs av en begränsad krets av stora privata aktieägare. De utgör en allt mer samordnad global ekonomisk maktelit som idag nästan helt dominerar världsekonomin och därmed enskilda nationalstaters ekonomiska villkor.

De globala koncernerna har produktion eller kontrakterade underleverantörer i alla världsdelar och i de flesta av världens länder. De förfogar över distributionsnät, varumärken, marknadsföring, försäljning och servicenät över hela världen. De behärskar en mycket effektiv logistik som tillåter dem att leverera varor och tjänster precis i det ögonblick då de behövs i produktionen eller för försäljning. De stora globala koncernerna utgör effektiva produktions- och distributionssystem som bidrar till en snabb ekonomisk tillväxt.

Ekonomins globalisering är till stora delar positiv. Den har bidragit till en öppnare värld, till enskilda människors möjlighet att söka sig arbeten över hela världen, till ökade kontakter och till ett ökat kulturellt utbyte.

Globaliseringens baksida. Men det finns avgörande problem som har med demokratin, resursutnyttjandet och fördelningen av produktionsresultatet att göra. Den effektiva logistiken och den avancerade kommunikationstekniken medger att de globala koncernerna mycket snabbt kan flytta produktion samt byta leverantörer av råvaror, halvfabrikat och legoprodukter oberoende av nationsgränser och geografiska avstånd. Nationellt begränsade företag blir därför allt mer beroende av de stora globala koncernernas godtyckliga pris-sättning och betalning för tjänster och leveranser. Kapitalets ökade rörlighet över nationsgränserna leder till dumpning av löner och andra arbetsvillkor på en allt mer global arbetsmarknad.

Koncernernas överordnade maktpositioner innebär vidare att de, utan att förhindras av demokratiska beslut, kan förbruka jordens ändliga råvaruresurser, sprida föroreningar och undvika krav på återvinning av förbrukade varor vilket skapar växande miljöproblem.

Sammantaget har utvecklingen på ett radikalt sätt stärkt de globala koncernernas position

- i förhållande till löntagarna och konsumenterna
- i förhållande till nationellt begränsade företag
- på praktiskt taget alla viktiga marknader samt
- i förhållande till de nationellt begränsade demokratierna

Spekulationsekonomin. De globala koncernerna har, genom sin allt starkare ställning, kunnat bygga upp enorma, likvida finansiella tillgångar som i ökande utsträckning används för spekulation i valutor och aktier. Det innebär att vi idag lever i en global spekulationsekonomi som saknar tidigare motstycke i världshistorien. Spekulationer bidrar starkt till att upprätthålla stora och växande ekonomiska klyftor mellan människor och hotar, gång på gång, att utlösa globala ekonomiska kriser som allvarligt skadar den ekonomiska tillväxten, den globala handeln och möjligheterna att rationellt utnyttja de stordriftsfördelar och andra fördelar som en global ekonomi innebär.

Nationalstatens ekonomi urholkas. Det globala kapitalets starka maktpositioner och snabba rörlighet innebär därtill växande svårigheter för de enskilda nationalstaterna att upprätthålla full sysselsättning, effektivt beskatta och fördela produktionens överskott på ett rättvist sätt, samt att finansiera gemensamma nyttigheter som utbildning, sjukvård och pensioner – vilket är demokratins främsta uppgift.

Det blir allt svårare för de enskilda nationalstaterna att finansiera sina välfärdssystem och samtidigt upprätthålla balans mellan utgifter och inkomster. Därför har flertalet nationalstater omfattande statsskulder och höga räntekostnader som tvingar fram politiska beslut om en gradvis nedrustning av välfärdssystemen samtidigt som de globala koncernerna har snabbt växande överskott och finansiella tillgångar.

Även om villkoren för produktion – som utbildningsnivå, forskning, skatter, löner och arbetsvillkor – skulle vara likvärdiga i två nationer så kan globala koncerner spela ut den ena nationen mot den andra, genom att under hot om att flytta investeringar pressa fram ännu bättre villkor i en av nationerna. Utan en globalisering av demokratin står vi inför en ständig tävlan mot ett socialt bottenläge i den ena nationalstaten efter den andra.

Den nationella demokratin försvagas. Maktbalansen har helt enkelt, på ett avgörande sätt förskjutits från nationella demokratier, från nationellt begränsade fackliga organisationer och företag, till den globala ekonomiska elit som dominerar ägandet av de stora koncernerna. Den nationellt begränsade demokrati, som bygger på blandekonomisk grund, börjar helt enkelt nå vägs ände. Demokratin kan därför enbart överleva om den globaliseras.

Massmedia. Därtill kommer att ägarna bakom de globala koncernerna, den globaliserade ekonomiska makteliten, också behärskar större delen av världens massmedier med ett allt större inflytande över informations- och kunskapsspridning, idé- och opinionsbildning och därmed över gällande världsbild. Deras dominans över medierna bidrar till att enbart lyfta fram fördelarna och dämpa kritiken mot avigsidorna med ekonomins globalisering. Det är uppenbart att kraften i ekonomins globalisering underskattas i den allmänna offentliga debatten och till och med inom den så kallade ”globaliseringskritiska rörelsen”. Därmed underskattas också behovet av en globalisering av demokratin.

Men demokrati kan bara byggas underifrån. Därför förutsätter demokratins globalisering att demokrati också etableras i de enskilda nationalstater där det fortfarande råder diktatur. I alla diktaturer finns det mindre eller större grupper av människor som kämpar för en fredlig, demokratisk omvandling av sina samhällen: fria, oberoende fackföreningar, religiöst, filosofiskt, existentiellt motiverade grupper, etniska grupperingar och andra som behöver stöd utifrån. Den allra viktigaste vägen mot demokrati är ett stöd till sådana rörelser från arbetarrörelsen i demokratiska länder och en samverkan över nations-

gränserna mellan alla dessa demokratiska rörelser.

Bistånd. Ett viktigt inslag i arbetet för demokratins globalisering är Sveriges ekonomiska bistånd. Strategiskt avgörande är det bistånd som förmedlas via fackföreningsrörelsen och andra demokratiska folkrörelser globala organisationer till studiecirklar i hur man bygger demokrati på basplanet. Den delen av Sveriges ekonomiska bistånd bör prioriteras och öka rejält som ett led i globaliseringen av demokratin.

Lokala ekonomier. Parallellt med ekonomins globalisering pågår också en utveckling av lokala ekonomier, valutor och kooperativa banker med räntefri utlåning i ett stort antal länder runt om i världen och även i Sverige. Lokal ekonomi och lokala valutor behöver inte stå i något motsatsförhållande till demokratins globalisering, utan bidrar tvärt om till den nödvändiga förstärkningen av demokratin underifrån.

Demokrati på alla nivåer. Men demokratin kan inte göra halt vid nationsgränsen. Den måste utvecklas över nationalstaternas gränser. Demokratiska institutioner måste byggas på alla nivåer; lokalt, nationellt, regionalt och globalt. Målet måste vara att FN:s Generalförsamling ska bli ett fungerande världsparlament och FN:s Säkerhetsrådet en världsregering i en global demokrati där rätt beslut fattas på rätt nivå från det lokala till det globala.

EU ett viktigt instrument. Den demokrati som grundas på blandekonomin har sin starkaste ställning i Europa och inom Europeiska Unionen. Trots det är EU idag i allt för hög grad styrd av en liberal konkurrensfilosofi som i praktiken innebär en underkastelse av de globala koncernernas villkor. Därför måste den europeiska socialdemokratin gå in för att göra demokratins globalisering på blandekonomisk grund till det främsta och överordnade målet för Europeiska Unionen.

Global demokrati, marknadsekonomi, frihandel samt en fri, öppen och över nationsgränserna fungerande arbetsmarknad, förutsätter alla människors rätt att tillhöra fria, självständiga och oberoende fackföreningar. Det får inte finnas några juridiska hinder för att starta och tillhöra fackföreningar, eller för fackföreningar att samverka solidariskt med varandra och med politiska partier, samt att förhandla om kollektivavtal med stöd av traditionella fackliga stridsåtgärder som strejker och blockader oberoende av nationsgränser. Det är i första hand fackföreningsrörelsens uppgift och ansvar att, av egen kraft, genomdriva en sådan ordning. Men det är viktigt att den politiska grenen av arbetarrörelsen, socialdemokratin, ger sitt fulla stöd för en sådan utveckling.

Global beskattning. Kärnan i en demokrati på blandekonomisk grund är att vi genom fria fackliga förhandlingar på arbetsmarknaden och genom demokratiska politiska beslut om skatter kan fördela produktionens resultat på ett rättvist sätt. Global ekonomi kräver global beskattning. Ett samarbete mellan världens nationer måste etableras så att inte kapital kan gömmas undan beskattning i så kallade "skatteparadis" eller flyttas mellan länder i syfte att pressa ned kapital- och förmögenhetsskatter. Men därutöver kan man tänka sig globala skatter på exempelvis koldioxid av miljöskäl, vapenhandel, flygresor, kreditkort och valutahandel. Skatt på valutahandel lanserades på 70-talet av den amerikanske ekonomen James Tobin och har under senare år utvecklats teoretiskt av bland andra den tyske professorn Paul Bernhard Spahn. Tobinskatten har vunnit ett allt bredare stöd inom en växande global folkrörelse inom ramen för World Social Forum, inom EU och i enskilda länder som Frankrike, Belgien, Indien, Spanien, Finland och Brasilien.

Undertecknad föreslår att partikongressen bifaller motionen och ger partistyrelsen i uppdrag

- 1) att initiera arbetet med en långsiktig europeisk och global strategi för en globalisering av demokratin på blandekonomin grund,
- 2) att verka för fackföreningsrörelsens rätt att förhandla och driva igenom kollektivavtal med hjälp av fackliga stridsåtgärder oberoende av alla nationsgränser,
- 3) att radikalt öka den del av Sveriges ekonomiska bistånd som via fackföreningsrörelsen och andra demokratiska folkrörelser går till studiecirkel i demokrati på basplanet i framförallt länder där demokrati saknas eller är bristfällig,
- 4) att främja och utveckla stödet till demokratiörelser över hela världen,
- 5) att via EU och FN, samt genom direkt ekonomiskt bistånd och upplysning stödja projekt för utveckling av lokala ekonomier som en motvikt till globala koncerner, banker och kreditinstitut,
- 6) att verka för en global demokrati som är överordnad den makt som grundar sig i ägandet av kapital,
- 7) att verka för en global demokratisk samverkan som möjliggör effektiv beskattning av det globalt rörliga kapitalet,
- 8) att söka stöd för utformningen av en sådan strategi inom arbetarrörelsen i de övriga nordiska länderna, inom det Europeiska Socialdemokratiska Partiet, ESP och inom Socialistinternationalen, SI,
- 9) att engagera hela den svenska arbetarrörelsen på alla nivåer långsiktigt i kampen för en globalisering av demokratin, arbetarrörelsens stora uppdrag i vår tid.

Bror Perjus

Lidingö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B47 (neutraliteten och alliansfriheten)

Motion B47 (Sundsvalls arbetarekommun) yrkar att Sverige även i fortsättningen ska vara en neutral och alliansfri stat som inte ska tillhöra något militärt block.

Sveriges säkerhetspolitik syftar till att bevara fred och självständighet för vårt land, bidra till stabilitet och säkerhet i vårt närområde samt att stärka internationell fred och säkerhet. Den militära alliansfriheten ger oss handlingsfrihet. Alliansfriheten innebär också möjlighet att agera vid internationella konflikter där militärt bundna stater av olika skäl inte kan utnyttjas.

Sverige ska inte ansöka om medlemskap i Nato, då ett medlemskap inte skulle öka vår säkerhet. Sverige ska vara fortsatt militärt alliansfritt. Sverige bör dock fortsätta det nära samarbete, i alla frågor utom bindan-

de försvarsförpliktelser, som sedan flera år utvecklats. Internationella operationer blir alltmer krävande och komplexa och det behövs därför en långtgående standardisering och samövning. För att möjliggöra svenskt deltagande i internationella krishanteringsinsatser är det därför viktigt att våra soldater tränas och samövas med andra länders soldater, vilket främst sker inom Nato-strukturen. Sverige ska naturligtvis respektera de beslut om tvingande åtgärder som FN:s säkerhetsråd kan komma att fatta.

Neutralitetsbegreppet gäller i krig. Militärt alliansfria kan vi däremot vara både i krig och i fred. Som militärt alliansfria kan vi välja att ställa oss neutrala vid ett krig, men vi kan också ta ett annat beslut. Det kan vara att delta i en FN- eller EU-beslutad sanktion mot ett av de krigförande länderna, eller att upplåta vårt territorium för en exilregering. Dessa möjligheter kommer vi att ha som militärt alliansfria, men inte om vi i förväg deklarerar neutralitet.

På partiets förtroenderåd i augusti 2001 och på föregående ordinarie partikongress 2001 diskuterades Sveriges säkerhetspolitik. Både frågan om neutralitet och alliansfrihet var uppe till behandling.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att anse motionen besvarad med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B47 Sundsvalls arbetarekommun

Neutraliteten och alliansfriheten

Neutraliteten och alliansfriheten har i många år varit hörnstenar i socialdemokratisk och därmed svensk utrikespolitik. I fredstid, har det hetat, ska vi vara alliansfria och inte ingå i något militärt maktblock för att kunna vara neutrala i händelse av att en konflikt bryter ut i vårt närområde.

På senare år verkar en glidning ha skett i utrikespolitiken. Begreppet neutral verkar ha mönstrats ut ur vokabulären och detta utan att partimedlemmar haft möjlighet att diskutera konsekvenserna borttagandet. Nu verkar även begreppet alliansfri gå samma väg. Det sades i varje fall inget om alliansfriheten vid den utrikespolitiska debatten i januari 2005 enligt mediernas rapportering.

Vi är förvisso sedan tio år medlemmar i den Europeiska unionen och ju närmare vi knyts till EU verkar det som om viktiga värden i vår utrikespolitik tonas ned. Med tanke på hur de stora staterna i EU agerar för att hävda sina intressen är det alljämt viktigt att Sverige håller fast vid grundstenarna, neutraliteten och alliansfriheten.

Jag kräver därför:

- 1) att Sverige även i fortsättningen skall vara en neutral och alliansfri stat som inte ska tillhöra något militärt block.

Stefan Aronsson

Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionen B48 (insatsstyrkan och FN-mandatet)

Motion B48:1-2 (Sundsvalls arbetarekommun) kräver att Sveriges nyinrättade insatsstyrka under inga omständigheter ska ingå i någon form av Europaarmé där kärnvapenländer som England och Frankrike har styrkor samt att insatsstyrkan ska kunna sättas in i akuta konflikter endast med ett FN-mandat i ryggen.

Den nordiska snabbinsatsstyrkan ställs till EU:s förfogande som en del i den europeiska krishanteringsförmågan. Skapandet och utnyttjandet av snabbinsatsstyrkan regleras i ett dokument som skrivits under av Sveriges, Finlands, Norges och Estlands försvarsministrar. I dokumentet slås det fast att varje land självt ska fatta beslut om vilka insatser man vill delta i, och att samtliga insatser ska ske i överensstämmelse med FN-stadgans syfte och principer, samt övriga regler och principer inom internationell rätt.

Huvudregeln är att styrkan endast ska kunna sättas in med stöd av beslut i FN:s säkerhetsråd. Det kan dock finnas situationer där stora mänskliga värden står på spel, och där säkerhetsrådet är oförmöget att fatta beslut. I ett sådant undantagsfall måste det finnas möjlighet att genomföra en insats för att till exempel förhindra att ett folkmord begås. Vi har tidigare sett vilka konsekvenser som omvärldens passivitet kan få, bland annat under folkmordet i Rwanda. I ett sådant läge är det dock mycket viktigt att det finns en solid folkrättslig grund för interventionen.

Det är i dag inte aktuellt att EU utvecklas till en militär allians. Ett sådant steg skulle kräva enhällighet i det Europeiska Rådet, där Sverige kan använda sitt veto. Vidare är den nordiska snabbinsatsstyrkan skapad för att användas utanför EU:s territorium.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att anse motion B48:1 besvarad med hänvisning till partistyrelsens utlåtande,
- 2) att avslå motion B48:2.

Motion B48 Sundsvalls arbetarekommun

Insatsstyrkan och FN-mandatet!

Sveriges nyinrättade insatsstyrka ska endast kunna sättas in i akuta konflikter med ett

FN-mandat i ryggen. Den får under inga omständigheter utvecklas till att ingå i någon form av Europaarmé där kärnvapenländer som England och Frankrike också kan tänkas ha styrkor.

Vad man än säger så kommer de stora länderna i EU, England, Frankrike och Tyskland, under många år framåt att agera för att hävda sina intressen när de är hotade.

Har Sveriges insatsstyrka då ställts under en Europa-armé kan vi mycket väl hamna i en stormaktskonflikt vilket för de allra flesta svenskar är fullständigt otänkbart.

Högerkrafterna i landet, folkpartiet och moderaterna, arbetar oförtrutet för att Sverige knyts närmare till en Europaarmé och de är heller inte främmande för att Sverige ansluts till NATO.

Därför kräver jag:

- 1) att Sveriges nyinrättade insatsstyrka under inga omständigheter ska ingå i någon form av Europa-armé där kärnvapenländer som England och Frankrike har styrkor,
- 2) att insatsstyrkan ska kunna sättas in i akuta konflikter endast med ett FN-mandat i ryggen.

Stefan Aronsson

Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B49:1-2 och B50:1-6 (vapenexport)

Motion B49:1-2 (Malmö arbetarekommun) yrkar att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att säkerställa och om möjligt skärpa hänsyn till demokrati och mänskliga rättigheter vid Sveriges import och export av krigsmateriel samt att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att initiera ett rådslag inom partiet för att utreda rörelsens mening i frågan. Motion B50:1-6 (Uppsala arbetarekommun) yrkar att avvisa de av krigsmaterielutredningen föreslagna förändringarna som innebär en uppluckring av en principiellt restriktiv hållning av riktlinjerna för krigsmaterielexporten, att därvid bland annat förkasta införandet av näringspolitiska skäl som motiv för tillståndsgivning, att vidare avvisa det materialspecifika synsätt som gör vapenexport till länder som förtycker mänskliga rättigheter möjlig och riskerar att underminera förutsättningarna för fred, säkerhet, stabilitet och hållbar utveckling, att införa ett demokratikriterium som villkor för köp av svenska vapen, att kriterierna för tillståndsgivning ges en juridisk bindande form, samt att verka för att en ökad internationell upphandling för att täcka försvarets behov.

Socialdemokratin ska aktivt fortsätta kampen för internationell nedrustning, fred och säkerhet. I ljuset av detta ska den svenska exporten av krigsmateriel vara mycket försiktig och återhållsam. Jämfört med andra länder för Sverige också en mycket restriktiv politik när det gäller vapenexport. Detta synsätt ska vi fortsätta slå vakt om. Det har också slagits fast på tidigare socialdemokratiska kongresser.

Exportkontrollen syftar till att reglera exporten av krigsmateriel och att hindra spridning av produkter som kan användas för tillverkning av massförstörelsevapen. Regelverket är omfattande. För att ett svenskt företag ska få producera och exportera krigsmateriel krävs tillstånd. Eventuella tillstånd prövas av en särskild myndighet, Inspektionen för strategiska produkter (ISP). Varje ärende ska bedömas för sig utifrån en rad kriterier som exempelvis respekten för mänskliga rättigheter i mottagarlandet, yttre eller inre konflikter, materielens möjliga användningsområde, om det råder FN- eller EU-embargo med mera. För att säkerställa en demokratisk insyn inför beslut om tillstånd, ska ISP överlägga med Exportkon-

trollrådet, som består av representanter för samtliga partier i riksdagen. ISP ska också överlämna ärenden av principiell betydelse eller särskild vikt till regeringen för prövning. Detta garanterar de folkvaldas insyn i varje aktuellt ärende.

Frågorna kring export av krigsmateriel behöver också drivas på internationell nivå. Ökad rädsla för terroristdåd har också gjort att frågorna fått stor internationell uppmärksamhet de senaste åren. Inom EU finns sedan 1998 en gemensam uppförandekod för vapenexport som syftar till ett restriktivt EU-agerande. Den överensstämmer i stort med de svenska riktlinjerna för krigsmaterielexporten. EU:s medlemsstater är överens om att EU:s uppförandekod ska få en starkare ställning. Partistyrelsen anser att det är mycket viktigt att Sverige fortsätter att vara drivande i det internationella arbetet för att minska spridningen av krigsmateriel och skapa en samsyn kring en restriktiv vapenexport.

Exporten av krigsmateriel är inte ett självändamål utan måste ses i ljuset av Sveriges förmåga att försvara oss vid en konflikt och att kunna fortsätta hävda vår militära alliansfrihet. Det är knappast något land i världen som idag klarar av att tillverka komplexa vapensystem helt på egen hand. Sverige måste därför samarbeta med andra länder för att få tillgång till försvarsmateriel av hög teknisk standard. Med en minskad möjlighet till export av materiel kan det vara svårt att få till stånd sådana samarbeten. Vidare är det viktigt att ett land som köper svenska vapensystem kan lita på att få fortsätta köpa reservdelar, ammunition eller annan tillhörande utrustning, givet att de politiska och humanitära förhållandena fortsätter att vara desamma i landet som tidigare. Politiken för export av krigsmateriel måste därför präglas av långsiktighet och förutsägbarhet.

Medlemskapet i EU innebär att Sverige deltar i ett samarbete för fred och hållbar utveckling. EU har en etisk kod med ett antal kriterier som länderna ska ta hänsyn till innan tillstånd lämnas att exportera krigsmateriel. Det andra kriteriet innehåller villkor om respekt för mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt i det slutliga bestämmelselandet. Det åttonde kriteriet innebär en förpliktelse att beakta om den tillänkta exporten allvarligt skulle hindra den hållbara utvecklingen i mottagarlandet.

År 2003 beslutade riksdagen, att Sverige skall föra en sammanhållen politik för att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling och att denna politik bör omfatta alla politikområden. Partistyrelsen anser att det är av vikt att riksdagens beslut om en sammanhållen svensk politik för global utveckling genomsyrar också arbetet med krigsmaterielexport.

Partistyrelsen kan även konstatera att den svenska försvarsindustrin genererat stor nytta även på det civila området. Ny teknik, som har sitt ursprung i försvarsmateriel, kan i dag komma till nytta i vårt arbete med att ställa om till ett hållbart samhälle. Energiomställningen och utvecklingen av säkrare och miljövänliga transporter är två områden där teknikutveckling inom försvarsindustrin bidragit aktivt. Det är därför viktigt att fortsätta värna den svenska försvarsindustrins kompetens och aktivt dra nytta av försvarsindustrins innovation och utveckling på andra områden.

Krigsmaterielutredningen (KRUT) tillkom på den socialdemokratiska regeringens uppdrag för att se över hur regelverket kan förbättras kring den svenska vapenexporten. Utredningens förslag liksom de remissyn-

punkter som uppkommer med anledning av utredningen bör noga övervägas av de socialdemokratiska företrädarna i regering och riksdag. Partistyrelsen vill i samband med detta understryka socialdemokratins synsätt att tillståndsgivningen för svensk vapenexport inte ska motiveras av kommersiella och näringspolitiska skäl. Vidare ska stor hänsyn tas till demokrati och mänskliga rättigheter när tillstånd avgörs kring eventuell svensk krigsmaterielexport.

Importen av försvarsmateriel styrs av det svenska försvarets behov, mål och tilldelade medel. Utgångspunkten är att tillgodose de nationella svenska intressena på ett optimalt sätt, det vill säga att införskaffa materiel som är så kvalitativt fullvärdiga som möjligt, till lägsta pris och på affärsmässiga villkor. Detta regleras i lagen om offentlig upphandling. När det inte föreligger undantag med hänsyn till försvars- och säkerhetspolitiska skäl skall upphandling ske med ett öppet anbudsförfarande. Om de kommersiella och tekniska villkoren uppfylls så vinner det anbud som har lägsta pris. Självfallet köper inte Sverige materiel från ett land som är föremål för internationella sanktioner eller embargo, eller där en nationell svensk sådan sanktion är beslutad.

Regeringen presenterade i samband med 2004 års försvarsproposition en samlad materielförsörjningsstrategi för det militära försvaret. I denna står det bland annat att utvecklingsprojekt endast ska inledas om de bedöms vara kostnadseffektiva över tid och det finns internationella samarbetspartners. Valet mellan utveckling i internationell samverkan eller direktanskaffning måste avgöras från fall till fall.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta

- 1) att anse motionerna B49:1, B50:1-3 och 5-6 besvarade med hänvisning till partistyrelsens utlåtande,
- 2) att avslå motionerna B50:4 och B49:2.

Motion B49

Malmö arbetarekommun

Marknadsorienterad vapenexport och marknadsorienterat människovärde

År 2004 gav världens länder cirka 343 miljarder kronor i bistånd medan svindlande 6 517 miljarder kronor gick till militära utgifter. Sverige är redan i dagsläget en av världens största vapenexportörer, om man räknar exporten i förhållande till folkmängden! Under 2003 ökade den svenska krigsmaterielexporten till 6,5 miljarder kronor. Vi sålde officiellt till 57 länder. Svenska vapen levereras till konflikthärdar och länder som kränker de mänskliga rättigheterna. En stor del gick till länder med utbredd fattigdom.

Sveriges forna starka röst för fred, fredlig konfliktlösning och nedrustning kvävs i den marknadsorienterade krigsmaterielexporten. Vi vill att Sverige återtar en framträdande roll för avrustning, fred och fredlig konfliktlösning i världen.

Vi föreslår:

- 1) att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att säkerställa och om möjligt skärpa hänsyn till demokrati och mänskliga rättigheter vid Sveriges import och export av krigsmateriel,
- 2) att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att initiera ett rådslag inom partiet för att utreda rörelsens mening i frågan.

Lasse Flygare, Broderskapsgruppen i Malmö

Malmö arbetarekommun beslutade att anta motionen som sin egen.

Motion B50

Uppsala arbetarekommun

Krigsmaterielexport

Den svenska krigsmaterielexporten har sen många år tillbaka utgjort ett stort och växande trovärdighetsproblem inom svensk politik.

Å ena sidan har det hävdats – under trycket av främst erfarenheterna från andra världskriget – att en stark svensk försvarsindustri varit nödvändig för att säkerställa tillgången till de vapensystem som ansetts nödvändiga för det svenska försvaret. De första decennierna efter andra världskriget präglades av säljarnas marknad.

Å andra sidan har det ansetts viktigt att endast under vissa definierade förutsättningar tillåta export av svenska vapen och vapenbärare för att inte vapenexporten skulle kollidera med viktiga principer och värderingar, som vi velat främja inom utrikes- och säkerhetspolitiken såsom mänskliga rättigheter och fredlig utveckling.

I återkommande översyner och justeringar av regelverket för krigsmaterielexporten har försök gjorts att finna en hållbar balans inom detta spänningsfält – dock utan några riktigt bestående resultat. Praxis har i högre grad än de många politiska deklarationerna om en restriktiv vapenexportpolitik kommit att bestämma tillämpningen av riktlinjerna.

Frånsett förändringar i omvärlden torde den viktigaste orsaken vara, att riktlinjerna – med vissa undantag – inte är bindande utan att ställningstagandet till varje enskilt exportärendet förutsätts ske utifrån en totalbedömning. Handläggare med samma information om den tilltänkta köparen kan enligt krigsmaterielutredningen ”ha skilda uppfattningar huruvida omständigheterna talar för eller emot tillstånd”. Ett stort mått av subjektivitet ges alltså ett spelrum, vilket är djupt otillfredsställande ur såväl politisk som juridisk synvinkel.

I det nyligen framlagda betänkandet KRUT – reformerat regelverk för handel med försvarsmateriel (SOU 2005:9) bekräftas följaktligen ovanstående analys. Problemet förvärras ytterligare genom flera faktorer:

- Det svenska militära försvarets behov av krigsmateriel har minskat kraftigt
- Utvecklingskostnaderna för nya vapensystem har stigit i höjden
- Behovet av större export och/eller ökat internationellt samarbete växer därmed

- Den principiellt restriktiva hållningen – tidigare tillämpad eller ej – utsätts för hårda påfrestningar och leder till uppenbara frestelser att tänja gränserna för exporttillstånd

Politiskt önsketänkande och ekonomiskt orealistiska beställningar från försvarsmakten höll länge den svenska rustningsindustrin under armarna. I dag har denna politik och praxis nått vägs ände. Sverige står inför ett vägval:

antingen en liberalare exportpolitik, som möjliggör en stark och därmed sannolikt växande krigsmaterielindustri *eller* en även i praktiken restriktiv exportpolitik, som motiveras av ovannämnda utrikes- och säkerhetspolitiska mål och värderingar och får till följd en krympande vapenindustrisektor.

Det är uppenbart, att KRUT satsat på det förra alternativet:

Det är inte längre försvarets behov av svensk vapenproduktion, som är avgörande. I stället föreslås näringspolitiska motiv föreslås bli ett likvärdigt skäl för exporttillstånd. I fråga om mänskliga rättigheter sätts inte längre köparlandets respekt för MR i centrum. I stället införs ett materialspecifikt synsätt, dvs om vapensystemet i fråga skulle kunna användas för internt förtryck eller ej. På motsvarande sätt förs ett resonemang om de risker för fred, säkerhet, stabilitet och hållbar utveckling som vapnen skulle kunna innebära. I samarbetet med andra länder om vapen föreslås varje form av veto mot export till tredje land försvinna och ersättas av konsultationer. Leveranssäkerhetsgarantier ska tillförsäkra köparlandet möjligheten att föra krig med nya svenska vapen, om det inte finns ett internationellt vapenembargo mot landet.

Vilka är då förutsättningarna för en verkligt restriktiv vapenexportpolitik, och vilka blir konsekvenserna? Låt oss i korthet lyfta fram ett antal viktiga fakta:

- Säljarnas marknad, som rådde under tiden närmast efter andra världskriget då uppbyggnaden av svensk försvarsindustri ägde rum, har ersatts av köparnas marknad. Det finns nämligen en överkapacitet inom den internationella krigsmaterielindustrin, som innebär mycket goda förutsättningar för anskaffning av önskad avancerad utrustning till fördelaktiga priser. Säljarkön till potentiella köpare är lång.
- Flertalet länder – särskilt små sådana – saknar en tekniskt avancerad rustningsindustri men anser sig trots detta kunna upprätthålla ett tekniskt fullgott militärt försvar. Inte heller svensk försvarspolitik förutsätter numera självförsörjning av vapen
- Ju fler vapen som finns i omlopp i den internationella vapenhandeln desto större risk för att en del kommer på avvägar. Även med de bästa avsikter och trots utvecklade exportkontroll-system löper exporterade svenska vapen alltid en risk att hamna i orätta händer för en användning, som står i rak motsats till de principer och värderingar som svensk utrikes- och säkerhetspolitik vill förverkliga. Samproduktionsavtal utan vetorätt medför utan tvekan ökade risker i detta avseende
- Sverige har varken någon moralisk skyldighet eller några internationella förpliktelser att utveckla, producera och sälja alltmer avancerade vapen till alltfler länder
- Det fanns en tid, då militär teknikutveckling gav vissa positiva spin-off-effekter på den civila sidan. Med början på 80-talet har den civila sidan alltmer tagit över ledningen i innovations- och teknikutvecklingen. Starka näringspolitiska skäl talar därför för att Sverige bör använda sina intellektuella resurser och sitt tekniska kunnande för att utveckla en civil

spetskompetens med möjligheter att utveckla konkurrenskraftiga nya tjänster och industriprodukter

Slutsatsen är rätt given:

En mer restriktiv politik i fråga om krigsmaterielexporten är inte bara möjlig utan rentav fördelaktig och därmed önskvärd i en rad avseenden:

- Den ökar möjligheterna för en konsekvent politik i syfte att stärka skyddet för mänskliga rättigheter och minska riskerna för att möjligheterna för fred, säkerhet, stabilitet och en hållbar utveckling skadas
- Den innebär med stor sannolikhet minskade försvarskostnader genom en ökad andel av internationell upphandling av försvarsmaktens önskade materiel
- Den betyder en större möjlighet till flexibilitet inom säkerhets- och försvarspolitiken genom att försvaret inte binds upp av långvariga beställningar hos inhemsk vapenindustri
- Den frigör tekniskt och intellektuellt kunnande, som kan utnyttjas för utveckling av spetskompetens på det civila området med sikte på konkurrenskraftiga tjänster och produkter

Med hänvisning till ovanstående föreslås Uppsala Arbetarkommun till partikongressen framföra följande yrkande:

- 1) att avvisa de av krigsmaterielutredningen föreslagna förändringar som innebär en uppluckring av en principiellt restriktiv hållning av riktlinjerna för krigsmaterielexporten,
- 2) att därvid bl a förkasta införandet av näringspolitiska skäl som motiv för tillståndsgivning,
- 3) att vidare avvisa det materialspecifika synsättet som gör vapenexport till länder som förtrycker mänskliga rättigheter möjlig och riskerar att underminera förutsättningarna för fred, säkerhet, stabilitet och hållbar utveckling,
- 4) att införa ett demokratikriterium som villkor för köp av svenska vapen,
- 5) att kriterierna för tillståndsgivning ges en juridiskt bindande form,
- 6) att verka för en ökad internationell upphandling för att täcka försvarets behov.

Bernt Jonsson och Bo Wirmark

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionen B51 (JAS)

Motion B51 (Hisingens arbetarekommun) yrkar att inga nya beställningar görs av JAS 39 Gripen-flygplan till det svenska försvaret när delserie 3 är levererad.

JAS 39 Gripen-systemet utgör en central del av det moderna insatsförsvaret. Som suverän och alliansfri stat har vi ett ansvar för att själva upprätthålla vår territoriella integritet, och vi behöver därför ett luftförsvaret. På längre sikt kan vi heller inte utesluta att vi måste kunna möta mer omfattande hot mot Sveriges fred och självständighet. Gripen-systemet kommer under de kommande 25-30 åren att utgöra ryggraden i det svenska luftförsvaret. Systemet är också användbart för internationella insatser, och en JAS 39 Gripen-division är anmäld till bland annat EU:s militära styrkeregister. Detta förband, SWAFRAP JAS 39, ska kunna lösa uppgifterna luftförsvaret, samt begränsad flygspaning.

Den svenska Försvarsmakten har i dag beställt 204 stycken JAS 39 Gripen. Dessa överstiger det antal som behövs utifrån Försvarsmaktens operativa behov. Någon ny beställning av Gripen-flygplan är inte aktuell.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att anse motion B51 besvarad med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B51

Hisingens arbetarekommun

JAS

Den svenska försvarsmakten har till uppgift att stödja det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fredstid. På försvarets hemsida exemplifieras detta med "naturkatastrofer, miljöolyckor, terrorhandlingar och flyktingströmmar".

Det svenska försvaret flög hem svenskar från de flodvågshärjade kusterna kring Indiska oceanen och flög dit kylcontainrar och kistor har. På plats räddade det svenska försvaret liv och identifierar döda. Allt i enlighet med detta uppdrag. Något svenskt fältsjukhus kunde det däremot inte bli tal om. Utrustningen var för gammal. Och JAS-planen, den svenska försvarsmaktens största investering, stod kvar på marken i Sverige.

När vindarna nådde stormstyrka den 8 januari blev 320 000 hushåll utan el och 250 000 utan telefon i Sverige. Dagens samhälle, som är uppbyggt på kommunikationer och elförsörjningen, slutade i stora delar att fungera. Nerfallna träd över elledningar, vägar och järnvägar gjorde att tusentals personer hade svårt att få mat, hålla sig varma och sköta hygien. Flera veckor efter stormen saknade fortfarande tusentals hushåll i Kronobergs län fungerande el och telefon.

Att delta i arbetet med att rensa bort nedfallna träd och undsätta människor som blivit isolerade eller skadade är en självklar uppgift för försvarsmakten. Stormens omfattning och den långa tid som det tagit att återansluta alla hushåll till elnätet har gjort insatsen till det svenska försvarets största sedan andra världskriget.

Hemvärnssoldater och värnpliktiga gav hjälp till kommuner och elbolag. Herculesplan flög personal från norra Sverige, som elbolagen behövde för att klara röjningsarbetet i Småland. Att ta tåget hade varit omöjligt. Men JAS-planen stod kvar på marken.

Försvarets första uppgift, enligt deras hemsida, är att "försvara Sverige mot väpnat angrepp som hotar vår frihet och vårt oberoende". I början av 2005 stod ett gäng nazister åtalade i Västmanlands tingsrätt för att ha börjat iscensätta en plan vars syfte, enligt åklagaren, var att spränga riksdagen, regeringskansliet och Slottet i luften. Som tur var kom polisen på nazisterna innan angreppet mot vår demokrati fullbordades. Och JAS-planen då?

Ja, antingen stod de kvar på marken eller så kollade de att inget oroväckande dök upp i horisonten vid vårt lands gränser.

Det svenska försvaret har beställt 204 JAS-plan till en kostnad av över 100 000 miljarder kronor. Styckpriset för att utveckla, bygga, beväpna och skaffa fram reservdelar blir runt 500 miljoner per plan.

Beslutet om att sätta igång JAS-projektet togs under 1970-talet. Det var kalla krigets dagar. Kärnvapen hotade Europa både från USA och Sovjetunionen. Sverige behövde då ett militärt försvar för att hävda vår neutralitet och alliansfrihet. 1997 när riksdagen beställde den tredje delserien på 64 JAS-plan var vårt säkerhetspolitiska läget ett annat. 2004 uttalade riksdagens försvarsberedning att det inte finns något militärt hot mot Sverige. Nyligen togs beslut om att utveckla en ny radarjaktrobot, Meteor, till JAS-planen och Herculesplanen byggs nu om för att kunna tanka JAS-planen under flygning. Miljardrullningen fortsätter.

Nu görs den svenska försvarsmakten om från ett invasionsförsvar till ett insatsförsvar med internationella uppdrag högt upp på agendan. Förband läggs ner och personal sägs upp, men kostnaden för försvaret blir ungefär det samma som förut. Förklaringen ligger så klart i JAS-planen, vars uppgift i det nya försvaret är oklar. Ännu har inget JAS-plan deltagit i något av det svenska försvarets internationella uppdrag.

De senaste årens JAS-beslut har motiverats med att underlätta försäljningen av JAS-planen till andra länder. Än så länge har inte JAS varit någon försäljningssuccé.

Hösten 2004 visade Thailand intresse för att köpa JAS. Efter tsunamin blev det tyst. Behovet av ett varningssystem för tsunamis verkar större för att skydda liv och hälsa än stridsflygplan inriktade på jakt, attack och spaning.

JAS-planen verkar bli kvar på marken när försvaret utför sina uppgifter. För att minska landets sårbarhet vid kriser är det dags att stoppa ytterligare miljardrullning kring JAS-planen och utveckla det civila försvaret.

Därför yrkar jag:

- 1) att inga ytterligare beställningar görs av JAS-plan till det svenska försvaret när delserie 3 är levererad.

Johan Flanke, Tuve-Säve s-förening

Hisingens arbetarekommun beslöt att bifalla den första att-satsen och att avslå den andra att-satsen (att inga nya beslut tas som uppgraderar funktionen på JAS-planen inom delserie 3) och därmed anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B52 (nedrustning av försvaret)

Motionen B52:1-3 (enskild, Sollentuna arbetarekommun) föreslår att man bör utreda hur Sveriges militära försvar kan avskaffas inom cirka 10 till 20 år, att utredningen särskilt behandlar hur alla försvarets anställda ska få nya viktiga uppgifter för landet inom industri, skolor, äldreomsorg med mera samt att FMV:s kredit hos Riksgälden minskas med 2 miljarder kronor per år.

Den samlade bedömningen från riksdag och regering är att det inte finns något militärt hot mot Sverige inom den planeringsperiod som går att överblicka, vilket är ungefär tio år. Däremot behöver vi ha kvar förmåga och kunskap att försvara oss mot väpnade angrepp, eftersom ingen kan vara säker på att det här läget kommer att bestå för all framtid. Därför ska vi behålla ett militärt försvar som har potential att utvecklas för att möta de hot som kan uppstå. Därför krävs satsningar på forskning och utveckling inom försvaret.

Riksdagen har beslutat att Försvarsmakten i dagsläget ska fokusera på att upprätthålla vår territoriella integritet och på att genomföra fredsfrämjande internationella insatser. De internationella insatserna bidrar till fred och utveckling i vår omvärld, och utgör en viktig del av vår utrikespolitik. När det gäller försvarsutgifterna så har dessa successivt minskat sedan nittioalets mitt. Under den föregående försvarsbeslutsperioden genomfördes en minskning av det militära försvarets ram med fyra miljarder kronor per år. Under 2004 beslutade Riksdagen att försvarsanslaget successivt ska minska med ytterligare tre miljarder per år.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att avslå motion B52:1-3.

Motion B52

Sollentuna arbetarekommun – enskild

Nedrustning av försvaret

För första gången i människans historia lever vi nu i en tid då det inte förekommer några krig mellan nationer, även om det finns några olösta internationella konflikter med visst dödande och saknas fredsavtal i åtskilliga fall. Sammantaget har dock traditionella krig lyckligtvis blivit mycket sällsynta under det senaste decenniet. Det svenska försvaret är ändå fortfarande organiserat i huvudsak för traditionella krig (invasionsförsvar) 15 år efter att Berlinmuren fallit, Sovjetunionen kollapsat och det kalla kriget upphört. Även från militärt håll sägs nu tydligt att inget militärt hot finns mot Sverige. Antalet militära förband har minskat kraftigt och antalet värnpliktiga som kallas in har sjunkit till en fjärdedel av vad som gällde för en generation sedan. Trots detta kostar försvaret i stort sett lika många kronor som det alltid gjort.

Det är nu dags att se situationen klart: det finns inte längre något klassiskt militärt hot mot Sverige. Hoten som finns är av helt andra slag, främst miljön och socioekonomiska ojämlikheter mellan nord och syd som måste lösas. Terrorismen framhålls ofta som det nya hotet, men om man räknar i

antalet döda så är det fler som dör per år i Sverige pga rökning eller alkohol (c:a 5000 personer per år vardera) än de som dödats av samtliga terroristangrepp i hela världen de senaste fem åren, 11 september-attentatet inräknat. Nu motiveras försvarets existens nästan enbart av våra soldater i FN-tjänst. Men det är orimligt att betala 40 miljarder för att hålla med 800 FN-soldater – kostnaden blir då 50 miljoner per FN-soldat och år.

Sverige bör nu föregå med gott exempel och inleda en politik med det uttalade syftet att nedrusta för att på något decenniums sikt vara helt demilitariserat. De väldiga summor som försvaret kostar kan användas bättre på annat. De många kvalificerade ingenjörerna kan överföras till fredlig industri och forskningsuppgifter. Många befäl har pedagogisk skicklighet och kan omskolas till lärare i skolan där de verkligen behövs. Internationellt bör Sverige satsa på fredlig utveckling. Ett lysande exempel är skolor i Afghanistan där SAK, Svenska Afghanistankommittén med stöd av SIDA sköter skolundervisningen för över 200 000 afghanska barn.

Militären framhåller ofta att besparingar är näst intill omöjliga eftersom det finns så många dyrbara materielbeställningar på långtidskontrakt. Detta kan lösas genom att i princip inga nya långtidskontrakt för vapen tecknas och genom att omförhandla de nu löpande avtalen. Försvaret materielverk har en kredit hos riksgälden på 25 miljarder kronor (vilket till exempel kan jämföras med den årliga budgeten för Vetenskapsrådet på 2,5 miljarder). Denna kredit bör snabbt sänkas, förslagsvis med 2 miljarder kronor per år.

Jag yrkar att kongressen beslutar

- 1) att utreda hur Sveriges militära försvar kan avskaffas inom cirka tio till tjugo år,
- 2) att utredningen särskilt behandlar hur alla försvarets anställda ska få nya viktiga uppgifter för landet inom industri, skolor, äldreomsorg mm,
- 33) att FMVs kredit hos Riksgälden minskas med 2 miljarder kronor per år.

Sven Hovmöller

Sollentuna arbetarekommun beslöt att skicka motionen som enskild till kongressen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B53 (rekrytering till hemvärdet)

Motionen B53:1-3 (Ullerød-Forshaga arbetarekommun) föreslår att en utvärdering görs av det nuvarande systemet för antagning till hemvärdet, att riktlinjer tas fram om hur hemvärdet kan bli mer jämställt samt att hemvärdets framtida roll utreds

Det är av stor vikt att personer som tjänstgör i hemvärdet är lämpliga för sin uppgift. Därför kontrolleras nya hemvärdsmän mot polisens belastningsregister. Denna kontroll görs sedan löpande så länge personen tjänstgör i hemvärdet. Den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten genomför också kontroll av hemvärdsmännens lämplighet.

Det är betydelsefullt att hemvärdet, liksom det övriga försvaret återspeglar hela vårt samhälle. En jämn könsfördelning inom hemvärdet är därför mycket angelägen. Hemvärdet omfattas av Försvarmaktens riktlinjer för ökad jämställdhet. Redan idag har man en andel kvinnor i

hemvärnet, cirka 13 procent, som klart överstiger genomsnittet i Försvarsmakten. De kvinnor som tjänstgör i hemvärnet har i regel avtal via Lotterna och Bilkåristerna. I hemvärnets egna styrdokument finns också skrivningar om att andelen kvinnor bör öka.

Hemvärnets uppgifter har kontinuerligt anpassats till det övriga försvarets utveckling. Flera utredningar har sett över hemvärnets roll. I regeringens proposition Vårt framtida försvar (2004/05:5) skriver regeringen att hemvärnets ska minska från 60 000 till cirka 30 000 personer. Vidare ska hemvärnets få ett flexibelt uppträdande och kunna användas inom större områden. Den lokalt bundna verksamheten bör tonas ned samtidigt som vissa hemvärnsförband ges mer kvalificerade uppgifter. Personal ur hemvärnsförbanden bör i ökad utsträckning utgöra rekryteringsgrund för internationella insatser. Hemvärnets stöd till samhället kommer även fortsättningsvis att vara nödvändigt och efterfrågat, till exempel vid naturolyckor.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att anse motion B53:1-3 besvarad med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B53

Ullerud-Forshaga arbetarekommun

Rekrytering till Hemvärnet

Hemvärnsförordningen anger att "Försvarsmakten får anta personal till Hemvärnet genom att ingå avtal med en person om att han eller hon skall tjänstgöra som hemvärnsman. Innan avtal ingås skall hemortskommunen ha tillfälle att yttra sig".

Det är ur samhällets perspektiv utomordentligt viktigt att alla som ingår i Hemvärnet och därmed har tillgång till vapen är omdömesfulla och sköttsamma personer. Det vore mycket olyckligt om någon, som av olika anledningar kan bedömas vara olämplig, ges möjlighet att antas i Hemvärnet.

Idag finns en oro i samhället att "fel" personer visar intresse för att få ingå i hemvärnet.

Det finns dessutom för få kvinnor i hemvärnet och det kan vara negativt vid vissa katastrofer.

Försvarets fokus har förändrats, om Hemvärnets ansvarsområde har förändrats i samma mån, råder det olika meningar om.

Med anledning av ovanstående föreslår jag:

- 1) att en utvärdering av nuvarande antagningssystem till Hemvärnet görs,
- 2) att riktlinjer tas fram om hur Hemvärnet kan bli mer jämställt,
- 3) att Hemvärnets framtida roll utreds

Angelica Rage

Ullerud-Forshaga arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B54 (samordna räddningsinsatserna)

Motion B54 (enskid, Ronneby arbetarekommun) föreslår att partistyrelsen ska ges i uppdrag att verka för en förstärkning och samordning av räddningsinsatserna enligt motionens intentioner, där F17 i Kallinge får rollen att av en sammanhållande räddningscentral.

Erfarenheterna från stormen över södra Sverige visar att vårt system för krishantering inom landet fungerar väl. Dessutom ser vi att samordning mellan civila och militära aktörer fungerar väl.

Räddningstjänsten i Sverige regleras i dag enligt lagen om skydd mot olyckor. I den anges att olika huvudmän har ansvar för olika typer av räddningstjänst. Utgångspunkten är att kommunen ansvarar för räddningstjänsten lokalt. Därutöver ansvarar staten för bland annat sjöräddning till havs (Sjöfartsverket), flygräddning (Luftfartsstyrelsen) och miljöräddningstjänst till havs (Kustbevakningen). För dessa statliga räddningstjänster finns redan väl fungerande ledningscentraler. Sjøräddningen och flygräddningen har sina ledningscentraler i Göteborg, samlokaliserade med Försvarmaktens sjöinformationscentral och Kustbevakningens regionledning. Vidare finns för sjö- och flygräddning samarbetsavtal med Finland, Ryssland, Lettland, Litauen, Polen, Tyskland och Norge. Förhandlingar pågår om samarbetsavtal med Danmark och Estland. Inom EU finns ett samarbete för räddningstjänst som Sverige deltar i.

Försvarmakten, som F17 är en organisationsenhet inom, har inte ansvar för någon typ av räddningstjänst som ligger utanför den egna verksamheten. Det är inte lämpligt att överlåta ansvar för civil räddningstjänst på Försvarmakten, då denna myndighets verksamhet endast ska dimensioneras utifrån huvuduppgiften förmåga till väpnad strid. Däremot är det viktigt att Försvarmakten även fortsatt kan stödja samhället vid svåra olyckor och påfrestningar på samhället i fred. Ett viktigt exempel på samordning är att Försvarmakten deltar i uppbyggnaden av det nya gemensamma radiokommunikationssystemet för säkerhets- och skyddsmyndigheter, RAKEL. Detta arbete leds av Krisberedskapsmyndigheten.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att avslå motion B54.

Motion B54

Ronneby arbetarekommun – enskid

Samordna räddningsinsatserna – Gör F17 i Kallinge till räddningscentral

Stormen, eller snarare orkanen, Gudruns förödande härjningar är ett aktuellt exempel på det ökande behovet av räddningsresurser. Det finns många andra exempel på att samhället måste ta ett samlat grepp och samordna civila och militära insatser på ett bättre sätt.

En lämplig lokalisering av en sammanhållande räddningscentral är på F17 i Kallinge. Detta bland annat eftersom helikopterverksamheten, som en följd av det senaste försvarsbeslutet, kommer att växa kraftigt i Kallinge. Den här samlade resursen skulle inte bara vara en tillgång vid räddningsinsatser i

Sverige utan i hela södra Östersjön. Det är också viktigt att utveckla ett samarbete med motsvarande enheter i Danmark, Finland, Tyskland, Polen, Estland, Lettland, Litauen och Kaliningradområdet, som exempel, och samordna resurserna mellan berörda länder. Samarbetet bör också organiseras på EU-nivå.

Vi föreslår:

- 1) att partikongressen beslutar ge partistyrelsen i uppdrag att verka för en förstärkning och samordning av räddningsinsatserna, enligt intentionerna ovan, där F17 i Kallinge får rollen med en sammanhållande räddningscentral.

Rune Kronkvist och Lars-Gunnar Nilsson, Bräkne-Hoby s-förening

Ronneby arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B55:1-7 (insatsstyrka vid katastrofer i annat land)

Motion B55:1-7 (Ludvika arbetarekommun) föreslår att Räddningsverket får delegation och besluta att omgående skicka en styrka med en räddningsledare med tillhörande stab 3-4 personer, "avresa snarast". Grupperna ska vara så geografiskt sammansatta, att samtliga i gruppen har en max körtid på 3 timmar till en och samma flygplats. Dessutom ska styrkorna innehålla färdiga akutlådor med personlig skyddsutrustning och kommunikations- och datautrustning med mera för den första insatsen när de står till förfogande för räddningsinsatser, att Räddningsverket får delegation och ansvarar att en medicinsk styrka på 5 personer åker samtidigt. Dessa ska också ha färdiga akutlådor utifrån deras behov. Samt tidsinställelse till samma flygplats som i första att-satsen, att Räddningsverket får behörighet att rekquirera regeringsplanet, militärt, eller annat flyg, så att räddningsledningen och den medicinska ledningen, utan dröjsmål kan komma till katastrofområdet, att Räddningsverket får delegation att omedelbart börja förbereda olika transporter med tillbehör och erforderlig maskinpark, att

Räddningsverket och regeringen startar upp den centrala ledningsgruppen som redan ska vara tillsatt för att sköta ledningsuppgifter här hemma. Gruppen ska kunna kalla till sig andra instanser om de anser detta, att den centrala ledningsgruppen snarast ska öppna en telefonväxel och Internet-adress dit eventuella anhöriga kan vända sig. Att snarast inkalla till presskonferens. Se till att det omgående skickas en registreringsgrupp för att hjälpa till med registrering av oskadda, skadade och döda människor, om räddningsledningen på plats anser detta, samt att attsatserna 5 och 6 ska ske inom 24 timmar oavsett när det händer.

Räddningsverket ska redan i dag ha en beredskap för bistånd vid katastrofer i andra länder och får dessutom delta i räddnings- och katastrofinsatser i andra länder som fordrar omedelbara åtgärder. Räddningsverket får självt besluta om sådana insatser om det finns en extern finansiering. Under senare år har verket genomfört insatser i bland annat Sri Lanka, Afghanistan, Indonesien och Tchad.

Med anledning av flodvågskatastrofen uppdrog regeringen den 17 februari 2005 åt Räddningsverket att under 2005 skapa beredskap för att kunna bistå med hjälp i situationer då många människor med hemvist i Sverige drabbas till följd av allvarlig olycka eller katastrof i utlandet.

Skulle en ny katastrof av omfattande storlek inträffa i dag har Räddningsverket beredskap för att skicka ut en första styrka på mindre än sex timmar och en större insatsstyrka inom loppet av 12 timmar. En insatsstyrkas sammansättning styrs av vad som inträffat och hur behovsbilden ser ut. Det kan exempelvis handla om att kunna bistå med sjukvård, krisstöd, information, kommunikation, logistik, ledning, frivilliga organisationer/volontärer, nationell och internationell samverkan.

Regeringen har också gett Socialstyrelsen i uppdrag att tillsammans med Räddningsverket och Sveriges kommuner och landsting se över beredskapen för att omhänderta svenskar vid katastrofer utomlands. Berörda myndigheter behöver snabbt kunna bedöma vilka vårdinsatser som behövs på katastrofplatser och skicka svenska sjukvårdsteam utomlands.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att anse motion B55:1-7 besvarad med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B55

Ludvika arbetarekommun

Insatsstyrka vid katastrofer i annat land

Vid ett antal tillfällen, när det förekommer katastrofer av olika slag. Då kommer det för ofta kritik, att svensk hjälpinsats kommer igång för sent. När sedan Sverige verkligen kommer igång, är vi en av världens bästa utförare. Vi har en mycket bra tillgång till bra material och fordonspark liksom en väl utbildad räddningspersonal.

Problemet som regeringen äger är att den inte delegerar uppstartandet och beslut på de kvalificerade organisationer som till exempel räddningsverket.

Jag föreslår:

- 1) att Räddningsverket får delegation och besluta att omgående skicka en styrka med en räddningsledare med tillhörande stab 3- 4 personer, "avresa snarast". Grupperna skall vara så geografiskt sammansatta, att samtliga i gruppen har en max körtid på 3 timmar till en och samma flygplats. Dessutom skall styrkorna inneha färdiga akutlådor med personlig skyddsutrustning och kommunikations och data utrustning m.m. för den första insatsen när de står till förfogande för räddningsinsatser,
- 2) att Räddningsverket får delegation och ansvarar att en medicinsk styrka på 5 personer åker samtidigt. Dessa skall också ha färdiga akutlådor utifrån deras behov. Samt tidsinställelse till samma flygplats som i första att-satsen,

- 3) att Räddningsverket får behörighet att rekvirera regeringsplanet, militärt, eller annat flyg, så att räddningsledningen och den medicinska ledningen, utan dröjsmål kan komma till katastrofområdet,
- 4) att Räddningsverket får delegation att omedelbart börja förbereda olika transporter med tillbehör och erforderlig maskinpark,
- 5) att Räddningsverket och regeringen startar upp den centrala ledningsgruppen som redan ska vara tillsatt för att sköta lednings uppgifter här hemma. Gruppen ska kunna kalla till sig andra instanser om de anser detta,
- 6) att den centrala ledningsgruppen ska snarast öppna en telefonväxel och Internet adress där eventuella anhöriga kan vända sig till. Att snarast inkalla till presskonferens. Se till att det omgående skickas en registreringsgrupp för att hjälpa till med registrering av oskadda, skadade och döda människor, om räddningsledningen på plats anser detta,
- 7) att att-satserna 5 och 6 ska ske inom 24 timmar oavsett när det händer.

Kjell Stenberg, Grängesbergs S- förening

Ludvika arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör biståndspolitik samt asyl- och flyktingpolitik

Partistyrelsens utlåtande över motion B56 (internationell solidaritet)

Motion B56 (Örebro arbetarekommun) föreslår kongressen besluta att arbetet för att stärka den internationella solidariteten inom arbetarrörelsen intensifieras med inriktning på socialdemokratiskt stöd för demokratisk socialism och frihet i andra länder.

Socialdemokratins grundläggande värderingar om frihet, jämlikhet och solidaritet ska genomsyra vårt handlande i alla sammanhang. När vi värderar ett skeende i omvärlden, fattar beslut enskilt eller i samverkan eller när vi engagerar oss i internationella organisationer kan vi aldrig överge dessa våra värderingar. Samma måttstock ska gälla var vi än är, oavsett vilket organ, stat eller annan makt som än agerar eller vilka människor som än berörs.

Motionären har rätt i att situationen i världen på senare år förändrats radikalt – främst till det bättre. Fler människor än någonsin tidigare lever i demokratier. Mänsklighetens välstånd växer, produktionen hushåller allt bättre med naturens resurser och fler reser sig ur förtryck, svält, sjukdom och analfabetism än någonsin tidigare. För första gången i världshistorien är det möjligt att utrota fattigdomen, om den politiska viljan finns. Trots det präglas världen av ökande orättvisor inom och mellan länder.

Vi socialdemokrater vet att utvecklingen inte är förutbestämd. Vi vet att det är människor tillsammans som skapar den genom målmedvetet politiskt arbete. Därför är det vårt ansvar att aktivt driva de internationella frågorna, både i praktiskt partiarbete och i våra politiska ställningstaganden.

Partiets internationella verksamhet är mycket omfattande. Den inkluderar kontakter med systerpartier och andra progressiva rörelser och partier samt samarbetet med Socialistinternationalen (SI), Europeiska Socialdemokraters Parti (ESP), SAMAK, Europeiskt Forum för demokrati och solidaritet samt Olof Palmes Internationella Centrum. Partistyrelsen har också arbetsgrupper om internationella frågor och partidistriktens internationella kontaktpersoner, ett omfattande demokratiarbete genom det så kallade partinära stödet i samarbete med Palmecentret, nyhetsbrevet ”gränslöst” samt hemsidans internationella avdelning. I partidistrikt, arbetarekommuner och s-föreningar bedrivs ett omfattande internationellt arbete i form av kampanjer, samarbetsprojekt, insamlingar, arbetsgrupper och nätverk.

Partistyrelsen tillsatte under 2004 en internationell arbetsgrupp. Gruppen utarbetade ett rådslag om internationell rättvisa, där partiorganisationen kunde inkomma med synpunkter fram till den 28 februari 2005. På grundval av detta har gruppen tagit fram ett förslag på nytt internationellt program, som behandlas på förtroenderådet i september 2005.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att anse motion B56 besvarad med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B56

Örebro arbetarekommun

Internationell solidaritet

Vår värld internationaliseras men samtidigt byggs det gränser mellan folk. Av dem vi lärt känna som jugoslaver har plötsligt blivit slovenier, kroater, serber, bosnier, montenegriner och Kosovo-albaner. Den irakiska nationen består numera av kurder, sunni- och shiamuslimer men också av kristna och judar. Det gamla Palestina har blivit Israel och Palestina. Afghanistan har egentligen aldrig varit en enhetlig stat. Där bor olika folkslag eller klaner. Gemensamt för dessa statsbildningar är att gränserna gjorts upp över folkens huvuden, gränserna har lagts som med linjal och med västerländska strategiska överväganden.

Dagens värld har krympt genom de snabba kommunikationerna vi nu har tillgång till. Rapporter om olyckor visas snabbt på våra TV-skärmar. Varor kan billigt transporteras över jordklotet och säljs billigt. Aktier, optioner och obligationer kan blixtnsnabbt byta ägare. Allts detta kan ske fortare än eftertanken. Och de som har mycket kapital förlorar sällan. Företag köps och säljs över nationsgränserna.

Därför är det viktigt att partiet verkar för solidaritet över gränserna. Solidaritet är ett givande och ett tagande, en dialog, en kunskapsöverföring, en resursöverföring mellan människor. Solidaritet är en kamp mot våld och förtryck här hemma men också i världen. Vi måste stödja alla människors rätt att leva i demokratiska samhällen.

Örebro arbetarekommuns styrelse föreslår kongressen besluta:

- 1) att arbetet för att stärka den internationella solidariteten inom arbetarrörelsen ska intensifieras med inriktning på socialdemokratiskt stöd för demokratisk socialism och frihet i alla länder.

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B57:1-2 (Svensk biståndspolitik)

Motion B57:1-2 (Eskilstuna arbetarekommun) yrkar att svensk biståndspolitik ska bygga på frihetens, solidaritetens och jämlikhetens principer samt att svenskt bistånd inte ska gå till att privatisera samhällssektorn i andra länder.

Socialdemokratins principer om frihet, jämlikhet och solidaritet omfattar alla människor. Det är därför helt naturligt för oss att arbeta för att dessa värden ska präglade livet för människor världen över, inte bara i Sverige. Det gör vi genom biståndspolitik, genom våra partikontakter, genom olika internationella fora och på många andra sätt.

Sveriges biståndspolitik utgår från målet att "bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor". Centralt i all politik för att skapa utveckling i världen är att vi handlar utifrån ett rättighetsperspektiv och utifrån de fattiga människornas egna perspektiv. Det betyder bland annat att fattiga människor själva bestämmer hur fattigdomsbekämpningen ska ske. Det ska naturligtvis ske i samarbete med oss som är givare, men alltid med det fattiga landet "i förarsätet".

Detta förhållningssätt betyder att vi inte kan villkora vårt bistånd på så sätt att samarbetslandet inte kan välja att privatisera delar av samhällssektorn.

Partistyrelsen föreslår kongressen att besluta:

- 1) att bifalla motion B57:1,
- 2) att avslå motion B57:2.

Motion B57

Eskilstuna arbetarekommun

Svensk biståndspolitik

Den svenska socialdemokratin grundar sin politik på frihet, jämlikhet och solidaritet, inte bara inom Sveriges egna gränser utan också genom en aktiv kamp världen över. Därför har vi sett det som en plikt att hjälpa fattigare delar av världen, bl.a. i form av statligt bistånd.

En bra biståndspolitik är oerhört viktigt för att kunna utjämna de globala klyftorna och värna alla människors rätt till ett värdigt liv. Det är med dessa utgångspunkter man förväntar sig att svensk biståndspolitik strävar efter.

Under 1980- och 1990-talen har det internationella biståndsarbetet dock allt mer knutits upp till världsbankens så kallade strukturanpassningsprogram. Målet för programmen slås fast i världsbankens årliga rapport 1997 och 2002 om att länder i tredje världen ska bygga starka institutioner men inte bry sig om att vara en aktör i samhället. Detta ställningstagande har fått orimliga konsekvenser där det inneburit att privata intressen köpt upp naturtillgångar i byar och städer och därefter krävt att människorna i städerna ska flytta. I trångbebudna länder som Indien har detta ofta inneburit att människor placeras i nykonstruerade i samhällen långt ut i ökenmarken, utan förutsättningar för jordbruk eller möjligheter till arbete. I de områden där samhället inte längre kontrollerar vattentillgångarna, utan privata vinstbolag, tvingas kvinnor vandra flera mil varje dag för att hämta vatten. Denna politik är dessvärre något som SIDA idag aktivt medverkar till genom strukturanpassningsprogrammen. Svensk biståndspolitik ska vara en hjälpa hand för människor och inte ödelägga deras liv.

Med detta kräver jag

- 1) att svensk biståndspolitik ska bygga på frihetens, solidaritetens och jämlikhetens principer,
- 2) att svenskt bistånd inte ska gå till att privatisera samhällssektorn i andra länder.

Mattias Sääksjärvi

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B58, B59:1-3, B60:1 och 3 samt B61:1 och 4 (flyktingpolitiken)

Motion B58 (enskild, Botkyrka arbetarekommun) föreslår kongressen besluta att riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av besöksvisum ska vara tydliga, icke-diskriminerande och humana. Motion B59:1-3 (enskild, Solna arbetarekommun) föreslår att Migrationsverket ska ges i uppdrag att se över sina rutiner för att garantera rättssäkerheten för asylsökande, att handläggningen av asylärenden ses över med avseende att undersöka hur handläggningstiden kan bli så effektivt som möjligt samt att en utredning ges i uppdrag att utreda hur svensk asylpolitik stämmer överens med internationella konventioner. Motion B60:1 och 3 (enskild, Uppsala arbetarekommun) yrkar att Sveriges regering fastställer tydliga och etiskt rimliga direktiv med avseende på tolkningen av begreppet humanitära skäl i Utlänningslagen samt att kvinnor som flytt undan förtryck och grymma patriarkaliska sedvänjor i sina hemländer uttryckligen ska anses ha särskilda skyddsbehov och av det skälet beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Motion B61:1 och 4 (Falkenbergs arbetarekommun) föreslår kongressen besluta att regeringen ska fastställa tydliga och etiskt rimliga direktiv med avseende på den praxis som ska tillämpas i de fall där humanitära skäl återopas samt att inte avskaffa rätten för asylsökande att inlämna ny ansökan till Utlänningsnämnden så länge som den nya formen och instansordningen för överprövning av Migrationsverkets beslut inte har blivit fastställda av riksdagen och regeringen.

Varje person som söker asyl i Sverige ska få sin sak prövad på ett rättssäkert sätt. Att beslut också fattas inom en rimlig tid är en viktig del av rättssäkerheten. Sverige står inför den största reformen på migrationsområdet någonsin. 2006 har regeringen föreslagit att Utlänningsnämnden ska ersättas med en domstolsprövning. Det innebär att om ett avslagsbeslut överklagas så kommer den som söker asyl och Migrationsverket att mötas som två parter i domstol. Den asylsökande får då möjlighet att muntligt i domstol lägga fram alla sina skäl för att beviljas ett uppehållstillstånd och Migrationsverket får lägga fram sina skäl för ett avslag.

Reformen innebär att högre krav kommer att ställas på alla parter, på Migrationsverkets handläggare och beslutsfattare, men också på de sökande själva och deras ombud. I samband med att reformen träder i kraft avskaffas också möjligheten att lämna in så kallade nya ansökningar efter ett slutligt avslagsbeslut. Asylprocessen får då också ett tydligt slut.

Migrationsverket har i snart två år arbetat med att stärka rättssäkerheten. Ett nytt arbetssätt har införts som innebär att de asylsökande också i första instans har större möjlighet att lägga fram sin sak muntligt. Deras juridiska ombud kommer in tidigare i processen. Dessutom har verket fått i uppdrag att säkerställa kvaliteten på tolkar och översättare, liksom att göra den landinformation som ligger till grund för besluten mer allmänt tillgänglig. De reformer som har genomförts och som är planerade förbättrar asylprocessen. Den blir mer effektiv och tydligare. Det stärker rättssäkerheten för den enskilde.

Partistyrelsen instämmer i att praxis för beslut i asylärende ska vara tydlig och att tolkningen av humanitära skäl också behöver preciseras. 2002 tillsattes en parlamentarisk kommitté för att gå igenom utlänningslagen för att anpassa den till ett domstolsförfarande. En översyn av

begreppet humanitära skäl ingick i uppdraget.

Det finns nu ett förslag till en ny utlänningslag som tydligare lyfter fram skyddsbehovet. Skyddet undan förföljelse är och förblir hjärtat i flyktingpolitiken. Därför utvidgas också skyddsgrunderna i den nya lagen. Samtidigt ersätts begreppet humanitära skäl av ett mer avgränsat och preciserat begrepp: *synnerligen ömmande omständigheter*. Partistyrelsen anser att det är bra att förslaget till ny utlänningslag markerar att det är den asylsökandes skyddsbehov som ska vara i fokus. Det är också av stor betydelse att *synnerligen ömmande omständigheter* får en mer tydlig innebörd.

När de allmänna förvaltningsdomstolarna tar över överprövningen av Migrationsverkets beslut kommer en ny praxis att utvecklas. Domstolarna är inte bundna av tidigare praxis och kommer att utgå från en ny utlänningslag.

Mellan 1999 och 2002 tredubblades antalet asylsökande som kom till Sverige. Under den tiden ökade också handläggningstiderna. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att det är ett problem att väntan har blivit så lång för många av dem som sökt asyl i Sverige. De senaste två åren har inströmningen av asylsökande minskat något. Samtidigt har Migrationsverket tillförts mer resurser. Handläggningstiderna har kortats. Målet att ingen ska behöva vänta längre än sex månader på ett första besked kommer med stor sannolikhet att nås under 2005. Den 1 januari 2005 fick Migrationsverket en ny organisation. De förändringar som nu görs syftar till att göra organisationen mer effektiv.

Kvinnors asylskäl kan se annorlunda ut än mäns. Kunskapen om kvinnors mänskliga rättigheter och hur förtryck och förföljelse av kvinnor kan se ut har ökat. Användandet av systematiska våldtäkter i konflikter, könsstympning och hedersrelaterat våld är exempel på hur denna förföljelse kan ta sig uttryck.

Partistyrelsen anser att förföljelse på grund av kön ska likställas med annan förföljelse. Därför utgör det förslag som nu ligger på riksdagens bord och som innebär att en person som förföljs på grund av sitt kön eller sexuella läggning ska få skydd och uppehållstillstånd i Sverige som flykting, en viktig förstärkning av asylrätten.

Svensk flyktingpolitik vilar på en rad internationella deklarationer och konventioner. Utgångspunkten tas i FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter från 1948 och lagstiftningen bygger på FN:s konvention om flyktingars rättsliga ställning (Genèvekonventionen) från 1951. Definitionen av vem som är flykting är en avskrift från Genèvekonventionen. Sverige har utöver den definierat ytterligare grunder för att få skydd som regleras i svensk lag. En person med skyddsbehov är också den som riskerar dödsstraff eller tortyr, den som flyr undan en inre eller yttre väpnad konflikt eller en miljökatastrof eller den som på grund av sitt kön eller homosexualitet känner välgrundad fruktan för förföljelse. 1997 införde Sverige en portalparagraf om barnets bästa i Utlänningslagen.

Det finns en rad FN-kommittéer, vars uppdrag är att granska världens länders efterlevnad av FN:s konventioner och föreslå förbättringar. Sverige rapporterar därför regelbundet om vilka insatser som görs och hur politiken förändras till exempelvis FN:s barnkommitté och FN:s kommitté för mänskliga rättigheter. Ett par konventioner har också så kallad individuell klagorätt, det vill säga en möjlighet för enskilda att klaga på ett

beslut i ett specifikt ärende. Det gäller till exempel FN:s tortyrkommitté. Det finns med andra ord redan en rad olika mekanismer för att kontinuerligt följa Sveriges och andra länders efterlevnad av internationella konventioner.

Sverige ska ha en generös viseringspolitik. Det ska vara så öppet och fritt som möjligt för människor att besöka Sverige. Under 2004 ansökte mer än 170 000 personer om visum till Sverige. 85 procent av alla som sökte visum till Sverige fick det beviljat. Utöver detta finns ett stort besöksutbyte från länder vars medborgare inte behöver visum. Krav på visering för personer från vissa länder är en konsekvens av att Sverige har en reglerad invandring. Syftet med viseringar är att kontrollera att avsikten med besöket inte är att bosätta sig i Sverige.

För att få visum till Sverige krävs ett giltigt pass och pengar som räcker för uppehållet i Sverige och till hemresan. Det krävs också en medicinsk reseförsäkring som täcker kostnader som eventuellt kan uppstå under resan. Ansökan lämnas och bedöms i de allra flesta fall vid utlandsmyndigheterna (ambassad eller konsulat). Varje ansökan ska bedömas individuellt, utifrån förhållanden i hemlandet, banden till personer i Sverige och tidigare erfarenheter av viseringar till personer från det landet.

Partistyrelsen håller med motionären om att viseringspraxis inte ska vara diskriminerande och att den ska vara human. Därför ska myndigheterna också ta hänsyn till humanitära omständigheter i enskilda fall. Det kan till exempel gälla möjligheten att besöka en mycket svårt sjuk nära anhörig eller att närvara vid en begravning.

Partistyrelsen delar uppfattningen att det i så stor utsträckning som möjligt ska vara möjligt för anhöriga i Sverige att hålla kontakt med sina familjemedlemmar genom tillfälliga besök. Samtidigt är det viktigt, vilket också är skälet till att Sverige har en viseringspolitik, att besök och bosättning hålls isär.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att anse motionerna B58, B59:1-2, B60:1 och 3 samt B61:1 och 4 besvarade med hänvisning till partistyrelsens utlåtande,
- 1) att avslå motion B59:3.

Motion B58

Botkyrka arbetarekommun – enskild

Riktlinjer vid besöksvisum

Medborgare i många länder måste ha visum för att inresa till Sverige.

Enligt Migrationsverket ”visum är ett tillstånd att resa in och vara i Sverige under en kortare tid till exempel för att besöka släkt eller vänner, för turistbesök, osv”. Migrationsverket avslår ansökan om besöksvisumet om de tror att vederbörande inte kommer att lämna Schengenområdet efter besöket. Dessa bedömningar vilar på de riktlinjer som Migrationsverkets styrelse utfärdar.

Vad visumsökande från vissa länder beträffar anses risken överhängande att den som söker visum i Sverige kommer att stanna efter visumtidens utgång

och söker asyl. Detta medför att visumansökningar från vissa länder avslås regelmässigt.

Enligt lagen om viseringskrav ”visering får ges för högst tre månaders vistelse vid varje tillfälle, om inte annat följer av föreskrifter som regeringen meddelar. Visering får begränsas även i övrigt och får förenas med de villkor som kan behövas.” (3§ – 2 kap)

Lagens otydliga krav på visering ger utrymme till Migrationsverket att bestämma över riktlinjer vid besöksvisum. Den praxis som Migrationsverket använder angående besöksvisum innebär en restriktiv hållning mot sökande från vissa länder. För många invandrare släktkontakter är oerhört viktigt båda för de själva och för deras barn.

De invandrare som har ingen möjlighet (på grund av icke beviljade visum) för att träffa sina släkt och vänner i Sverige upplever vanmakt och att det finns starka drag av diskriminering hos Migrationsverket. Som i sin tur leder till en självklar reaktion hos invandrare att inte känna samhörighet med det övriga samhället. En isolering som banar väg för misstro och passivitet.

Det är oacceptabelt att straffa andra människor som vill träffa sina släktingar och vänner på grund av att en del landsmän, som beviljats besöksvisum, utnyttjat sin asylrätt.

Jag föreslår kongressen besluta:

- 1) att riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av besöksvisum ska vara tydliga, icke-diskriminerande och humana.

Massoud Karimian Azari

Botkyrka arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B59

Solna arbetarekommun – enskild

Asylpolitik

Vi socialdemokrater har länge kämpat för en human asylpolitik. Under lång tid var Sverige ett föregångs land när det gällde att hjälpa människor i nöd, framförallt flyktingar. Under de senaste åren har det vid flera tillfällen framkommit kritik emot hur handläggningen av asylärenden fungerar i Sverige. Vid flera tillfällen har brister i rättsäkerheten påtalats. Det är självklart inte acceptabelt om det förekommer brister i handläggningen. Handläggningen av asylärenden är en svår och tid krävande process. Detta har gjort att väntetiden på asyl i många fall har blivit lång. Detta måste vi sträva efter att förbättra. Vi måste både göra hanteringen av asylärenden rättssäkrare och korta ner handläggningstiden av asylärenden.

I vissa fall har det varit tveksamt om beslut i asylärenden stämt överens med FN:s konventioner och andra internationella överenskommelser. Det är en olycklig utveckling som vi anser borde vändas. Sverige ska föra en human asylpolitik för att hjälpa människor i nöd.

Därför föreslår vi partikongressen besluta:

- 1) att migrationsverket får uppdrag att se över sina rutiner för att garantera rätts säkerheten för asylsökande,
- 2) att handläggningen av asylärenden ses över med avseende att undersöka hur handläggningstiden kan bli så effektiv som möjligt, samt
- 3) att en utredning ges uppdrag att utreda hur svensk asylpolitik stämmer överens med internationella konventioner

Björn Larm, Huvudsta s-förening

Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B60

Uppsala arbetarekommun – enskild

Den svenska asylpolitiken – ett hot mot vårt lands identitet som kultur- nation

Omkring tiotusen människor – en stor del av dem barn – lever i vårt land under helt ovärdiga förhållanden. Det handlar om de ”gömda” flyktingarna. Åtskilliga av dessa flyktingar bryts ner psykiskt eller fysiskt. Många riskerar att aldrig återkomma till hälsa. Barn som under lång tid andats in föräldrarnas ångest och förtvivlan och är berövade de sociala stimulanser som dagis, förskola och skola ger, lever i den kanske allra svåraste riskzonen.

Samtidigt har Sverige en asyllagstiftning som formellt sett uppfyller rätts säkerhetens, humanitetens och solidaritetens krav. Vår utlänningslag har heller inte undergått några radikala förändringar under de senaste femton åren. (Ett undantag är emellertid den reducering av möjligheten till uppehållstillstånd av anknytningsskäl som tillkom vid mitten av 1990-talet. Den har framförallt lett till tragedier för åldriga föräldrar vars barn har uppehållstillstånd eller medborgarskap i Sverige och som vill tillbringa sina sista levnadsår hos dem. De tvingas tillbaka till hemlandet även om de är sjukliga och saknar alla anhöriga hemlandet. Sådana tragedier vållar inte sällan svåra känslomässiga konvulsioner hos invandrarungdomar som påbörjat sin integration i det svenska samhället. Under sin barndom hade mycket nära band till far- eller morföräldrar och som sett fram mot att få återse dem i det nya hemlandet. Ett land som inte erkänner den tregenerationersfamilj som är självklar sådana ungdomar är i deras ögon inte mänskligt. I själva verket är det till och med oerhört svårt för de gamla att ens få turistvisum för ett besök hos sina anhöriga i Sverige. Många invandrarungdomar upplever denna sida av det nya landet som iskallt, fränstötande och främmande. Så kommer denna del av utlänningslagen i praktiken att motverka den integration som vi i andra sammanhang framhåller som en av de högst prioriterade samhällsfrågorna i Sverige.)

När det gäller *tillämpningen* av utlänningslagen i dess positiva delar har det emellertid inträffat en dramatisk förändring, särskilt tydligt under de senaste tre åren. Den möjlighet som lagen ger migrationsmyndigheterna att bevilja uppehållstillstånd av humanitära skäl användes alltmer sällan. Nästan

inget upprörande elände – sjukdom betingad av traumatiska upplevelser, upprepade suicidförsök, barns apati och afasi – gäller längre som motiv för att ge uppehållstillstånd av humanitära skäl. I avslagsbesluten från Migrationsverket eller Utlänningsnämnden säger man sig vanligen ha prövat om det finns humanitära skäl i det fall som avhandlas. Man ”motiverar” sedan sitt negativa beslut med orden ”Enligt nu gällande praxis har du inga humanitära skäl i lagens mening att beviljas uppehållstillstånd och därför avslår vi din ansökan.” Begreppet praxis saknar transparens. Det säger strängt taget bara att myndigheten gör såsom man numera plägar göra. De politiskt ansvariga instanserna, Riksdag och Regering, har hittills heller inte tagit något tydligt ansvar för att förtydliga begreppet praxis. De facto har en drastisk urholkning av asylrätten skett i Sverige.

När Migrationsverket eller Utlänningsnämnden i sina avslag redovisar ett ärende och återger de skäl som den asylsökande åberopat, finner man att de är klart medvetna om att den sökande kommer från ett helvete. Dock för man sedan ett kort resonemang som strax mynnar ut i slutsatsen att helveteselden inte är tillräckligt het enligt nu gällande svensk termometer. I den beslutsmiljö som migrationsmyndigheterna således agerar blir risken för godtycklighet så stor att den är ovärdig en rättsstat.

Det finns också ett motsägelsefullt drag i den svenska statens bedömning av en rad länder från vilka människor flyr och söker en fristad i vårt land. I UD: s rapporter och landanalyser framgår att de mänskliga rättigheterna kränks svårt i flera av dessa länder och man påkallar fortsatt kritisk uppmärksamhet på dem. De vidrigheter som begås i sådana länder, särskilt mot kvinnor som inte har någon reell möjlighet att få brotten lagförda, betonas mer än någonsin. De svenska migrationsmyndigheterna meddelar däremot i många av sina negativa beslut att den asylsökande med förtroende kan vända sig till polis och domstolar i samma länder. Den nuvarande svenska hanteringen har bland annat av detta skäl fått upprepade anmärkningar av internationella organisationer och institutioner som har ansvar för efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna i världen.

Förutom de tragedier som dagligen utspelar sig bland flyktingar som avvisas eller desperat söker rädda sig undan verkställande av avvisningen, utsätts härmed också vår kultur och vårt samhällsklimat för stora risker. I den offentliga retoriken för Sverige en ”human, rättssäker och solidarisk” asylpolitik. För dem som lärt känna verkligheten på fältet har detta vackra språk inte mycket markkontakt idag. Det lever i sin egen abstrakta värld och vilseleder människor i vårt land – troligen även många av de politiskt ansvariga. De ord som skall uttrycka grundläggande etiska värden – humanitet, rättssäkerhet och solidaritet – måste väsentligen betyda detsamma på alla nivåer i samhället. I annat fall hotar den humanistiska kultur som Sverige vill bekänna sig till att upplösas. Tilliten till ett gemensamt språk i denna djupare bemärkelse är helt nödvändig för ett land som vill bevara sin identitet som kulturnation.

Den nuvarande situationen är således alarmerande. Efter världens dom över det som nu pågår i vårt land (och i många andra länder) när det gäller behandlingen av de asylsökande flyktingarna kan bli hård – i varje fall om humanistisk kultur och respekt för människans värdighet och rätt kommer att finnas kvar i en framtida värld.

Med hänvisning till ovanstående yrkas:

- 1) att Sveriges regering fastställer tydliga och etiskt rimliga direktiv med avseende på tolkningen av begreppet humanitära skäl i Utlänningslagen. Sådana direktiv bör mot bakgrunden av den alarmerande situationen för de asylsökande i Sverige inbegripa,
- 2) att de många flyktingar som funnits i Sverige under mer än 18 månader beviljas amnesti eller får sin sak skyndsamt omprövad enligt kriterier som står i överensstämmelse med allmän rättskänsla och de etiska värden som Utlänningslagen säger sig ha som viktigaste riktmarke,
- 3) att kvinnor som flytt undan förtryck och grymma patriarkaliska sedvänjor i sina hemländer uttryckligen skall anses ha särskilda skyddsbehov och av det skälet beviljas uppehållstillstånd i Sverige och,
- 4) att barn som börjat växa in i det svenska samhället och dess språk inte får ryckas upp från den trygghet de därmed vunnit och tvingas tillbaka till ett land som för dem inte är ett hemland. FN: s konvention om barns mänskliga rättigheter utesluter enligt rimlig tolkning sådana tvångsåtgärder. Den rimliga tolkningen av samma konvention måste också innebära att barn som till apati skall ha rätt att bli kvar i det land dit de med sina föräldrar sökt sin tillflykt.

Bo Nylund

Uppsala arbetarekommun beslöt att skicka motionen som enskild till kongressen.

Motion B61

Falkenbergs arbetarekommun

Flera tusen människor lever i vårt land under helt ovärdiga förhållanden.

Det handlar om de "glömda" flyktingarna

Åtskilliga av dem bryts ner psykiskt eller fysiskt. Många riskerar att aldrig återkomma till normal hälsa. Här finns också barn som under lång tid andats in föräldrarnas ångest, förtvivlan; och samtidigt är berövade de sociala stimulanser som förskola, dagis och skola ger.

I den offentliga debatten sägs att Sverige för en "human, rättssaker och solidarisk" asylpolitik. För dem som lär känna verkligheten på fältet har detta språk knappast något verklighetsunderlag. De "omtänksamma orden" lever i sitt eget abstrakta liv och vilseleder därmed människor i vårt land – troligen också många av de politiskt ansvariga. Det borde vara självklart att de ord som ska uttrycka grundläggande etiska värden, som humanitet, rättssäkerhet och solidaritet, måste i allt väsentligt betyda detsamma på alla nivåer i samhället.

Därför vädjar jag till arbetarekommunen i Falkenberg att anta nedan angivna fem punkter, för att senare kunna vidareföra arbetarekommunens uppfattning till vår regering:

- 1) att fastställa tydliga och etiskt rimliga direktiv med avseende på den praxis som ska tillämpas i de fall där humanitära skäl åberopas i ansökan,

- 2) att de många flyktingar, som funnits i Sverige i mer än 18 månader och har humanitära skäl som på mycket oklara grunder förklarats otillräckliga av myndigheterna, skyndsamt ska få sin sak omprövad sedan tydliga och enligt allmän rättskänsla rimliga direktiv blivit fastlagda,
- 3) att FNs konvention om barns mänskliga rättigheter ska ges större tyngd än nu i asylärenden som rör barn,
- 4) att inte avskaffa rätten för asylsökande att inlämna ny ansökan till Utlänningsnämnden så länge som den nya formen och instansordningen för överprövning av Migrationsverkets beslut inte blivit fastställda av riksdagen och regeringen.

Hans-Evert Renérius

Falkenbergs arbetarekommun beslöt att bifalla att-sats 1, 2, 4 och 5, att avslå att-sats 3 (att kvinnor som flytt undan förtryck i samhällen med grymma patriarkaliska sedvänjor och ålderdomliga rättssystem ska ha rätt till fristad i Sverige) och att därmed anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna B60:2 och 4, B61:2-3, B62:1-2, B63:1-2, B64, B65:1-5, B66:1-3, B67:1-4, B68:1-2, B69, B70:1-2, B71:1-3, B72:1-2, B73:1-4, E290:8 och (barn i asylprocessen)

Motion B62:1-2 (Torsby-Nordvärmlands arbetarekommun) föreslår att familjer med barn som hittills har ansökt om asyl och fortfarande finns i Sverige ska få en humanitär generös bedömning, samt att den svenska asylpolitiken ska ses över och begreppet humanitära skäl får en klar definition. Motion B63:1-2 (Hallsbergs arbetarekommun) föreslår att alla liggande/apatiska barn omedelbart ges uppehållstillstånd i Sverige, samt att praxis och handlägningsrutiner förändras så att barns egna asylskäl och skyddsbehov bedöms. Motion B64 (Karlskoga arbetarekommun) föreslår att motionen (som vill ge flyktingar, och framför allt familjer med barn, asyl) sänds till riksdagsgruppen för åtgärd. Motion B65:1-5 (Luleå arbetarekommun) yrkar att barnkonventionen ska genomsyra all verksamhet som rör barn, att asylsökande gömda barn får skolgång och sjukvård, att beslut om uppehållstillstånd för asylsökande barn ska ges inom 6 månader, att de apatiska asylsökande barnen ska beviljas uppehållstillstånd samt att obligatorisk utbildning i barnkonventionen ordnas för rättsväsendet, inklusive domare och nämndemän. Motion B73:1-4 (Umeå arbetarekommun) föreslår att barnkonventionen ska genomsyra all verksamhet som rör barn, att asylsökande gömda barn ska ha rätt till skolgång och sjukvård, att beslut om uppehållstillstånd för asylsökande barn ska ges inom sex månader, samt att obligatorisk utbildning i barnkonventionen ordnas för rättsväsendet, inklusive domare och nämndemän. Motion B66:1-3 (enskild, Mölndals arbetarekommun) föreslår att de apatiska barnen får omedelbart uppehållstillstånd, att rätten till asyl återupprättas och utvidgas på ett sätt som är värdigt ett humant rättsamhälle, samt att den svenska regeringen ger en allmän amnesti för alla nu gömda flyktingar. Motion B67:1-4

(Uddevalla arbetarekommun) yrkar att barns bästa ges prioritet vid beslut om uppehållstillstånd, att socialdemokraterna påskyndar ett beslut om domstolsförfarande som ger asylsökande ökad rättssäkerhet, att rätten till asyl för de apatiska barnen omprövas och utvidgas på ett sätt som är värdigt ett humant rättssamhälle samt att psykiskt och fysiskt sjuka asylsökande ges rätt vård oavsett om uppehållstillstånd har hunnit utfärdas eller inte. I motion E290:8 (Härnösands arbetarekommun) yrkas att funktionshindrade eller svårt sjuka flyktingbarn får uppehållstillstånd. Motion B68:1-2 (Uddevalla arbetarekommun) yrkar att om handläggningstiden av asylärenden för barnfamiljer som har samarbetat överstiger 12 månader ska familjen beviljas permanent uppehållstillstånd i Sverige samt att handläggningstiden av asylärenden för enskilda individer, som har samarbetat och inte är belastade med brottsliga handlingar, överstiger 18 månader ska dessa beviljas permanent uppehållstillstånd i Sverige.. Motion B69 (Sundbybergs arbetarekommun) kräver att handläggningstiden för barnfamiljer som söker asyl aldrig får överstiga sex månader. Motion B70:1-2 (Sollentuna arbetarekommun) föreslår att regeringen upmanas att ta större hänsyn tas till FN:s konvention om barnets rättigheter och tillåta en större generositet mot barnfamiljerna, även de gömda barnen, samt att invandrar- och flyktingpolitiken får en snar översyn som anpassar praxis till ett både rättssäkert och värdigt möte med människor. Motion B60:2 och 4 (enskild, Uppsala arbetarekommun) yrkar att de många flyktingar som funnits i Sverige under mer än 18 månader beviljas amnesti eller får sin sak skyndsamt omprövad enligt kriterier som står i överensstämmelse med allmän rättskänsla och de etiska värden som Utlänningslagen säger sig ha som viktigaste riktmerke samt att barn som börjat växa in i det svenska samhället och dess språk inte får ryckas upp från den trygghet de därmed vunnit och tvingas tillbaka till ett land som för dem inte är ett hemland. FN:s konvention om barns mänskliga rättigheter utesluter enligt rimlig tolkning sådana tvångsåtgärder. Den rimliga tolkningen av samma konvention måste också innebära att apatiska barn ska ha rätt att bli kvar i det land dit de med sina föräldrar sökt sin tillflykt. Motion B71:1-3 (enskild, Smedjebackens arbetarekommun) hemställer att hela asylprocessen ska effektiviseras, att sex månaders handläggningstid ska tillämpas, samt om handläggningstiden överskrider sex månader ska permanent uppehållstillstånd beviljas. Motion B72:1-2 (Nacka arbetarekommun) föreslår att regelverk som förhindrar samordning mellan kommuner, landsting och staten gås igenom och där det är möjligt justeras – denna fråga borde ingå i ansvarskommitténs fortsatta arbete, samt att regelverk och asylprocesser justeras på så sätt att de i ännu högre grad tar hänsyn till barnets bästa och att det görs möjligt för alla barn, inklusive de som inte har uppehållstillstånd att få utbildning. Motion B61:2-3 (Falkenbergs arbetarekommun) föreslår att de många flyktingar som funnits i Sverige mer än 18 månader och har humanitära skäl som på mycket oklara grunder förklarats otillräckliga av myndigheterna, skyndsamt ska få sin sak omprövad sedan tydliga och enligt allmän rättskänsla rimliga direktiv blivit fastlagda, samt att FN:s konvention om barns mänskliga rättigheter ska ges större tyngd än nu i asylärenden som rör barn.

Det är en mänsklig rättighet att söka asyl och det är en mänsklig rättighet att få asyl om man är förföljd. Det följer av FN:s allmänna förkla-

ring om mänskliga rättigheter, av FN:s flyktingkonvention och av Europarådskonventionen om mänskliga rättigheter. Sveriges flyktingpolitik har sin grund i dessa internationella överenskommelser.

Sverige ska vara en fristad för dem som flyr undan förföljelse. Alla som kommer hit och söker asyl ska få en rättssäker prövning. Väntan på besked ska inte vara för lång. Under tiden som asylprövningen pågår ska de som söker asyl få ett bra mottagande. Den som beviljas asyl ska snabbt komma in i vårt samhälle. Den som får avslag ska återvända till sitt hemland. Detta är grunden för den svenska flyktingpolitiken.

Den svenska asylprocessen ska också ha ett tydligt barnperspektiv. Barn som söker asyl i ett annat land befinner sig i en särskilt utsatt situation. De har sällan valt flykten själva och har ofta svårt att överblicka och förstå asylprocessen. En utdragen och otydlig process drabbar därför ofta barn mer än vuxna. Ett par års tid är en oerhört lång tid för ett litet barn, tillräckligt för att kanske glömma hemlandet och hemspråket helt och hållet. Självklart är det så att om föräldrarna tappar fotfästet och inte förmår vara föräldrar, så förlorar barnen sin trygga punkt i tillvaron. Partistyrelsen anser att en tydlig process med kortare handläggningstider är avgörande för en mer human flyktingpolitik, inte minst sett ur barnets perspektiv.

1997 införde Sverige som första land i världen en portalparagraf om barnets bästa i Utlänningslagen. Det innebär att barnets bästa ska beaktas i hela processen, vid beslut om uppehållstillstånd, i mottagandet och vid avvisningar. Lagstiftningen och den praxis som har utvecklats innebär att barns egna asylskäl ska prövas och uppehållstillstånd ska beviljas till barn som har skyddsbehov. I bedömningen av humanitära skäl ställs lägre krav på styrkan i de humanitära skälen när barn är berörda. Samtidigt har inte barnkonventionen en så långtgående betydelse att det räcker med att vara barn eller att ett barn kan få det bättre i Sverige, för att få uppehållstillstånd.

Partistyrelsen menar dock att det inte enbart räcker med att ändra i lagen, utan det måste hela tiden pågå ett arbete som syftar till att förbättra lagstiftningen, asylprocessen, mottagandet av asylsökande och inte minst åtgärder som förebygger att barn far illa.

Partistyrelsen delar uppfattningen att begreppet humanitära skäl bör förtydligas. En kommitté med representanter från samtliga riksdagspartier har sett över Utlänningslagen bland annat med detta uppdrag. Kommittén såg också över hur barns bästa kommer till uttryck i bedömningarna av uppehållstillstånd. Ett förslag till ny Utlänningslag lämnades till riksdagen 31 maj. I förslaget tydliggörs att de omständigheter som kommer fram i ett ärende som rör barn, inte behöver vara av samma allvar och tyngd som för vuxna. I den nya lagen föreslås också att skyddsgrunderna utvidgas. Samtidigt föreslogs att Utlänningsnämnden ska ersättas av domstolsprövning i de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Migrationsverket har givits i uppdrag att se till att det vid samtliga enheter där Migrationsverket utreder asylärenden som omfattar barn, ska finnas handläggare som har särskild kompetens att utreda barn. Uppdraget innebar också att Migrationsverket ska vidta åtgärder för att säkerställa att barn kommer till tals och att barnets utsaga och situation redovisas i ärendet. Om det inte är möjligt att höra barnet direkt ska barnets situation klargöras genom barnfokuserade föräldrasamtal.

Vidare ska Migrationsverket bland annat redovisa vilka kompetenshöjande åtgärder som har vidtagits beträffande utredningar rörande barn. Utlänningsnämnden ska redovisa hur integreringen av FN:s barnkonvention fortgår i nämndens arbete. Utlänningsnämnden genomför också särskilda utbildningsåtgärder för sin personal om barnkonventionen.

Mottagandet av asylsökande är ett statligt ansvar. Mottagandet genomförs av Migrationsverket i nära samarbete med kommuner, landsting och organisationer. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att det är av stor vikt att det sker en bra samordning mellan kommun, landsting och stat i mottagandet av asylsökande.

När det gäller sjukvård regleras frågan genom en förordning och ett avtal mellan staten och Landstingsförbundet. Asylsökande barn erbjuds därigenom samma vård som barn bosatta i Sverige. Det gäller även barn som efter beslut om avvisning håller sig undan. Vad gäller hälso- och sjukvård till asylsökande i övrigt ska landstingen erbjuda akut vård och vård som inte kan anstå, mödrahälsovård, förlossningsvård et cetera. För närvarande pågår en översyn av hälso- och sjukvården till asylsökande. En proposition i frågan kommer att lämnas till riksdagen i höst.

Efter att Sverige undertecknade FN:s konvention om barns rättigheter gjordes en översyn av hur bland annat Utlänningslagen förhöll sig till konventionen. Med de ändringar som då gjordes, bedömdes att Utlänningslagen stod i överensstämmelse med Barnkonventionen, även vad gäller asylsökande och gömda barns rätt till skolgång.

Barn som inte har rätt att vistas i Sverige har inte heller någon lagstadgad rätt till utbildning. Däremot finns det inget som hindrar att en kommun tar emot och ger utbildning till en elev som inte räknas som bosatt i Sverige, såväl i grundskolan som i gymnasieskolan.

Partistyrelsen anser att frågan om gömda barns rätt till skolgång visar på ett svårt dilemma i flyktingpolitiken. Å ena sidan ska ett myndighetsbeslut gälla, det vill säga i det här fallet att om man har fått ett avvisningsbeslut ska man lämna landet. Å andra sidan måste hänsyn tas till barnets utveckling och möjligheter att gå i skolan.

Regelverket som finns idag syftar till att hitta en lösning på det dilemman. Samtidigt innebär den ett problem eftersom den inte tillförsäkrar alla gömda barn möjlighet att gå i skolan.

Enligt vad partistyrelsen har erfårit kommer regeringen att tillsätta en arbetsgrupp för att se över frågan om gömda barns skolgång.

Våren 2004 rapporterades det om att det fanns flera barn i asylprocessen med så kallat uppgivenhetssymptom, det vill säga apatiska barn. Den socialdemokratiska regeringen tillsatte då en nationell samordnare med uppgift att kartlägga och analysera förekomsten av barn med uppgivenhetssymptom, utveckla förebyggande strategier samt utveckla rutiner för samverkan mellan olika aktörer. Samtidigt tillsågs att det fanns ett så kallat akutspår i asylprocessen så att ärenden med barn i riskzonen eller som hade utvecklat uppgivenhetssymptom behandlas med förtur. Utlänningsnämnden använder sig av förtroendeläkare och begär vid behov in läkarjournaler för att kunna bedöma ärendena.

Vidare har regeringen givit Socialstyrelsen i uppdrag att utforma rekommendationer och fördjupa kunskaperna när det gäller diagnostik för barn med uppgivenhetssymtom.

Kartläggningen visar bland annat att antalet fall har ökat kraftigt på bara några år och att symptomen varierar mellan olika fall.

Lagstiftningen och den praxis som har utvecklats innebär att varje barn har rätt till en individuell prövning och barn med skyddsbehov eller som är livshotande sjuka och som inte kan få vård i sitt hemland, har rätt att få stanna i Sverige.

Under våren 2005 lämnade Utlänningsnämnden över ett ärende till regeringen för att få vägledning i hur dessa ärenden ska behandlas.

Partistyrelsen anser att det är viktigt att hålla fast vid den individuella prövningen, samt att man bör undvika att lyfta fram en specifik sjukdom eller symptom, som per automatik ska ge uppehållstillstånd. En del barn kan ha asylskäl och har då rätt till flyktingstatus i Sverige. En del bör få stanna av humanitära skäl på grund av omständigheterna i det enskilda ärendet. En del är mindre allvarligt sjuka eller kan få vård i sitt hemland. Svensk lagstiftning reglerar detta och den ska gälla lika för alla barn, oavsett sjukdom.

Den individuella prövningen av varje persons asylansökan är grundläggande i svensk flyktingpolitik. Sverige har därför motsatt sig förslag om kollektiva eller generella beslut för sökande från vissa länder bland annat inom ramen för EU-samarbetet. Lika grundläggande är det att en persons skyddsbehov ska avgöra om han eller hon får beviljas asyl. En allmän amnesti är ett kollektivt beslut. Istället för skyddsbehov är det tidpunkten som avgör vem som får stanna och vem som inte får det. Partistyrelsen anser att det alltid ska göras en individuell prövning av en asylsökandes samtliga skäl för att beviljas eller nekas uppehållstillstånd i Sverige och avvisar förslaget om en amnesti.

Väntan i ovisshet på ett beslut är för en asylsökande en svår och nedbrytande tid. Partistyrelsen anser att korta handläggningstider är viktigt både för rättssäkerheten, den enskilde asylsökanden och för att skapa en human asylprocess. Arbetet med att göra asylprocessen tydligare och mer effektiv är angeläget. Målet är att Migrationsverket ska fatta beslut i ett asylärende inom sex månader. För ensamkommande barn ska beslut fattas inom tre månader. I de allra flesta ärenden nås de målen. Men under flera år har Migrationsverket inte nått målet att alla ska få besked inom sex månader. Det finns flera orsaker till det, men framför allt handlar det om en kraftig ökning av människor som söker asyl. Antalet asylsökande som kom till Sverige ökade med 40 procent varje år mellan 1999 och 2002, från 11 000 till 33 000. Under samma tid har andelen asylsökande som saknar giltiga ID-handlingar när de kommer till Sverige ökat till över 90 procent. Detta är faktorer som har bidragit till långa väntetider.

Den som söker asyl i Sverige ska kunna ställa krav på svenska myndigheter att få ett besked från Migrationsverket inom sex månader. Men samtidigt måste myndigheten kunna ställa krav på dem som söker asyl att fullt ut medverka till att prövningen blir så korrekt och fullständig som möjligt från början. Det kräver att den sökande finns tillgänglig och bidrar till att klarlägga sin identitet och sin resväg. Det får aldrig bli så att enbart tidsfaktorn avgör vem som får stanna i Sverige.

De senaste två åren har inströmningen av asylsökande minskat till Sverige. Migrationsverket har arbetat med att effektivisera handläggningen av ärenden och extra resurser har tillförts. Resultatet är att handlägg-

ningstiderna minskar. Målet att alla ska få besked inom sex månader förutses att uppnås under 2005.

Samtidigt är det inte handläggningstiderna i sig som är det stora problemet utan vistelsetiderna. I dag kan människor befinna sig i asylprocessen under flera år. Det beror framförallt på att man kan lämna in en ny ansökan efter ett avslagsbeslut. Ungefär hälften av alla som får ett avslagsbeslut lämnar in minst en ny ansökan. Många lämnar in flera. Endast i en liten del av fallen ändras besluten och då främst på grund av sjukintyg eller av anknytning som uppstått under tiden i Sverige. Resultatet blir en otydlig asylprocess utan tydligt slut, som drabbar dem som det sägs gynna. I samband med att Utlänningsnämnden läggs ned och ersätts med en domstolsprocess kommer därför systemet med ny ansökan att avskaffas.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att avslå motionerna B60:2 och 4, B61:2, B63:1, B65:4, B66:1 och 3, B68:1-2, B71:3, B72:1, B73:2 samt E290:8,
- 2) att anse motionerna B61:3, B62:1-2, B63:2, B64:1, B65:1-3 och 5, B66:2, B67:1-4, B69, B70:1-2, B71:1-2, B72:2 samt B73:1, 3 och 4 besvarade med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B62

Torsby-Nordvärmlands arbetarekommun

Svensk asylpolitik

Den senaste tidens hantering av asylfrågorna genom Migrationsverket och Utlänningsnämnden har väckt starka reaktioner bland befolkningen. Den upplevs som onödigt hård och omänsklig på många håll.

Det var Sverige som under socialdemokratiskt styre formulerade en human flyktingpolitik och blev förebildsland i Europa. Med åren har den svenska flyktinglagstiftningen blivit allt strängare med bakgrund av politikernas bedömning att vi inte hade råd att ta emot alla som sökte sig till vårt land. Ändå tillhör vår lagstiftning de mer humana i världen eftersom den utöver vad som stadgas i FN:s flyktingkonvention även ger möjlighet att tillämpa s.k. humana skäl vid bedömningen av varje asylansökan.

Däremot har tillämpningen av lagstiftningen blivit allt kärvare. S.k. humanitära skäl måste till synes vara extremt starka. Diskussionen om de apatiska barnen talar sitt tydliga språk. Inga barn är enligt psykiatrisk och psykologisk expertis i stånd att simulera apati. Och sedan ett par veckor vet ju även den svenska befolkningen att apatiska barn inte är en specifik svensk företeelse. För allmänheten är Migrationsverkets och Utlänningsnämndens bedömningar i dessa fall inte förenliga med det faktum att Sverige som ett av de första länderna undertecknat FN:s Barnkonvention.

För befolkningen i allmänhet är det obegripligt varför familjer utvisas från vårt land, där t ex flera personer i väntan på beslut har skaffat sig arbeten, barnen börjat sin skolgång (och ofta talar bättre svenska än sitt modersmål), och betalar skatt i Sverige, det vill säga inte faller allmänheten till last.

Formerna för verkställigheten av utvisningsbeslut har ibland påmint om totalitära staters polisinsatser.

Detta har resulterat i det så kallade Påskuppropet, kyrkornas engagemang i asyl- och flyktingfrågan. Samtidigt som vi som socialdemokrater ställs till svars för en – i allmänhetens ögon – omänsklig flyktingpolitik.

Vi vet att asyلفöfarandet ska läggas över till domstolar, vilket vi hälsar med tillfredsställelse, eftersom handläggningstiden då med all säkerhet kommer att bli kortare och mer rättssaker. Samtidigt håller vi med Sveriges Kristna Råd med flera att domstolarna inte bör belastas med gamla fall.

Vi uppmanar därför kongressen att uttala som sin mening:

- 1) att familjer med minderåriga barn som hittills har ansökt om asyl och fortfarande finns i Sverige ska få en humanitär generös bedömning samt,
- 2) att den svenska asylopolitiken ska ses över och att begreppet ”humanitära skäl” får en klar definition.

Hans Lass och Aina Olsson

Torsby-Nordvärmlands arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B63

Hallsbergs arbetarekommun

”Liggande/apatiska barn”

Rallarosen/S-kvinnor i Hallsbergs kommun har sedan starten 2002 arbetat mycket aktivt med att använda de demokratiska möjligheter som finns för att uppmärksamma framför allt de asylsökande barnens situation. Parallellt med detta arbete har många medlemmar varit engagerade för att hjälpa och stötta enskilda familjer.

Regeringen, statsministern, migrationsministern, Utlänningsnämnden och Migrationsverket har påmint om de konventioner som Sverige skrivit under, avkrävt att beslutade handläggningstider ska hållas och fått vädjan om ingripande för barnens skull!

Det vi ser – i vårt eget arbete och genom media – gör oss förtvivlade och mycket besvikna.

Vi vet, eftersom vi själva har lång erfarenhet av politiska förtroendeuppdrag på olika nivåer, att verkligheten aldrig är så enkel och okomplicerad som media ibland framställer den.

Men vi vet också att förändringar aldrig sker om vi inte vågar använda de möjligheter som demokratin ger oss. Hur vi använder demokratin beror på vilka värderingar vi har. Vi brukar inte försitta några tillfällen att tala om att vi vägleds av rättvisa, solidaritet och övertygelsen om alla människors lika värde. Vi brukar till och med hävda att det är humaniteten som styr flyktingpolitiken!

Det går inte att förena vår grundläggande hållning med det som vi nu gör oss skyldiga till!

Barn måste behandlas som barn. Barns asylskäl måste bedömas med hänsyn till att de är barn. Barn måste skyddas.

Idag varken behandlar, bedömer eller skyddar vi barnen så som vi borde! Den yttersta konsekvensen av dessa brister, ser vi i de barn som ligger, helt apatiska och onåbara.

Vi kan inte acceptera att de inte får stanna i Sverige med argumentet att många andra barn då skulle "lägga sig". Det är ett synsätt som lägger skulden och ansvaret för situationen på barnen själva istället för att vi ser hur de upplevelser de har med sig och behandlingen och väntan i Sverige lett fram till deras tillstånd.

Detta är ovärdigt en rättsstat och ett humant samhälle!

Vi föreslår partikongressen besluta

- 1) att alla liggande/apatiska barn omedelbart ges uppehållstillstånd i Sverige,
- 2) att praxis och handläggningsrutiner förändras så att barns egna asylskäl och skyddsbehov bedöms.

Gunnel Hedström, Kicki Johansson, Ingrid Svedlund, Alia Khalaf och Siv Palmgren

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B64

Karlskoga arbetarekommun

Var finns humanism och mänskliga rättigheter i vår flyktingpolitik?

I vårt land finns många flyktingar som flytt från sitt hemland på grund av politisk förföljelse, av religiösa skäl, på grund av etnisk bakgrund eller av andra orsaker. Alla älskar de sitt land och skulle vilja leva där men på grund av sitt politiska engagemang och för sin kamp för demokrati och rättvisa har de förföljts, torterats och hotats på olika sätt av den sittande regimen.

De flesta har familjer, släktingar och vänner kvar i hemlandet. Kontakten med dem har brutits på grund av hot om repressalier för de som finns kvar i landet.

Många har fått hålla sig gömda i sitt land för att inte bli fängslade och mördade liksom deras kamrater i kampen. Till slut har de lyckats fly för att så småningom hamna i Sverige.

I Sverige har de fått en fristad på någon av våra flyktingförläggningar. De har fått sina skäl för asyl granskade och trots förföljelse, tortyr och när det gäller kvinnor ofta våldtäkt, fått avslag på sin begäran. För mig är det obegripeligt att deras skäl inte tagits på allvar av handläggaren. Då ärendet har blivit överklagat går sedan månader och år och innan något svar kommer från handläggande myndighet.

Varje dag av väntan är för flyktingen, flyktingfamiljen som den sista. Ska jag bli avvisad i morgon? Måste jag återvända till det land där jag blivit förföljd och torterad, där man hotat att kidnappa mina barn och där jag kommer att kastas i fångelse?

I många familjer har både vuxna och barn svårt att glömma tortyr, förföljelse och övergrepp de utsatts för innan de kom till Sverige. De får svåra depressioner och lider av posttraumatisk stress. Varje vecka måste de besöka

Kris- och trauma- enheter för att få stöd och för att orka med verkligheten. Många vill inte leva utan försöker ta sitt liv vilket gör att övriga i familjen lever i ständig rädsla och otrygghet inför vad som hotar att ske. Barnen får ont i huvudet och ont i magen och orkar inte gå till skolan. De kan inte sova när föräldrarna har sömnproblem och ångestattacker. De får själva ingen sömn eftersom de måste vaka över någon förälder.

I en sådan verklighet lever många familjer med barn, år efter år. Hur kan vi socialdemokrater ha regler som tillåter detta? En kränkning av mänskliga rättigheter och ett brott mot FN:s barnkonvention!

Många flyktningbarn har fått börja i svensk skola. De pratar perfekt svenska, har fått svenska kamrater och börjat kunna känna sig hemma i sitt nya land.

Jag tror att många med mig känner både skam och olust inför den hårda politik vi för gentemot de flyktingar som kommit till oss undan terror och förföljelse i sitt hemland.

Nu är tid för handling! Låt våra flyktingar, och framförallt familjer med barn, få asyl och rätt till ett värdigt liv i vårt land som skrivit under FN:s Barnkonventionen och FN:s Konvention om mänskliga rättigheter.

Med stöd av ovanstående föreslår jag

- 1) att motionen sänds till den socialdemokratiska riksdagsgruppen för åtgärd.

Inga Blomgren

Karlskoga arbetarekommun har beslutat att anta motionen som sin egen.

Motion B65

Luleå arbetarekommun

Tillämpa barnkonventionen

Sverige får i januari 2005 kritik av FN:s barnrättskommitté för att vi inte efterlever barnkonventionen. Det gäller bl a att barnens åsikter inte tas tillvara i domstolar och att juridisk personal inte har kunskap om hur barn fungerar. De skriver också att asylsökande barn måste tas bättre om hand och att gömda barn bör ha rätt att få gå i skola. Sverige får även kritik för att vi i immigrationsärenden inte tillämpar barnkonventionens krav att se till barnens bästa.

Barnombudsmannen kritiserar i en rapport 2004 att utvecklingen av de statliga myndigheternas arbete med barnkonventionen går så långsamt och att flera av tillfrågade statliga myndigheter anser att barnkonventionen inte är relevant för deras verksamhet.

Man kan undra om Sverige anser att barnkonventionen enbart ska gälla kommunerna. Socialtjänstlagen innehåller sanktionskopplade krav hur lång utredningstid socialtjänsten tillåts ha för barn som far illa. För Migrationsverkets utredningar om asylsökande barn finns inget motsvarande. Att asylsökande barn pga de långa utredningstiderna blir apatiska är djupt inhumant och unikt för Sverige.

Domstolarna, både förvaltnings- och allmänna domstolar, verkar inte arbeta utifrån barnkonventionen. Både i vårdnads- och umgängestvister (all-

männa domstolar) och i ungdomsvårdsfrågor (förvaltningsdomstolar) tas inte barnens åsikter på allvar. Barnombudsmannen har utbildningar i barnkonventionen för rättsväsendet. Men domstolarna vill inte låta sig påverkas genom utbildning eftersom de då anser att de förlorar sin objektivitet.

Vi yrkar att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att vidta åtgärder för

- 1) att barnkonventionen skall genomsyra all verksamhet som rör barn
- 2) att asylsökande gömda barn får skolgång och sjukvård,
- 3) att beslut om uppehållstillstånd för asylsökande barn ska ges inom 6 månader,
- 4) att de apatiska asylsökande barnen ska beviljas uppehållstillstånd,
- 5) att obligatorisk utbildning i barnkonventionen ordnas för rättsväsendet, inklusive domare och nämndemän.

Leif Wikman, Luleå

Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B66

Mölnåls arbetarekommun – enskild

En humanare asyl- och flyktingpolitik

I dessa dagar då katastroferna kommit vårt land närmare än på länge, får vi anledning att tänka över vårt ställningstagande och vårt engagemang på olika områden.

Det är förunderligt hur stor medkänsla och hjälpvillighet det finns i alla åldrar och samhällslager, när stora katastrofer; som exempelvis tsunamin i Asien, inträffar. Frågan är ändå: Vad är en katastrof? Är det bara när många människor omkommer eller mister hus och hem?

Nej, så är det inte. När en enskild familj eller människa drabbas av olycka upplevs det många gånger som en lika stor katastrof för den eller de drabbade.

Svenska folket kan känna sig stolta över de stora personella och ekonomiska insatser som görs av svenskar på olika områden runt om i världen, men det verkar som om vi har glömt bort de människöden vi ser runt om oss i vårt eget land.

Socialdemokratins honnorsord ”frihet, jämlikhet och solidaritet” borde genomsyra all vår politik – så även flyktingpolitiken. Alla människor som vistas i vårt land skall behandlas lika och borde omfattas av vår välfärdspolitik, vår solidaritet och medmänsklighet.

Därför är det med bestörtning man ser hur de apatiska flyktingbarnen och deras familjer behandlas. Varje barn, som på grund av vår flyktingpolitik, hamnar i den här situationen är en skam för vårt samhälle. Regeringen måste ompröva sitt ställningstagande, särskilt när det gäller dessa barn. Och det är bråttom! För varje dag som går händer nya tragedier hos våra flyktingfamiljer.

Mot denna bakgrund föreslår jag partikongressen besluta att i riksdagsgruppen verka för:

- 1) att de apatiska barnen får omedelbart uppehållstillstånd,

- 2) att rätten till asyl återupprättas och utvidgas på ett sätt som är värdigt ett humant rättssamhälle,
- 3) att den svenska regeringen ger en allmän amnesti för alla nu gömda flyktingar.

Ann-Marie Hallin

Mölnadals arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B67

Uddevalla arbetarekommun

Ge de asylsökande barnen en värdig behandling

Sverige är för de allra flesta barn ett bra land att växa upp i, men inte för alla. Det finns barn i vårt land, som behandlas ovärdigt.

I regeringens skrivelse 1999/2000:137, som bör ha varit vägledande för olika myndigheters agerande, sägs i kap. 2 Allmänna utgångspunkter: "Målsättningen för den svenska barnpolitiken är att barn i Sverige skall växa upp under goda och trygga förhållanden. FN:s konvention om barns rättigheter är viktiga utgångspunkter för barnpolitiken. De fyra grundläggande principerna i konventionen är förbudet mot diskriminering, barnets bästa i främsta rummet, barnets rätt till överlevnad och utveckling samt barnets rätt att komma till tals. Regeringen avsikt är, att arbetet med att genomföra barnkonventionen i Sverige skall fortsätta med full kraft."

I dagsläget upprörs många över att de barn, som söker asyl, ligger apatiska och därmed inte får en värdig behandling och att myndigheter överväger att sända dem åter till ursprungslandet med en såväl oviss framtid som undermålig behandling. Det strider mot de principer regeringen och socialdemokratin sagt sig vilja förespråka genom antagandet av barnkonventionen.

Sverige är ur internationell synpunkt ett rikt land och gör stora insatser på det internationella planet för att ge människor i utsatta situationer ett värdigt liv. Det borde vi även medverka till inom landets gränser. Det gäller även de vuxna som kommer hit med som regel svåra psykiska och fysiska skador/upplevelser.

Mot ovanstående bakgrund hemställs att partikongressen beslutar

- 1) att barns bästa ges prioritet vid beslut om uppehållstillstånd i vårt land,
- 2) att socialdemokraterna påskyndar ett beslut om domstolsförfarande som ger asylsökande ökad rättsäkerhet,
- 3) att rätten till asyl för de apatiska barnen omprövas och utvidgas på ett sätt som är värdigt ett humant rättssamhälle,
- 4) att psykiskt och fysiskt sjuka asylsökande ges rätt vård oavsett om uppehållstillstånd har hunnit utfärdas eller inte.

Ulf Wallin och Lisa Blom

Uddevalla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B68

Uddevalla arbetarekommun

Handläggningstider av asylärenden

Barn till asylsökande familjer i Sverige har det inte alltid så bra. I vissa fall bryter vi mot barnkonventionen och andra internationella överenskommelser när det gäller vår behandling av dessa barn. År 2005 är barnens år. Vi skall bli bättre i vårt system, vårt sätt och vår syn och om inte stoppa helt åtminstone eliminera lidandet för dessa barn.

De långa väntetiderna på asyl är inte alltid asylsökandens fel. Våra regler tillåter ansökan om omprövning. Något som utnyttjas naturligtvis av desperata individer som gör allt för att stanna hos oss. Migrationsverkets handläggare som har också detta vetskap skall vara förbered på det och genast (efter de tre veckorna som asylsökanden har på sig att överklaga) sätta igång med handläggning av ärendet. Migrationsverket skall ha max tolv månader på sig att handlägga barnfamiljers ärende annars skall familjen (som inte försvårat handläggningen av ärendet, t ex att gömma sig) få automatiskt asyl i Sverige.

Denna tid bör vara max arton månader för samtliga asylsökande som är hjälpsamma i handläggningen och inte har någon brottslig belastning.

Jag yrkar därför

- 1) att om handläggningstiden av asylärenden för barnfamiljer som har samarbetat överstiger 12 månader skall familjen beviljas permanent uppehållstillstånd i Sverige.
- 2) att om handläggningstiden av asylärenden för enskilda individer, som har samarbetat och inte är belastade med brottsliga handlingar, överstiger 18 månader skall dessa beviljas permanent uppehållstillstånd i Sverige.

Kiomars Heydar

Uddevalla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B69

Sundbybergs arbetarekommun

Orsak och verkan till att flyktningbarn blir apatiska

När en flyktningfamilj anländer till Sverige är de antagligen åtskilligt nergångna fysiskt såväl som psykiskt. Det faktum att de har anlänt någorlunda oskadade gör säkerligen att de trots allt är fyllda av ett visst hopp om att framtiden kanske kommer att ljusna.

Men det är ju nu som byråkraternas kvarnar börjar mala, dag och efter dag, månad efter månad och till slut år efter år. Utredningar, förhör, undersökning efter undersökning och en evig väntan. Föräldrarnas optimism vid ankomsten byts i en gnagande oro – varför tar det så lång tid, vad har myndigheterna funnit?

Och det är naturligt att föräldrarnas oro smittar av sig på barnen. De vet ju lika väl som föräldrarna att ingenting är säkert – till slut blir den outhärdliga väntan dem övermäktig, de går in i sig själva och apatin slukar dem.

Vi, som står bakom denna motion kräver

- 1) att handläggningstiden för varje familj aldrig får överstiga sex månader.

Sonja Kullner, S-kvinnor i Sundbyberg

Sundbybergs arbetarekommun beslöt att bifalla första att-satsen och att avslå andra och tredje att-satsen (att om den aktuella myndigheten inte klarar av det inom den stipulerade tiden skall familjen automatiskt få uppehållstillstånd, att de apatiska barnen som redan finns här, ska få stanna tillsammans med sina familjer) och att därmed anta motionen som sin egen.

Motion B70

Sollentuna arbetarekommun

Svensk flyktingpolitik

Sedan Tsunamivågen har vi upplevt vilken oerhörd medkänsla svenska folket har. Vi har imponerats av det Thailändska folkets gästfrihet och viljan att hjälpa fast de var utblottade själva. De vet att endast med samarbete och generositet överlever man. Utan medkänsla går vi under. Vi behöver varandra.

Vi har lärt oss att Sverige är ett föregångsland i medmänsklighet och att vi har en generös flyktingpolitik. Migrationsverket brukar upprepa det men det stämmer inte längre. Mycket är oförståeligt i vår invandringspolitik: Vi behöver fylla på med invandring för att ha balans i befolkningspyramiden. När då unga, många är välutbildade, flyktingar kommer hit så får de inte stanna, människor, som inte har någon annan stans att ta vägen och som vi behöver! (Ibland skickas t.o.m. de ut, som har bra arbeten och som visar att de är välanpassade i vårt svenska samhälle.)

Flera hundra familjer med barn gömmer sig i Sverige. De har flytt från förföljelser, smärtsamma trakasserier, våld och krigshandlingar. Föräldrarna är inte välkomna till sitt hemland. De är utfrysta ur samhället och många mordhotas om de återvänder. Bli de tillbakaskickade lever de, dock inte alla, i ett lika gömt "papperslöst" tillstånd där som här i Sverige. Man ser ingen framtid. Självmord är en lockande utväg, fast det svåra är barnen... Barnen anar och lever med faran, förstår inte, vet bara att mamma och pappa är förtvivlade. Se artikel Resan till de avisade av Sanna Vestin i tidningen Artikel 14 nr 4/04

Jag anser att dessa familjer med barn som väntat i månader och år ska få stanna i Sverige så de kan komma till skola och förskola, träffa andra barn, och jag ber mötet

- 1) att uppmana regeringen att ta större hänsyn till FN:s konvention om barnets rättigheter och tillåta en större generositet mot barnfamiljerna, även de gömda barnen,
- 2) att invandrar- och flyktingpolitiken får en snar översyn som anpassar praxis till ett både rättssäkert och värdigt möte med människor.

Karin Ern

Sollentuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B71

Smedjebackens arbetarekommun

Hantering av asylsökande i Sverige

Ett ungt gift par flyr från sitt hemland och kommer till Sverige för att starta ett nytt liv. Ansöker om asyl 30 oktober 2001. Migrationsverket avslag ansökan 25 september 2003. Beslutet överklagades till Utlänningsnämnden som avslag överklagandet 9 september 2004. Det har alltså tagit 3 år innan avvisningsbeslutet tilldelades paret. Under tiden hade de lärt sig svenska, fått arbete med tillfälligt arbetstillstånd och betalat skatt som "vanligt" folk. Från dagen då avvisningsbeslutet kom drogs det tillfälliga arbetstillståndet in, så att de inte kan arbeta och försörja sig. Arbetstillståndet ska naturligtvis gälla till själva avvisningsdagen, när de berörda har arbete, vad ska de annars leva av? Första året tillbringade paret med att "bo" på resväskan, men allt eftersom tiden gick, blev de mer rotade och bofasta i det svenska samhället. Så här lång tid får inte ett asylärende ta. Detta par är inte de enda som fått vänta i Sverige mellan 2-5 år innan avvisningsbeslutet. Regler och hanteringen av asylärenden måste ändras och förkortas. Våra värderingar ska ju vara Rättvisa Jämlikhet och Solidaritet

Med anledning av ovanstående hemställer jag

- 1) att hela asylprocessen effektivseras,
- 2) att man tillämpar handläggningstiden på 6 månader och,
- 3) att om inte handläggningstiden hålls, så ska den asylsökande därefter få permanent uppehållstillstånd.

Solweig Nyrede

Smedjebackens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B72

Nacka arbetarekommun

Regelverk och barnets bästa

I enlighet med rekommendationer från FN:s barnrättskommitté bör regelverk reformeras på ett sådant sätt att de i ännu större omfattning tar hänsyn till barnets bästa.

Sverige ratificerade FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, år 1990 och därför bundit sig till att förverkliga den. Konventionen handlar om det enskilda barnets rättigheter. Varje människa under 18 år räknas som barn, om inte han eller hon blir myndig tidigare enligt den nationella lagstiftningen. Regeringen är skyldig att vart femte år rapportera till FN:s barnrättskommitté om vad Sverige gör för att leva upp till barnkonventionens krav, som beskrivs i 54 artiklar. De så kallade "concluding observations", dvs. barnrättskommitténs kritik och rekommendationer, riktas till enskilda länder om hur de uppfyller konventionens krav. Barnombudsmannen följer sedan kommitténs rekommendationer och gör tolkningar utifrån Sveriges lagstiftning.

Sveriges senaste rapportering till barnrättskommittén var hösten 2002 och "Concluding Observations of the Committee on the Rights of the Child" för Sverige kom den 28 januari i år. I avsnittet om genomförande, samordning, utvärdering och den nationella planen visar kommittén sin oro för att samordningen av politik som är relaterad till genomförande av konventionen ofta är svag mellan kommuner, landsting och staten/departement. Kommittén föreslår en permanent struktur bestående av dessa tre offentliga aktörer och av intresseorganisationer för samordning av genomförandet av barnkonventionen på varje administrativ nivå.

I avsnittet om barnets bästa rekommenderar kommittén reformering av regelverk och procedurer av Migrationsverket för att på bättre sätt ta hänsyn till barn som söker asyl. I utbildningsavsnittet rekommenderade kommittén att alla barn, inkl. de som inte har uppehållstillstånd och de barn som gömmer sig (children "in hiding"), får rätt till utbildning.

Oavsett vilken situation det är, bör barnets bästa komma i första hand – även de apatiska barnens bästa. Samordningen mellan kommuner, landsting och staten är särskilt viktig i fråga om åtgärder för barn. Tyvärr är problemen med samordningen inte bara en attitydfråga utan också i vissa fall beror på regelverk, som t.ex. hindrar kommuner och landsting från att ha gemensamma upphandlingar för att minska kostnader och på så sätt få mer pengar för verksamheter. Frågan om samordningen och ansvaret mellan de olika nivåerna har även att göra med Ansvarskommitténs arbete, bl.a. dess tilläggsdirektiv, då denna kommitté skall "undersöka den nuvarande samhällsorganisationens förutsättningar att klara de offentliga välfärdsåtagandena".

På basis av det ovannämnda föreslår jag:

- 1) att regelverk som förhindrar samordning mellan kommuner, landsting och staten gås igenom och, där det är möjligt, justeras. Denna fråga borde ingå i Ansvarskommitténs fortsatta arbete,
- 2) att regelverk och asylprocesser justeras på så sätt att i ännu högre grad ta hänsyn till barnets bästa och att det görs möjligt för alla barn, inkl. de som inte har uppehållstillstånd, att få utbildning.

Tuija Meisaari-Polsa, Sickla s-förening

Nacka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B73

Umeå arbetarekommun

Tillämpa Barnkonventionen

Sverige får i januari 2005 kritik av FN's barnrättskommitté för att vi inte efterlever barnkonventionen. Det gäller bl a att barnens åsikter inte tas tillvara i domstolar och att juridisk personal inte har kunskap om hur barn fungerar. De skriver också att asylsökande barn måste tas bättre om hand och att gömda barn bör ha rätt att få gå i skola. Sverige får även kritik för att vi i immigrationsärenden inte tillämpar barnkonventionens krav att se till barnens bästa.

Barnombudsmannen kritiserar i en rapport 2004 att utvecklingen av de statliga myndigheternas arbete med barnkonventionen går så långsamt och att

flera av tillfrågade statliga myndigheter anser att barnkonventionen inte är relevant för deras verksamhet.

Man kan undra om Sverige anser att barnkonventionen enbart ska gälla kommunerna. Socialtjänstlagen innehåller sanktionskopplade krav hur lång utredningstid socialtjänsten tillåts ha för barn som far illa. För Migrationsverkets utredningar om asylsökande barn finns inget motsvarande. Att asylsökande barn på grund av de långa utredningstiderna blir apatiska är djupt inhumant och unikt för Sverige.

Domstolarna, både förvaltnings- och allmänna domstolar, verkar inte arbeta utifrån barnkonventionen. Både i vårdnads- och umgängestvister (allmänna domstolar) och i ungdomsvårdsfrågor (förvaltningsdomstolar) tas inte barnens åsikter på allvar. Barnombudsmannen har utbildningar i barnkonventionen för rättsväsendet. Men domstolarna vill inte låta sig påverkas genom utbildning eftersom de då anser att de förlorar sin objektivitet.

Vi yrkar

- 1) att barnkonventionen skall genomsyra all verksamhet som rör barn,
- 2) att asylsökande gömda barn ska ha rätt till skolgång och sjukvård,
- 3) att beslut om uppehållstillstånd för asylsökande barn ska ges inom 6 månader,
- 4) att obligatorisk utbildning i barnkonventionen för rättsväsendet, inkl domare och nämndemän.

Eva Andersson

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionens att-satser 1, 3 och 4 som sina egna, samt att skicka att-sats 2 som enskild till kongressen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B74:1-2 (ensamkommande flyktingbarn)

I motion B74:1-2 (Härnösands arbetarekommun) yrkas att kongressen ger partiet i uppgift att verka för att socialtjänstlagen följs beträffande vistelsekommun och att Migrationsverket/Integrationsverket gör en bedömning av behovet av insats inklusive en vårdplan för varje ensamkommande flyktingbarn samt att behovet styr insatsen och inte som i dag den unges ålder.

För ensamkommande flyktingbarn är ansvaret delat mellan Migrationsverket och kommunerna. Man räknar barn till och med 18 år.

Ansvarsfördelningen är mycket oklar idag. I praktiken är det oftast Migrationsverket som blir ansvarig myndighet, både när det gäller boendet och de sociala och ekonomiska delarna. När barnen kommer till Sverige och söker asyl registreras de av Migrationsverket och bor oftast i Migrationsverkets förläggningar.

Socialtjänsten kontaktas direkt vid ankomst och normalt sett inleds ett fungerande samarbete mellan socialtjänst och Migrationsverk. Socialtjänsten ska godkänna boendet, vidta en utredning och upprätta en vårdplan för varje barn. Om inte Migrationsverket skulle ta sitt ansvar inträ-

der också socialtjänstens ansvar för dem som vistas i kommunen enligt socialtjänstlagen. De som själv inte kan tillgodose sina behov – eller få dem tillgodosedda på annat sätt – har alltid rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen.

Liksom motionären anser vi att det är viktigt att ansvaret för de ensamkommande flyktingbarnen framgår klart. De förslag som regeringen nu arbetar med bör förtydliga vad som ska gälla.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta

- 1) att anse motion B74:1-2 besvarad med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B74

Härnösands arbetarekommun

Ensamkommande flyktingbarn

Härnösands kommun bedriver inom socialförvaltningens individ- och familjeomsorg ett grupphem för ensamkommande flyktingbarn med 22 platser. Grupphemmet har bedrivit verksamhet sedan 1985.

När beslut om permanent uppehållstillstånd fattats fungerar det så i dag att Integrationsverket/Migrationsverket tar kontakt med ett grupphem och beslutar/ger i uppdrag att ungdomen skall bo på grupphemmet. Om den unge hamnar i Härnösand gör socialtjänsten efter att barnet kommit till Härnösand, eller kanske några månader efter ankomst, en placering enligt socialtjänstlagen 4 kap 1 § och 6 kap 1 §.

Enligt gällande lagstiftning ska den kommun som har utredningsansvaret, det vill säga vistelsekommunen, göra en utredning samt en bedömning om behovet av insats inklusive en vårdplan. Beslutet ska fattas av vistelsekommunen och ärendet ska därefter överflyttas till exempelvis Härnösands kommun med en pågående insats i form av boende på Semret.

I dag gör Härnösands kommun placeringsutredningen efter att den unge redan är placerad, vilket inte är en riktig åtgärd enligt gällande lagstiftning.

Med anledning av ovanstående bakgrund föreslår jag att partikongressen ger det socialdemokratiska partiet i uppdrag att aktivt arbeta för:

- 1) att socialtjänstlagen följs beträffande vistelsekommun och att Integrationsverket/Migrationsverket gör en bedömning av behovet av insats inklusive en vårdplan för varje ensamkommande flyktingbarn,
- 2) att behovet styr insatsen och inte som i dag den unges ålder.

Maud Byquist

Härnösands arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion B75 (rådslag)

Motion B75 (Stockholms arbetarekommun, enskild) föreslår att det socialdemokratiska partiet tillsammans med sina sidoorganisationer genomför ett rådslag med syfte att diskutera och formulera visioner och mål kring asyl-, flyktingfrågor och integration.

I dag lever cirka 180 miljoner människor utanför det land man föddes i. Det är mer än någonsin tidigare i historien. En mindre andel av dem, cirka 17 miljoner, är flyktingar. Merparten är människor som har flyttat till ett annat land för att arbeta, studera eller för att förenas med sin familj. Den ökande migrationen är en del av globaliseringen och har på sätt och vis kommit att bli globaliseringens mänskliga ansikte.

En ökande migration bär med sig stora möjligheter. Såväl sändarländer som mottagarländer kan ha mycket att vinna när kunskap, erfarenhet, idéer utbyts och när nya band knyts mellan länder. Enbart de pengar som migranter skickar hem utgör i dag långt mer än det samlade utvecklingsbiståndet i världen. Men i migrationens spår finns också problem. Människohandel, smuggling, utnyttjande och diskriminering är exempel på negativa konsekvenser, som kräver aktiva åtgärder.

Många av dem som i dag söker asyl, saknar asylskäl och har lämnat sitt hemland av andra orsaker. Det har i sin tur resulterat i ett ansträngt asylsystem och förlängt asylprocessen för dem som är i behov av skydd. Därför måste vi utveckla en strategi för hur vi hanterar den ökande migrationen, samtidigt som vi slår vakt om och värnar asylrätten. Samtidigt innebär befolkningsutvecklingen och en allt mer internationaliserad arbetsmarknad att nya krav ställs på hur vi ska förhålla oss till arbetskraftsinvandring. Integrationspolitiken är självklart ett nyckelområde när samhället anpassas och utvecklas i ljuset av en ökande migration.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om behovet av en grundlig diskussion om dessa frågor. Det gäller såväl migration och arbetskraftsinvandring, som flyktingpolitik och integration. Däremot är inte partistyrelsen beredd att nu ta ställning till den exakta formen för hur en sån här diskussion ska genomföras. Partistyrelsen avser att återkomma om former för detta efter ytterligare diskussioner i partiet.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

- 1) att anse motion B75 besvarad med hänvisning till partistyrelsens utlåtande.

Motion B75

Stockholms arbetarekommun – enskild

Rådslag om asylrätt och flyktingfrågor

Inför Utlänningsnämndens slutliga upphörande den 1 januari 2006 är tiden inne att formulera nya visioner och riktlinjer för hur Sveriges asylrätt och flyktingfrågor ska hanteras.

Det finns mycket att önska kring människors asylrätt och flyktingars situation i Sverige.

Det rör sig om komplexa frågor som sammanfaller med händelser i omvärlden men framför allt med värderingar i samhället samt riktlinjer för myndigheter, kommuner och landsting. Faktorer som sammantaget har direkt återverkan på enskilda människors liv.

Sveriges bemötande av människor som söker asyl och flyktigstatus är ytterst en fråga om vårt samhälles uppfattning av människovärde och mänskliga rättigheter – vare sig det gäller mottagandet, rätten att få asylskäl pröva- de och överklagade, kortare väntetider på beslut, rätten till vård, utbildning och bidrag till asylsökande, flyktingbarns rättigheter eller utvisningsförfaranden.

Det är dags att ha en grundlig diskussion inom socialdemokratien om varför vi har asylrätt och hur vi vill att flyktingmottagandet ska fungera i Sverige. Men frågeställningarna måste även vidgas till att inbegripa hur vi förhåller oss till människor som erhåller uppehållstillstånd och kommer att ingå som medborgare i vårt samhälle.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi i Avantgarde Stockholm:

- 1) att det socialdemokratiska partiet tillsammans med sina sidorganisationer genomför ett rådslag med syfte att diskutera och formulera visioner och mål kring asyl-, flyktingfrågor och integration.

Avantgarde Stockholm, S-kvinnoklubb

Stockholms arbetarekommun beslutade att sända motionen som enskild till kongressen.

